

SLOVENSKI Jadranski

KOPER — 29. DECEMBRA 1958

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

LETO VII. — ŠTEV. 51

Izhaja vsak petek. Izdaja Časopisno-založniško podjetje »Primorski tisk« v Kopru. Naslov uredništva in uprave: Koper Verdijeva 2/I, tel. 170 Posamezni izvod 10 din. Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrletna 130 din. Za inozemstvo znaša letna naročnina 1000 din ali 3,5 am. dolarja. Bančni račun 602-70-1-181. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejemajo naročniki brezplačno. Rokopisov ne vračamo.

V nova brazdo!

Spet smo obrnili novo brazdo do kraja. Oče je držal plug, sin kolica, sinček je gonil voli. Na robu njive smo obstali, si obrisali pot in se ozrli po brazdi.

»Ni slaba!« je s prikritim ponosom rekел oče.

»Ne, ni slaba!« je veselo pritrdiril sin. Nato pa je počasi dodal: »Ampak lahko bi bila bolj ravna!«

»In tudi bolj globoka!« je pristavil oče.

»In nemara nekoliko daljša!« se je oglasil sinček.

Tako smo presojali. In tako je popolnoma prav, zakaj samo tako je res človeško, samo tako je res ustvarjalno. Naposled pa smo se spet zadovoljno nasmehnili, razširili roke in rekli:

»No, bo pa druga boljša!«

Tako je z nami, orači naše dežele. Spet se nam je iztekelo leto, in spet smo preorali novo brazdo do kraja. Obrisali si bomo znoj, si v topli vodi umili roke in si porezali žulje. Počistili bomo domove, okrasili dvorane, pregnili mize, in na Silvestrovo se bomo zbrali. Pozabili bomo trud, muke in težave. Z jasnim pogledom bomo zrli drug drugemu v oči. In ko bo odbila dvanajsta ura, bomo vstali, zvrnili kozarec do dna, si segli v roko in si iz srca zaželeti:

»Za novo brazdo! Za srečno in veselo novo leto!«

Tako bomo stali in si voščili po vsej deželi, zakaj pri nas je vsako novo leto res novo leto: leto novih načrtov, novega dela, novega truda in napora, a tudi nove sreče in veselja, ker vidimo uspehe svoje moči in svoje volje.

Vsako leto je nova brazda na velikem polju naše domovine. In kar odkrito priznajmo, da je ni lahko zorati. Podedovali smo še mnogo ledine, in med vojno je marsikatero njivo zarasel plevel, da jo je bilo treba znova obrniti in preznojiti v rodovitven svet. In pomlad je bila pozna. In vreme je bilo nasprotno: umazano deževje in krivi vetrovi. In čez plotove so se drli na nas:

»Ne tako, trmoglaveci! Obrnite se! Spredaj plug, voli zada!«

Mi pa smo molčali in orali po svoji pameti, kakor smo prej po svoji pameti obračali puške. Prva brazda je bila seveda najtežja, druga težka, tretja že lažja, četrta — kljub nepričakovanim mukam in težavam — že lažja, ker sta nam že pomagala veselje in ponos nad prvimi tremi zoranimi brazdami. In od takrat orjemo vsako leto laže, zakaj če smo prvo leto začeli z lesenimi plugi, orjemo danes s traktorji.

In orjemo na vseh poljih. Na njivah so globoke brazde črne zemlje, v jeklarnah neskončne brazde žarečega jekla, v tovarnah orje stroji, v šolah orje mladina v novo znanje, iz kraja v kraj so svetle brazde novih cest — in tam zunaj, po širokem in odprttem morju, orje »Galeb« novo brazdo miru in bratstva med narodi.

Ledina se krči, njiva se širi. Brazda gre k brazdi. Jutri bomo začeli novo. Zato pa se zdaj poveselimo. In ko bo odbila dvanajsta ura, vstanimo, dvignimo čaše in napijmo:

»Za novo brazdo! Za srečno in veselo leto 1959!«

Ciril Kosmač

Vsem prebivalcem koprskega okraja

Z A N O V O L E T O 1959

iskrene želje za srečo in zdravje ter uspešno delo pri naših skupnih naporih za zgraditev lepšega življenja v naši socialistični domovini Jugoslaviji!

OKRAJNI KOMITE ZKJ

OKRAJNI ODBOR SZDL

OKRAJNI KOMITE LMS

K O P E R

Prisrčne čestitke in tople želje za vse dobro, srečo in zdravje ter tudi vnaprej veliko delovnih uspehov posljata za

novo leto 1959

vsem bralcem, naročnikom in sodelavcem »Slovenskega Jadran«

uredništvo in uprava

Pri prijateljih v daljni Aziji

V torek zjutraj je »Galeb« v spremstvu rušilca »Split« in dveh indonezijskih fregat vplul v pristanišče Tangdžung Priuk pri Džakarti. Pred pristaniščem so izstrellili z »Galeb« na čast indonezijskemu predsedniku enaindvajset strelov in razvili indonezijsko zastavo. Na ta pozdrav sta odgovorili indonezijski fregati z 21 salvami na čast predsedniku Sukarno, ki je v svojem pozdrav-

Okrog pol devetih je predsednik Tito s soprgo in spremstvom zapustil »Galeb«, ki ga je pozdravil s topovskimi streli. Predsednik Tito, obladen v belo maršalsko uniformo, je odšel na pomol in se prisrčno rokoval s predsednikom prijateljske Indonezije Sukarnom. Oba visoka državnika sta se podala na tribuno in najprej je spregovoril predsednik Sukarno, ki je v svojem pozdrav-

S konference Socialistične zveze postojanske občine

S skupnimi močmi na delo

V četrtek, 18. decembra, se je v Postojni zbral okrog 200 delegatov osnovnih organizacij SZDL s področja občin Postojna in Pivka, da bi na skupnem zasedanju izvolili nov občinski odbor Socialistične zveze. Konferenci so prisostvovali številni gosti, med njimi tudi republiški poslanec Ivan Regent in predsednik okrajnega odbora SZDL Albert Jakopič-Kajtimir.

Konferenca je podrobno osvetila delo osnovnih organizacij SZDL na področju obeh občin v zadnjem letu in prišla do zaključka, da je bil narenjen velik korak naprej v izvajjanju programa Socialistične zveze, da pa bo potrebno v prihodnje še bolj krepko poprijeti za delo na vseh področjih javnega življenja, če hočemo, da bodo člani SZDL dejanski nosilci napredne miselnosti in borci za boljše življenje tako na vasi, kot v mestu.

Člani SZDL so v pretekli dobi usmerili svoje delo predvsem na organizacijsko utrditev osnovnih organizacij, na pozivitev politične dejavnosti pred volitvami in na neposredno sodelovanje na vseh področjih družbenega upravljanja.

Volitve v osnovne organizacije, tako je bilo poudarjeno v organizacijskem poročilu, so narekovali pestro politično dejavnost, ki je pritegnila v vrste SZDL nove člane. In ne samo to! Vodstva osnovnih organizacij SZDL so se močno okreplila z mladimi odborniki, ki se postopoma vključujejo v družbeno upravljanje in vodenje množičnih organizacij. Seveda je ta politična aktivnost bolj razvita tam, kjer vlada med prebivalstvom večje razumevanje za skupne napore graditve socialismu v naši državi, manj pa tam, kjer še vedno prevladuje pričakovanje pomoči od zgoraj.

Organizacijsko dobro uspele volitve v prve zadružne svete, ki jih je na sedanjem področju obeh občin 10 in jih sestavlja 338 zadružnikov, pa so pokazale, da še vedno vlada tiho odrivanje žena in mladih ljudi od vodilnih mest v družbenem upravljanju. To ne sorazmerje med starejšimi moškimi na eni in med ženami ter mladinci na drugi strani, bo treba v vodstvih zadružnih svetov postopoma odstraniti. Čim bo praksa pokazala, da nekateri izvoljeni člani popuščajo v delu, naj se kooptirajo novi, mlađi, tisti, ki so voljni krepko poprijeti za delo in ne bodo le člani na papirju, pač pa dejanski nosilci napredne kmetijske politike. Treba bo namreč še mnogo trdega dela prepričevanja in konkretnega dokazovanja smernic našega gospodarstva, katerega cilj je ostvaritev boljših življenjskih pogojev delovnega človeka.

Na območju sedanja postojanske in pivske občine deluje 66 osnovnih organizacij, v katerih je včlanjenih 9752 članov, to je okrog 80% vseh volilnih upravičencev. Seveda je pri temupoštevati, da so vasi, kot so Orehek in Zalog, kjer so vsi voli upravičenci člani SZDL, da jih je 90% v Prestrandku in Grobišču, več kot 80% v Postojni, da pa je zelo nizko število članov v Zagoru, Šmihelu pod Nanosom, v Hraščah in Landolu, saj ne dosega niti 50%.

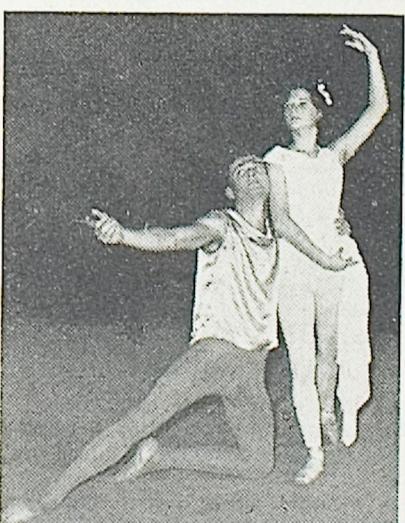
Poročilo in razprava sta poudarila, da so odbori osnovnih organizacij na svojih rednih sestankih sprejemali na dnevni red predvsem komunalna vprašanja in pri tem skušali kar najbolj pritegniti prebivalce k sodelovanju pri njihovih rešitvah. Zato so organizirali več prostovoljnih delovnih akcij za popravilo in urejanje vaških poti, kanalizacije, (Nadaljevanje na 13. str.)

Slovesno praznovanje Dneva JLA

V pondeljek zvečer je bila v koprskem gledališču akademija v počastitev Dneva JLA. O pomenu tega praznika naše armade je govoril podpolkovnik Dušan Knežević, nato pa je sledil pešter kulturno-umetniški spored, ki so ga izvajali pevski zbor Svoboda iz Kopra, tamburaški zbor in rečitatorji.

Istega dne dopoldne je v hotelu Triglav v Kopru priredil sprejem šef vojnega odseka v Kopru podpolkovnik Dušan Knežević. Sprejem so prisostvovali tudi sekretar OK ZKS Koper Albert Jakopič-Kajtimir, podpredsednik OLO Koper Franc Klobučar, predsednik ObLO Koper Milan Bertok in drugi funkcionarji.

Predsedstvo okrajnega ljudskega odbora pa je priredilo sprejem za zaslужne delavce na področju izvenarmadne vzgoje. Med gosti so bili zastopnika JLA podpolkovnik Dušan Knežević in major Dane Batista ter predsednik okrajne komisije za izvenarmadno vzgojo Črt Kolenc. Navzoče je pozdravil podpredsednik OLO Koper Franc Klobučar, se jim zahvalil za njihovo požrtvovalno delo na področju izvenarmadne vzgoje ter jim podelil priznanja in nagrade.

Prizor z nastopa BALETNE SOLE pri okrajnem Svetu Svobod in prosvetnih društv v Kopru. Gojenca Žole Izvajata koreografisko vizijsko Stanislava Hiltja na Beethovenovo »Patetično sonato« (Umetnik — Z. Penko in Pesem — V. Maraž). Podrobnejše poročilo o baletnem večeru berite na 7. strani.

Na obisku pri daljnih prijateljih

(Nadaljevanje s 1. strani)

čerjo na čast jugoslovenskih goštvov, med katero sta visoka državnika izmenjala zdravici. V svoji zdravici je predsednik Tito predvsem podčrtal težnjo ljudstev obeh držav po ohranitvi miru v svetu in spoštovanju ustavnove listine OZN. Po večerji so visoki gostje prisostvovali predstavi indonezijskih narodnih plesov.

V sredo dopoldne je predsednik Tito položil venec pred spomenik indonezijske neodvisnosti ter obiskal pokopališče herojev. Nato je odlikoval predsednika vlade Džuando z Redom jugoslovenske zvezde I. stopnje, več indonezijskih državnih funkcionarjev z Redom jugoslovenske zastave I. stopnje, poveljnike indonezijske vojske pa z redi Ljudske armade

I. stopnje. Popoldne so predsednik Tito, njegova soproga in člani jugoslovenske delegacije odpotovali v 60 km od Džakarte oddaljeno letovišče Bogor. Ob vsej poti je množica Indonezijcev prisrčno pozdravljala predsednika Tita, ki je že v četrtek zjutraj odpotoval v Bandung. Tega dne popoldne je bil predsednik Tito na bandunški univerzi promoviran za častnega doktorja prava in je imel ob tej priložnosti pomemben politični govor, v katerem je obrazložil načela koeksistence med narodi. Iz Bandunga so se jugoslovenski gosti vrnili v Džakarto, kjer je prejel predsednik Tito kot prvi tujec visoko indonezijsko odlikovanje, namenjeno tistim, ki imajo izredno velike zasluge pri vodstvu v partizanskih enotah. Zadnja dva dni bo predsednik Tito preživel

Baliju in 1. januarja 1959 ob 8. uri zjutraj odplul z »Galebom« v Burmo.

O uradnih razgovorih, ki potekajo med jugoslovensko in indonezijsko vladno delegacijo v Džakarti, Bandungu in na Baliju, bodo objavili ob njihovem zaključku uradno poročilo.

—o—

Vojska prevzame pozicije v komunah v LR Kitajski

Po pisanju glasila KP Kitajske bodo v ljudske komune vključeni zanesljivi oficirji kitajske vojske, ki bodo sodelovali pri sedanjem kampanji za reorganizacijo ter krepitev teh komun. To in pa še nekateri drugi znaki kažejo, da se je po teh komunah začelo vreme, ki presega navadne izpade. Zato so morali v neizprosnosti strogo kolektivnega življenja po teh komunah popustiti in so na primer v pokrajini Hupej že moralni dovoliti, da noseče in bolne žene, otroci, bolni moški ali one-mogli starčki lahko nosijo hrano domov ali celo kuhajo doma, »za kar so jim zagotovljena živila in kurjava«. Partijski in drugi tisk LR Kitajske zdaj pod debelimi naslovi komentira to dejanje in ga ocenjuje kot zelo pozitivnega in »v skladu s sklepi zadnjega plenuma CK KPK«, o katerem smo že poročali v zvezi z odstotkom Mao Tse Tunga.

PREJELI SO ODLIKOVANJA

Ob Dnevu JLA je predsednik občine Postojna Jože Baša podelil najboljšima mladincema postojanskega odreda predvojaške vzgoje Francu Milavcu in Francu Česniku posebni odlikovanje. Mladinec Franc Česnik je prejel tudi diplomu najboljšega strelnca predvojaške vzgoje v okraju Koper.

sklep o nujnosti okrepite organizacijske strukture NSZ v mestu in na podeželju.

Občinski svet je že začel z delom. Na prvih sejah pa so občinski svetovalci ugotovili, da je bivši prefektturni komisar sprejel nekaj upravnih sklepov v nasprotju z zakonskimi predpisi. Občinski svet je zato imenoval posebno komisijo, ki bo pročila vsa sporna vprašanja.

Tovarna Trafilerie Triestine v industrijskem pristanišču je te dni prekinila z delom zaradi pomanjkanja naročil. Vodstvo tega podjetja, v katerem je bilo zaposlenih 40 delavcev, navaja med drugim kot vzrok ustanitev dela, da ne dobi ustreznih uvoznih dovoljenj, ki jih tovarna potrebuje.

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah je dobila pri volitvah za nov odbor relativno večino Nennijeva struja, vendar so v odboru zastopani tudi predstavniki obeh drugih skupin.

• • •

V nedeljo je bil zaključen kongres Socialistične stranke. Po razpravi o treh različnih resolucijah

VLOGA INDUSTRIJE, KMETIJSTVA IN PROMETA V GOSPODARSTVU KOPRSKEGA OKRAJA

Blesteče zrcalo naše pridnosti

Razvoj gospodarstva koprskega okraja v zadnjih letih zelo hitro napreduje. Iz leta v leto se veča obseg proizvodnje in blagovnega prometa. Vključujejo se v proizvodnjo nova podjetja in novi obrati; ostala podjetja pa razširjajo svoje vrste izdelkov in povečujejo obseg proizvodnje. Delovni kolektivi so ob pogojih delavskega samoupravljanja pokazali velik interes za napredok proizvodnje in celotnega gospodarstva v podjetjih.

Število zaposlenih ljudi v okraju se je močno povečalo, tako da

1954 —	9.920 milijonov dinarjev, to je indeks: 100
1955 —	12.674 milijonov dinarjev, to je indeks: 127
1956 —	13.615 milijonov dinarjev, to je indeks: 137
1957 —	16.027 milijonov dinarjev, to je indeks: 162
1958 —	17.900 milijonov dinarjev, to je indeks: 180

V letu 1959 se bo še nadalje povečal, tako da se bo nasproti letu 1954 že podvojil.

Najvažnejše panoge gospodarstva, ki po svojem obsegu proizvodnje in prometa dajejo okoli tri četrtine narodnega dohodka v

je danes v okraju vseh zaposlenih, odnosno tistih, ki aktivno delajo, že okoli 48%, dočim jih je bilo v letu 1955 le okoli 40%. To pomeni, da se je število ljudi, ki prejemajo dohodke, v povprečju ni družini povečalo.

Kot rezultat naglega razvoja gospodarstva se hitro povečuje tudi družbeni proizvod okraja, ki kaže, kakšen učinek je dosežen na osnovi skupnega dela vseh proizvajalcev v gospodarstvu. Po letih od leta 1954 dalje dosegašmo tale družbeni proizvod:

zidakov, strešnikov in ostalih materialov, kar zavira hitrejši razvoj stanovanjske gradnje in tudi ostalih gradbenih del. Zato je v prihodnjih letih predvideno znatno pojačanje teh kapacetov.

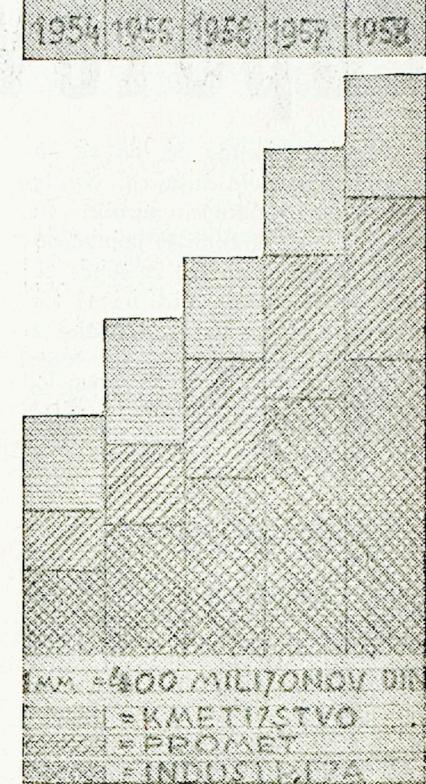
okrog 30 glav. To pa je za 25% manj, kakor pa je povprečje v Sloveniji in 15% manj od državnega povprečja.

Letošnji obseg kmetijske proizvodnje v našem okraju je za okoli 18% večji kot v lanskem letu in za okoli 7% večji od petletnega povprečja predvsem zaradi izredne dobre letine grozdja. Pridelano je bilo skupaj preko 11 milijonov litrov vina, dočim je bilo v letu 1957 le okoli 4,3 milijona litrov.

V poljedelstvu bo treba bolj smelo iti na zmanjševanje obdelovalnih površin pod žiti v korist intenzivnejši proizvodnji povrtnin in krmnih rastil. To bo na eni strani pojačalo živilski fond in boljšo preskrbo z mesom in s povrtninami, na drugi strani pa kmetijski proizvajalci od takega načina proizvodnje imeli tudi večji dohodek.

Zaradi pospeševanja živiloreje se posveča vedno večja pozornost čiščenju pašnikov in gnojenju travnikov. Te površine je treba spremeniti iz sedaj zanemarjenih in stihiski izkoriscenih pašnikov v urejene pašne obrate v sklopu kmetijskih posestev in v okviru zadružnih kooperacij.

Zaradi intenzivnejše izkoriscenje zemlje je potrebno povečati potrošnjo gnojil za okoli 50% ter hitreje uvajati moderne agrotehnične ukrepe. Zaradi tega se je tudi pristopilo k združevanju kompleksov zemljišč. Pa tudi privatni kmetijski proizvajalci bodo morali pristopiti k skupni obdelavi zemljišč na podlagi zadružne kooperacije, če bodž hoteli povečati doprino in s tem kolicino proizvodov in na tej podlagi tudi svoj dohodek.

le na dobrih progah, kjer je veliko potnikov. Zaradi tega pride tudi do tega, da imamo v našem okraju ob tako močno razvitem cestnem prometu sorazmerno slabe avtobusne zveze v celotni notranjosti okraja.

V pomorskem prometu imamo velik porast predvsem v dolgi plovbi, to je v meddržavnih prevozih, v zadnjem času pa je začel naraščati tudi v obalni plovbi, toda bolj v blagu kakor pri potnikih. Urejanje pomolov v Kopru, Izoli in Portorožu, ki sicer počasi napreduje, bo znatno pomoglo h krepliti malega pomorskega prometa. Tovorni promet pa se bo od sedaj naprej koncentriral na novo operativno obalo.

Tak razvoj gospodarstva in da bi se tudi nadalje razvijal v skladu s prirodnimi pogoji in kapacetetami pa narekuje, da se mora tudi živiljenjski in družbeni standard razvijati v skladu z razvojem proizvodnje in delovne storilnosti. inž. Peter Aljančič

Industrijska proizvodnja

Leta 1954 je znašal obseg industrijske proizvodnje v okraju samo pet in pol milijarde, dočim bo v letošnjem letu dosegla že 14,5 milijarde. To se pravi, da se bo obseg industrijske proizvodnje v treh letih več kot podvojil.

V letu 1954 smo imeli v okraju samo manjša podjetja, ker nobeno podjetje ni doseglo vrednosti proizvodnje, ki bi presegala milijardo dinarjev v teku enega leta, dočim imamo danes že štiri takata podjetja.

Največji porast proizvodnje je odpadel na preteklo leto, ko se je proizvodnja v industriji povečala za preko 50%. V lanskem letu je bilo dovršenih več novih objektov, zato so se vključile v proizvodnjo nekatere nove kapacitete, kakor Lama, nov oddelek v Mehano tehniki, v Zadružniku, v tovarni Argo, zaključene so bile rekonstrukcije v tovarni Javor, v Rudi in še druge rekonstrukcije manjšega obsega. Tomos je pričel z montažno proizvodnjo že v novi industrijski hali, ki je bila v letošnjem letu že popolnoma dokončana in so montirani tako rekoč že vsi stroji, tako da so podani vsi pogaji, da bo v novem letu dal na trg že 17.000 mopedov Colibri lastne proizvodnje. Pa tudi v ostalih industrijskih podjetjih so se kapacitete bolje izkoriscale, povečala se je storilnost dela in s tem je proizvodnja stalno naraščala.

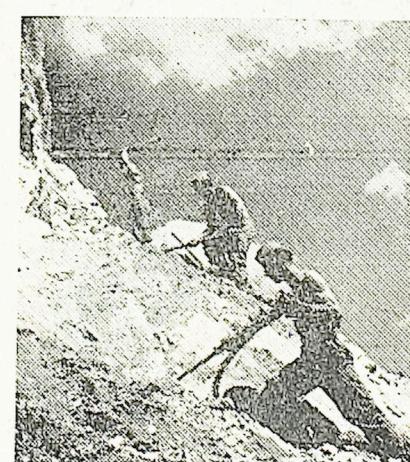
Navzlic tako velikemu porastu obsega proizvodnje v letu 1957 pa se je v letošnjem letu zopet povečala za 14%. V letu 1959 pa je predviden zopet nadaljnji porast, za preko 25%. Pri tem bo tudi samo tovarni Tomos in Lesonit povečali proizvodnjo za blizu tri milijarde dinarjev. Tak po-

rast omogočajo še nadaljnje rekonstrukcije v industriji in dopolnitev kapacitet, ki so bile izvršene v toku letošnjega leta, kar v tovarni Lesonit v Ilirske Bistrici, Partizanki v Kopru, Plamni v Podgradu, Iris v Izoli in še nekatere druge.

Na najbolj značilni stroki industrije koprskega okraja, to je lesno-predelovalno in živilsko-predelovalno stroko odpade preko 50% celotne industrijske proizvodnje. Živilsko predelovalna stroka industrije je po vrednosti še vedno na prvem mestu in se bo še nadalje razvijala, k čemur bo znatno pripomogla tudi združitev ribje industrije v eno proizvajalno skupnost.

Posebno značilno je povečanje proizvodnje v nekaterih artiklih. Tako se povečuje proizvodnja lesosnitnih, vezanih in panel plošč, furnirja, raznih igrac, opeke, radijskih sprejemnikov, izdelkov iz plastičnih mas, pohištva, ribjih konzerv, konzerv povrtnin in še nekaterih drugih proizvodov. Tovarna Argo je v letošnjem letu pričela s proizvodnjo kock in povečala proizvodnjo ostalih jušnih koncentratov. Teh izdelkov smo dobili v letošnjem letu na trg okoli 650 ton ali približno trikrat več kot lansko leto.

Taka usmerjenost razvoja industrijske proizvodnje je popolnoma v skladu z našimi težnjami in načeli perspektivnega plana Zvezde in okraja, kar nam dokazuje tudi struktura porasta proizvodnje. Proizvodnja reprodukcijskega materiala se povečuje za 3%, gradbenega materiala za 34 odstotkov in proizvodov, ki so namenjeni pretežno široki potrošnji, za 37%. Kljub takemu povečanju proizvodnje gradbenega materiala pa je še vedno pomanjkanje

Pripadniki JLA dajejo za časa svojega bivanja v JLA velik doprinos tudi izgradnji naše domovine. Velike vojaške tovarne proizvajajo najrazličnejše predmete, orodje in stroje za široko potrošnjo in izboljšanje živiljenjskega standarda naših delovnih ljudi. Velik je tudi doprinos mladih vojakov pri velikih delovnih akcijah naše mladine. Na sliki: mladi vojaki pomagajo pri graditvi ceste čez Julisce Alpe.

stanje kmetijskih površin je v našem okraju precej drugačno kakor na ostalih področjih Slovenije.

Od obdelovalnih površin odpade sorazmerno malo na njive, vsega nekaj nad 28.000 ha ali 48,5 odstotka. Njive so z 39% zasejane z žiti, ki pa nimajo posebne značilnosti za gospodarstvo našega okraja. Pač pa so važne povrtnine, ki pokrivajo okoli 7.000 hektarov ali 38% njivskih površin. V obalnem pasu so povrtnine na prvem mestu. S krompirjem je zasajeno okoli 4.500 ha ali 25%, dočim s paradižnikom samo nekaj nad 700 ha ali 4%.

Vinogradi zavzemajo 3.210 ha ali 8,6% od obdelovalnih. V vinogradih je zasajeno nekaj nad 15 milijonov trt, od katerih daje povprečno vsaka 0,7 kg grozja na leto, kar pomeni, da je dosti trt že propadlo in da je potrebna načrtna obnova vinogradov.

Sadovnjakov je 885 ha s preko 800.000 dreves. Največ od tega je jabolk, in sicer 240.000 dreves.

Živiloreja predstavlja v našem okraju najvažnejšo vejo kmetijske proizvodnje razen v obmorskem področju, kjer prevladujejo druge vrste kmetijske proizvodnje. Kljub temu pa je stanje živiloreje izpod povprečja Slovenije in tudi državnega povprečja. Največ je goveje živine, in sicer nekaj nad 30.000 glav, kar pomeni, da pride na 100 prebivalcev

Razvoj celotnega gospodarstva v našem okraju je že v preteklosti in še bolj pa v sedanosti narekuje stalno povečevanje prometnih uslug tako v prevozu potnikov kakor tudi v prevozu blaga, in sicer po suhem kakor tudi po morju. Promet v našem okraju zajema okoli 15% dejavnosti vsega gospodarstva, dočim v vsej Sloveniji predstavlja le okoli 7 odstotkov.

Skupni obseg prometnih uslug na področju sedanega okraja z železnico vred je znašal v letu 1954 nekaj nad 2,5 milijarde dinarjev, dočim bo v letošnjem letu dosegel že skoraj 8 milijard. To se pravi, da se je v štirih letih povečal več kot trikrat.

Predjetja na področju okraja, ki se ukvarjajo s prometom, sploh ne morejo zadostiti vsem potrebam kljub temu, da se tudi prevozni park stalno povečuje. Posebno velja to še v potniškem prometu, kjer so tudi prometna podjetja izven našega okraja vzpostavila veliko prog, tako da potniški promet z avtobusi krije vsaj najnujnejše potrebe. Seveda pa ta podjetja vzdržujejo zveze

Promet

Ob prazniku JLA

TABORNIKI IN PIONIRJI SO OBISKALI VOJAKE

Odred Kraških vihanikov je obiskal pripadnike garnizije JLA v Postojni in jim pridelil kratek kulturno-umetniški spored pevskih in folklornih točk. Nastopili so tudi najmlajši taborniki, medvedki in čebelice. Potem ko so vojaki obdarili najmlajše, so tabornikom razkazali vojašnico in jih seznanili s svojim delom in življencem.

Trideset najboljših pionirjev osnovne šole pa je nastopilo s pevskim in recitacijskim sporedom na sprejemu, ki jim ga je v počastitev Dneva JLA pripravila komanda postojanske garnizije.

DIJAKI SO TUDI PRAZNOVALI

Dijaki postojanske gimnazije so proslavili Dan JLA že v soboto, 20. decembra. Po ravnateljevem nagovoru o uspelem in vse širšem sodelovanju med JLA in mladino je zbrane dijake in profesorski zbor pozdravil generalmajor Stanko Beljajac, ki je poudaril pažnjo, s katero spremlja JLA del mladih organizacij.

Uspelim recitacijam dijakov in izvajanjem orkestra JLA je sledila podelitev nagrad najboljšim dijakom — piscem sestavkov iz zgodovine JLA in dogodkov iz narodnoosvobodilne vojne.

HRPELJE

Mladinci iz občine Hrpelje so preteklo nedeljo proslavili Dan JLA v dvorani zadružnega doma v Materiji, hkrati pa so tudi počastili prvo obletnico ustanovitve občinskega odreda predvojaške vzgoje. Na tej proslavi je približno 140 madincem — obveznikom predvojaške vzgoje govoril predsednik občinskega ljudskega odbora Hrpelje Anton Ovčarič, ki jim je najprej orisal zgodovinsko pot naše armade, nato pa prikazal pomen predvojaške vzgoje.

V novem letu 1959

želi vsem prebivalcem okraja obilo sreče,
zdravja in zadovoljstva ter še večjih delovnih
uspehov pri graditvi boljšega življenja

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR KOPER

Popotovanje po svetu skozi leto 1958

Ze staro navada je, da se ob novem letu dela bilanca. Ne le trgovci, gospodinje, upniki in dolžniki, tudi državniki pogledajo v teh mrkih dneh, ko se sonce že tako redko pokaže, radi nazaj. Za kronista, ki spremila dogodek z vseh petih kontinentov po svoji novinarski dolžnosti, pa velja to še prav posebno. In bilanca 1958 leta ni bila skopa niti enolična.

Januar

Za argentinskim Peronom je moral sedaj v izgnanstvo še venezuelski diktator Jimenez. Zdaj živi menda na Floridi, torej daleč od »svojega« Caracasa, kjer je dal zgraditi toliko razkošnih palač, ultramodernih avenij, ekstravagantnih nebotičnikov — pa tako malo za peone, južnoameriške kmete, ki še vedno delajo za tujega gospodarja. Nov režim seveda Venezuelancem ni mogel obljudbiti, da se bo od danes na jutri že vse spremenilo. Dokler bodo imele v Venezueli prvo besedo ameriške petroleske kompanije in dokler bodo te pobrale več kot 50% vsega dobička, v tej deželi, ki se imenuje v našem jeziku Male Benetke, ne bo pravega napredka. Vseeno pa je s politične karte Latinske Amerike izginila še ena diktatura.

Februar

Združitev Egipta in Sirije v en sam politični organizem, v Združeno arabsko republiko, je bila signal, ki je odjeknil po vsem arabskem svetu. S tem je bil zadan udarec stari tezi, da se dele Arabci na azijsko in afriško vejo. Nova država, ki je zgrajena na principih federacije, sega od drugega nilskega kataraka do Tigrija. Na tem prostoru živi okrog 28 milijonov prebivalcev. Nova federacija, ki jo imenujemo na kratko kar ZAR, je postala medtem važen steber miru in stabilnosti na sicer tako nestabilnih tleh Blížnjega vzhoda. Možnost intrig z leve in desne se je s tem bistveno zmanjšala.

Marec

Od Bonna do Džakarte je vsaj deset tisoč kilometrov po zraku, prav toliko pa je bilo tudi med razpravo o atomski oborožitvi v zahodnonemškem Bundestagu in akcijo indonezijskih upornikov. Zdaj je že sklenjeno, da bo Bundeswehr oborožen z najmodernejšim ameriškim orožjem, tudi raketnim. Dejstvo pa je tudi, da o indonezijskem uporu ni več ne duha ne sluga. Bukittinggi, njihova »prestolnica« na Sumatri, je že zdavnaj v rokah vladnih čet, le po džunglah Celebesa se še skriva nekaj ostankov nekdanjih uporniških čet. Upor v Indoneziji ni uspel, s tem pa so se podrli tudi načrti, da bi v Aziji spet obrnili kolo zgodovine nazaj.

April

Letos skoraj ni bilo dneva, ne da bi citirali listi Libanon. To je dežela, ki je velika kot Slovenija in ima tudi veliko prebivalcev, vendar so o njej več govorili kot o Braziliji, ki meri skoraj toliko kot vse Evropo. Spomladi je prišlo v deželi ceder do upora proti staremu Chamounovemu režimu. Zdaj se je v deželo nekdanjih Feničanov spet vrnil mir. Novi predsednik Fuad Šehab skuša spremeno krmarič med muslimansko in krščansko polovico prebivalstva in ostati iznad strankarskih bojev, ki so za to levantinsko državo tako tipični. Upor v Libanonu ni imel konfesionalnega značaja. V tem primeru bi namreč Libanon razpadel in izgnil s površja, to pa bi izvalo novo krizo na Blížnjem vzhodu.

Maj

Letošnji maj bo verjetno ostal vsem Francozom še dolgo časa v spominu. To je bil začetek smrti četrte republike in dolgega rojstva pete republike. Stare Francije s svojim parlamentom praktično ni bilo več, nova pa se še ni rodila. V palači Matignon, uradni rezidenci francoskih premierov sedi sedaj general Charles de Gaulle. To je bila — kot zatrjujejo — edina rešitev iz nestalnega položaja. In De Gaulle je dobil mandat za sestavo vlade, ki je nobeden starih predstavnikov ni mogel skrpati skupaj.

Junij

Ena prvih potez novega premiera je bil obisk Alžirije. De Gaulle je v Alžiriji veliko govoril o enakopravnosti Francov in Arabcev, o povezanosti Francije in Alžirije, skrbno pa se je izgibal besedi vključitev, integracija. Vendar pa je položaj tak: Alžirci nočejo nič slišati o kaki integraciji s Francijo, francoski koloni v Alžiriji pa ne o integraciji, izenačitvi z muslimani. Alžirska pravda še do danes ni rešena, vojna pa se nadaljuje že v peto leto. To je bilanca, na katero gleda Francija z namršenim čelom. Velika Britanija je uredila svoje odnose z Indijo na miren način, odnosi z dominioni pa so sploh prisrčni. Francija pa je v stalnih sporih s Tunizijem in Marokom, z Alžirci pa noče sesti niti za skupno mizo. De Gaulle je bil že petkrat v Alžiriji, vendar še ni nikoli priznal, da je Alžirija arabska dežela. Zanj je to le projekcija Evrope v Afriko. Alžirsko vprašanje smatrajo v Parizu še vedno za izključno notranje francosko vprašanje, zato je francoska delegacija tudi bojkotirala razpravo v Generalni skupščini o tem vprašanju. In vendar požira vojna v Alžiriji milijone in milijone frankov vsako uro.

To je bilo istega dne, ko je predsednik Združene arabske republike Naser zapuščal našo državo na poti v Aleksandrijo. Ves svet je slonal pri radijskih aparati in nervozno ugibal, kdaj bo in če bo res prišlo do katastrofe. Vendar je zmagaala pamet. Ničče ni hotel preveč napeti loka. Sovjetska zveza je izvedla sicer manevre ob svojih južnih mejah, vendar se položaj ni dalje zapletal.

Avgust

Osmi mesec velja navadno za pasji mesec, vsaj glede vročine. Ali se je podmornica na atomski pogon »Nautilus« zato podala od vročih in vedno od sonca obžagnih Havaiev na dolgo pot čez Severni tečaj in še do Britanskih otokov? Na vsak način pa drži, da je preplula to vsega spoštovanja vredno razdaljo pod morjem. S tem je upostavila novo podmorsko zvezo med Atlantskim in Tihim oceanom. Američani govorijo o velikem strateškem uspehu — podmornica ima tudi naprave za izstreljevanje raket — kar je trecnejsih glav pa vidijo v podmognu Nautilusa in poveljnika Andersena predvsem zmago človeškega duha nad mrko prirodo polarnega ledu.

September

Jesenski referendum je dal odgovor na vprašanje, ali ste za staro ali novo ustavo, za De Gaulle ali proti njemu, ni pa rešil vprašanja, kaj pa bo z Alžirijo. Do danes so se praktično vse bivše francoske kolonije v Afriki izrekle za republiko v okviru velike Francosko-afriske skupnosti. Le Gvineja je glasovala za popolno samostojnost. Ne samo to, predstavniki Gvineje in Gane so se tudi sporazumeli o združitvi obeh dežel v eno samo državo. Francoska Afrika je napravila v tem letu precejšen razvoj naprej, zato pa je bilanca Alžirije vse

čenih protestov v svetu. Leta 1958 je bilo prvič, da so Združene države tudi vojaško posegle v tem delu sveta. Kako se je njeno stališče v vprašanju Blížnjega vzhoda spremeno v zadnjih dveh letih, se zrcali najbolj v tem, da so ob sueški krizi, 1956. leta, še odločno protestirale proti anglo-francoski akciji v Egiptu. Zdaj pa so s svojo intervencijo pripeljale svet do zelo nevarne ostrine. K sreči ni nihče prekorocl Rubicona. Zdaj gre v Libanonu in Jordaniji spet po starem tiru.

November

V enajstem mesecu so trije dogodki vzbudili posebno pozornost: poraz republikancev na delnih volitvah v Združenih državah, udar v Sudan in pa predlogi Sovjetske zveze o nevratalizaciji Berlina, z drugimi besedami, o umiku vseh tujih čet iz Zahodnega in Vzhodnega Berlina. Zahod je že koj spočetka reagiral zelo vehementno, opozarjajoč na to, da ne more nihče enostransko odpovedati spretetih obveznosti. Sočasno se je postavil na stališče, da je Berlin del nemškega vprašanja, ne pa narobe, Nemčija del berlinskega vprašanja. Rešitev nemškega vprašanja je le v okviru širšega sporazuma o evropski varnosti, poudarja Zahod. Kaj bo z Berlinom čez leto, se sprašujejo zdaj ob koncu leta vsi. Ali bo izgubil zvezo z Zahodom, ali pa bo plaval v tujem svetu kot kak samotni otok, ki se mora nasloniti na celino, se pravi Vzhodno Nemčijo? Kdo ve.

December

Zadnji mesec starega leta je bil mesec konferenc. V Kairu so govorili predstavniki azijskih držav o medsebojnem ekonomskem sodelovanju, v Akri je bila panafriška konferenca, v Parizu so se sestali predstavniki Atlantskega pakta, v Džakarti pa predsednika Tito in Sukarno. Svetovni tisk je največ pisal o konferenci v Akri, glavnem mestu Gane. To je bil začetek akcije za postopno osvoboditev vseh afriških narodov in čim tesnejše sodelovanje že neodvisnih afriških držav. Konferenca v Akri je potrdila solidarnost afriških voditeljev v borbi

proti vsem oblikam kolonializma. Afrika danes ni več sinonim feticizma, magije, to je kontinent, ki se prebuja z energijo vulkana. Na afriškem zemljevidu imamo danes že enajst neodvisnih držav, v štirih letih pa jih bo že pet najst.

M. O.

VSE OKROG

marja

ŽIVA BITJA TIHOMORSKEGA DNA

Iz rekordne globine 10.680 m so v jarku Tonga sredi Tihega oceana s posebno priravnimi dvignili iz morskega dna 35 kubičnih metrov blata, ki ga zdaj preiskujejo ruski znanstveniki. V blatu so našli skupno okrog sto majhnih morskih živali: črvov, stonog, rakov, školjk, polžev, brigazev itd., vsega dvajset različnih vrst.

BERINGOVО ZAKLONIŠČЕ

Največji otok v Komanderskem otočju blizu goratega polotoka Kamcatke se imenuje Beringov otok. Ime je dobil po slovitem Dancu v ruski službi Vitusu Beringu, polarinem raziskovalcu, ki ga je vrem leta 1741 prisilil, da je s svojo jadrnico »Sveti Peter« skusal na njem prezimeti. Poleg mnogih članov posadke je tudi njegova samega tam pobrala strašna zima. Zdaj je neka sovjetska odprava na otoku staknila podzemeljsko zaklonišče, ki so ga tedaj izkopali nesrečni brodomlci. Beringu se je svet oddolil že z dvema pojmenovanjema: Beringovo raziskovalnega dela: Beringovo morje in Beringov preliv med Azijo in Ameriko.

NIČ VEĆ VALJANJA ZITA

Za prevoz žita v razsutem stanju obstajajo v vseh pomorskih državah posebni predpisi, ki določajo, da morajo ladje v ta namen imeti določeno število podolžnih kletk. Napravljene so večinoma iz lesnih desk. Njihovo postavljanje na kraju ukrepanja žita zahteva mnogo časa in stroškov. V zadnjih dneh so začele nekatera pomorska družbe vstavljati v svoje prevozne ladje stalne pregrade. Norvežani so šli še dalje. Svoj 10.500-tonski trumper VILLANGER so opremili s posebnimi aluminijastimi kletkami, ki jih z labkoto sestavijo ali razstavijo v nekaj urah. Stranice so ojačene s 5 mm aluminijastimi ploščami. Razstavljene zavzamejo le malo prostora.

ZVEZA Z JUŽNO AMERIKO

Konec preteklega meseca je naša trgovska mornarica stopila v neposredno zvezo tudi z Južno Ameriko. Progo je na Reki odprla naša velika čezoceanska ladja DRVAR, ki ji je ob rojstvu botroval sam predsednik republike, tovariš Tito. Mogočni sivi pomorski velikan je znani tudi po prvi parni turbinji naše domače proizvodnje. Dostojno nas bo zastopal v tujini v vsakem oziru. Njegove postaje bodo Neapelj, Genua, Marseille, Barcelona, Casablanca, Dakar, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo in Buenos Aires, morda pa tudi še čiljska pristanišča. Sredi tekočega meseca mu bo na isti poti sledil prekomornik VOJVODINA.

kje so ladje

Labrador

JADRNIČNO BRODOVJE

Vedno bolj redke so na morjih jadrnice, vendar obstaja celo brodovje jadrnic, ki še danes uspešno opravlja svoj posel in služi denar. To je portugalsko »Bacalao« brodovje. Vsako leto v maju izpolje iz izliva reke Tejo pri Lizboni na ribolov ob Labradorju in novi Fundalandiji. Ulov prihaja na trg pod imenom »Bacalao« (suha riba). Zelo iskana in cenjena riba, prava portugalska narodna jed.

SAMO ŠE TRI »CENENE ZASTAVE«!

V 50. št. našega lista smo na str. 9 opozorili, da bo »cenenim zastavam« odklenili. Eni je medtem že. Dolgo pripravljeni bojkot proti »plovečim kovčkom«, ki potujejo pod lažnim zastavami, kakor je Mednarodna zveza sindikatov pomorskih navzala te vrste ladji, so izvedli v prvih petih dneh letosnjega decembra. Uspel je predvsem v moralnem pogledu. Ena izmed štirih držav, ki dajejo potujo raznim bogatim brodolastnikom in pomorskim družbam, je s 13. decembrom 1958 odpovedala svojo nadaljnjo pasivno udeležbo in je preklicala vsa dovoljenja ladjam, ki plovejo pod njeno zastavo. To je Costa Rica. Ostale so le še tri države s »cenenimi zastavami«. Pa tudi lastniki teh treh zastav bodo pod britiskom pomorskih in delavskih organizacij sklenili s svojimi mornarji delovne pogodbe, ki ustrezajo splošnim normam v mednarodnem pomorstvu.

Da bojkot ni uspel v celoti, je krije spet politika. Ker je akcijo organizirala Mednarodna zveza sindikatov pomorskih, je delavstvo, združeno v »konkurenčni« Generalni konfederaciji dela, načelno ni podprlo. In tako je odpadio pozitivno sodelovanje pristaniškega delavstva v Franciji in Italiji, zanimanja tudi ni pokazala Zahodna Nemčija in, kar je najbolj osupljivo, nitri Grčija. Nasprotno pa je bojkot v polni meri uspel v ZDA, na Britanskem otočju in v Avstraliji. Namen je bil dosegzen: Svet je opozorjen na izjemnosti in nevarnosti, ki jih krije uporaba zastave po mili volji. Vremena pomorščakom bodo se zjasnila.

P/l »BIHAĆ«

je 12. decembra priplula v Kuwait, kjer raztovarja do 4. januarja 1959, ko odpluje v domovino.

P/l »DUBROVNIK« je 19. decembra priplula v Kuwait, kjer raztovarja.

M/l »GORENJSKA« je 21. decembra odplula iz Remontne ladje-delnice Splošne plovbe v Piranu na Reko.

P/l »GORICA« je 19. decembra priplula v Novorosijsk, kjer naklada tovor za Jadransko more.

P/l »LJUBLJANA« je 20. decembra odplula iz Splita za Reko.

M/l »MARTIN KRPAK« je 22. decembra odplula iz Remontne ladje-delnice Splošne plovbe v Piranu.

P/l »NERETVA« je 9. decembra odplula iz Ploč v Emden.

P/l »POHORJE« je 23. decembra pristala v Dakarju na poti v Buenos Aires.

P/l »ROG« je 15. decembra plula skozi Kielški kanal na poti v Grčijo, kamor prispe 2. januarja 1959.

P/l »ZELENGORA« je 28. decembra priplula v Baltimore (ZDA).

Boljša hrana v obratnih menzah Kopra

V šestih obratnih menzah v Kopru se hrani okrog 540 stalnih abonentov. Pretečen del njih je samskih in poročenih gradbenih delavcev, ki živijo ločeno od svojih družin, manjše število pa delavcev, ki se na delo vozijo z vasi.

V vseh menzah se je v zadnjem času kalorična vrednost hrane dvignila in vsebuje od 3840 do 3990 kalorij na osebo dnevno, medtem ko so cene hrane ostale nespremenjene. Najnižjo ceno ce-

lodnevne hrane pa imata menzi gradbenih podjetij, in sicer 140 dinarjev menza »Gradbenik« in 160 din menza »1. maj«. V obeh menzah, kjer podjetja krijejo le del režije, pa stane celodnevna hrana na osebo 180 din.

Uspeh menz je pripisati razumevanju podjetij do delavcev. Osebje v menzah se zaveda svojih dolžnosti in si prizadeva, da bi jih čim bolje izvrševalo. Nekateri menze so si pripravile za zi-

mo zaloge kromiprja, fižola in zelja po nižjih cenah. Škoda, da zaradi pomanjkanja skladiščnih prostorov niso mogle pripraviti zaloge vse menze.

Posvetiti bo treba večjo skrb stavljanju jedilnikov, da bodo ti ne le kalorično zadostni, ampak tudi pestri.

V kuhinjah bo treba uvesti večjo štednjo, da bo pri pripravljanju zelenjave in kromiprja čim manj odpadkov, ki jih dajemo privatnikom za krmo prašičev proti majhnemu odškodnini (okrog 100 din mesečno). Morda bi bilo prav, če bi menze našle skupen prostor v bližini Kopra, kjer bi lahko ena oseba krmila z odpadki prašiče za vse menze. Če bi krmo dopolnjevali še s kuhanem telečjo in govejjo krvjo kot dragoceno beljakovinsko krmo, ki bi jo dobili v klavnici brezplačno, ker sedaj odteka v morje, bi se takrat reja prašičev za menze vsekakor izplačala.

V vseh menzah oddajajo živila v kuhinjo za 1 ali 2 dni skupaj; imnena smo, da bi morali to poslovanje uvesti drugače. V kuhinjo naj bi oddajali živila za vsak dan sproti z določeno količino živil na osebo za vsak obrok posebej po tabeli CHZ »Priporočila za dnevne količine živil pri sestavi zdrave prehrane«. Vsak obrok hrane naj bi sproti obračunaval. S takim poslovanjem bodo imele menze stalen pregled nad finančnim stanjem, nad kalorično in hranljivo vrednostjo hrane, obenem pa bo onemogočena neenakomerna potrošnja živil v kuhinjah.

Zaradi težkoč, ki nastanejo v slabu opremljenih kuhinjah, smo mnenja, da ne bi podjetja, ki nimajo na razpolago primernih prostorov, ustavljala menz. Pomoč naj bi raje nudila delavski restavraciji v Kopru, kjer je dovoljna kapaciteta za prehranjevanje delavcev in uslužbencev drugih podjetij.

OPOZORILO

Vsi boreci in oficirji III. prekomorske brigade naj se javijo s svojimi podatki najkasneje do 5. januarja 1959 na Okrajnem odboru ZB Koper zaradi priprav bližnje proslave.

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

V novo gospodarsko leto

Morda bi bilo bolje, če bi v naslovu zapisali »V novo leto izpolnjevanja našega gospodarskega perspektivnega načrta«, to je v tretje leto našega petletnega perspektivnega načrta. S tem bi bolj poučili, da predstavlja prehod iz letošnjega v prihodnje leto samo koledarski prehod, ki v gospodarskem smislu ne menja in ne more spremeniti zadane poti. Morda bomo letos bolj kot kdajkoli poprej čutili, da koledarski prehod v novo poslovno leto za naš gospodarski razvoj nima tistega pomena kot včasih in da bomo ob tej priložnosti le polagali obračune nad opravljenim delom, ne da bi delo v določeni smeri bilo kakorkoli prekinjeno ali spremenjeno. To pa pomeni z drugimi besedami, da smo na osnovi novih gospodarskih načel dosegli znatno stabilizacijo v našem gospodarstvu, ki zahteva morda le manjše korekture napak, ki so se tu ali tam pojavile, in pa izpopolnjevanja sistema za nadaljnji razvoj.

To je vsekakor prva ugotovitev, ki jo moramo omeniti ob koncu letošnjega gospodarskega leta. Ta nam daje obenem podlago za prepričanje, da bo naš nadaljnji razvoj v tej smeri pozitiven in da bomo dosegli začetne nalage, kolikor že sedaj ne kažejo številni znaki, da jih bomo v določenih gospodarskih dejavnostih celo presegli. V tej zvezi smo že govorili o kmetijski proizvodnji, da bomo v kratkem dosegli tisto raven, ki je bila predvidena za 1. 1961. To je uspeh velikih naporov in naložb v to gospodarsko dejavnost, obenem pa odraz potreb po kmetijskih proizvodih, ki so pri nas iz dneva v dan večje.

Doslej smo često ponavljali, da ne moremo dosegči predvidenih uspehov v povečanju delovne storilnosti. To pa je ena izmed temeljnih postavk predvidenega dviga življenjske ravni delovnih ljudi. Letosni uspeh v tej smeri nas še vedno ne more zadovoljiti. Zato bo treba prihodnje leto tudi v tem pogledu dosegči zboljšanje. To je v načrtu zvezni z določenim sistemom delitve dohodka in s tem v zvezi s postavljajo zboljšanega sistema plačevanja. Znano je, da je

bila sprejeta in bo z novim poslovnim letom začela večjati odločba o minimalnih osebnih dohodkih, ki naj bi bila podlaga za plačevanje v podjetjih. Odločba v bistvu ne prinaša kakih novih načel, toda omogoča pravcek mest posameznih skupin gospodarskih organizacij, ki so bile došlej zapostavljene glede na povprečno višino minimalnih osebnih dohodkov in omogoča vskladitev minimalnih osebnih dohodkov znotraj posameznih skupin gospodarskih organizacij. Sprememba, ki predstavlja samo kolikor naprej v dokončni ureditvi tega vprašanja, daje možnost za trajnejšo uređitev vprašanja minimalnih dohodkov. Poleg tega vemo, da se v zadnjem času sklepajo tarifne pogodbe za plačevanje po enoti dela, kar seveda predstavlja poskus za povečanje delovne storilnosti.

Posebno vprašanje predstavlja vprašanje prestreke prebivalstva, ki se v bistvu kaže v organizaciji trgovine in trgovske mreže od odkupa oziroma od proizvajalca ali uvoznika do potrošnika. Osebna potrošnja pri nas iz leta v leto raste, kar zahteva seveda tudi ustrezno organizacijo, ki bo zmogla porast osebne potrošnje. Pri tem seveda ne mislimo, da zadeva osebna potrošnja samo trgovinu, vendar je trenutno trgovina in vse organizacija v zvezi s tem tista, ki še bolj ovira povečanje osebne potrošnje. Prihodnje leto bo vloženih ogromnih sredstev, da se stanje tudi v tem pogledu zboljša.

Vsekakor nas čakajo znatne naloge v zunanjetrgovinskih dejavnostih. V prvih desetih mesecih letos smo namreč uvozili za 175, izvozili pa za 101 milijarde, kar pomeni pasivo za 71 milijard. Od 71 milijard pasive odpade — tako lahko trdimo, ker bi ta postavka bila lahko znatno nižja — kar 31,2 milijarde na uvoz hrane. Glede na naše možnosti za proizvodnjo hrane je to vsekakor visoka stevilka in znatno višja kot je izdatek za uvoz strojev in prevoznih sredstev, za kar smo potrešili do novembra letos komaj nekaj nad 10 milijard.

Brez dvoma so to naše temeljne načoge, ki jih moramo v prihodnjem letu izpopolnjevati tako, da se bomo

približali začelenemu stanju, to je, da bomo uvažali čim manj hrane oziroma živil, da bomo povečali izvoz industrijskih izdelkov in da bomo stremeli za stalnim zniževanjem pašive v naši zunanjetrgovinski bilanci.

V ožjem področju, to je v koprskem okraju, nas čakajo naloge, ki smo si jih zastavili v nadaljnji izgradnji industrije, kmetijstva, turizma in drugih dejavnosti. Doslej lahko trdimo, da smo dosegli uspehe in če lahko sodimo po podatkih, ki so nam znani za prvi deset mesecov letos, jih bomo celo presegli. Po petletnem perspektivnem načrtu naj bi investirali letno v gospodarstvo povprečno nekaj nad 7 milijard. Do konca oktobra pa je bilo investiranih že precej nad tem zneskom. Značilno je, da je bilo pri osnovnih sredstvih vloženih največ v promet in to nad 2,400 milijonov. Temu sledita industrija in ruderstvo z 1,381 milijarde. Kot tretja pa je stanovanjska in komunalna dejavnost s 731 milijoni. Industrija in ruderstvo sta poleg tega porabili nad pol drugo milijardo sredstev za investicije v obratna sredstva.

V tem pogledu bi se sicer še ne spuščali v analize, ker je treba počakati končnih številk za letošnje leto. Lahko pa samo ugotovimo, da se uspešno delo nadaljuje, kar ni treba dokazovati samo s številkami, temveč lahko ugotovimo tudi z dejansimi rezultati. To pa so veliki objekti, ki stoje in bodo stali ob naši obali in v notranjosti. Kajti koprski okraj ni same Koper s svojo obalo, temveč tudi njegovo kraško zaledje, kar se često rado pozablja, ko govorimo o tem področju. Dejansko pa to področje ni pozabljeno, saj je na njem po osvoboditvi zrastlo lepo število novih objektov, o katerih se včasih tamkajšnjim prebivalcem niti sanjalo ni. To pa zato, ker so vsi gospodarji Dunaja ali Rima na to področje dejansko pozabljali in ga zanemarjali.

V novo gospodarsko leto gremo torej vedro in polni nad, da bo prineslo nam vsem nove gospodarske uspehe in zmaghe, ki bodo koristili vsemu našemu delovnemu ljudstvu, obenem pa utrdile temelje naše socialistične družbe. — dt —

K 20. Jugoslaviji Družbo Jugoslavije

Januarja je v Beogradu zasedala letna skupščina Glavne zadružne zveze Jugoslavije, ki je poudarila, da so moderno socialistično kmetijstvo in socialistični odnosi v proizvodnji osnovne naloge naše politike na vasi. Skupščina je določila podobo zadruže kot organizacije, s katero je treba priboriti eno izmed najtežjih bitk za zgraditev socializma na podeželju. Sprejela je tudi sklep o ločitvi kmetijskega zadružništva od nekmetijskega.

Na VI. kongresu Ljudske mladine Jugoslavije je generalni sekretar CK ZKJ Josip Broz-Tito dejal, da je naše največja bogastvo naš novi socialistični človek, da je potreben mladini zaupati važne naloge in jo vključiti v javno življenje. Jugoslavansko mladino je pozval, naj bi letos začela graditi mladinsko cesto Bratstva in enotnosti od Ljubljane do Gjevgelije.

Konec marca so bile volitve poslavane v zvezno in republike Ljudske skupščine. Ob teh volitvah je naše ljudstvo ponovno potrdilo svojo visoko državljansko zavest, saj je množično glasovalo za nadaljnjo krepitev socializma v Jugoslaviji in za napore naše države v ustvarjanju sožitja med narodi vsega sveta.

Marca sta bila spuščena v pogon šesti agregat hidrocentrale v Jablanici in četrти agregat hidrocentrale v Malem Zvorniku. Tako bo lahko naša, doslej največja hidrocentrala, to je jablanška, proizvajala na leto 720 milijonov kWh, medtem ko bo hidrocentrala v Malem Zvorniku dosegla proizvodnjo 400 milijonov kWh električne energije letno.

Med 22. in 26. aprilom je v Ljubljani zasedal zgodovinsko pomemben VII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Po poročila generalnega sekretarja ZKJ Josipa Broza-Tita o nalogah Zveze komunistov v zvezi z mednarodnim položajem in notranjim razvojem socialistične graditve Jugoslavije sta govorila še sekretarja izvršnega komiteja CK ZKJ Aleksander Ranković in Edvard Kardelj, nato pa so delegati kongresa po temeljiti razpravi o bodočih nalogah jugoslovanskih komunistov sprejeli nov program in statut ZKJ. Novi program dela ZKJ je granitni temelj borbe članov ZKJ za uresničenje socializma v Jugoslaviji in nadaljnje borbe jugoslovanskih narodov za mir v svetu in za mednarodno sodelovanje. Poimen tega kongresa je tem večji, ker se je Jugoslavija ponovno afimirala v svetovni napredni javnosti kot najbolj dosleden borec za mir in za pravice delovnih ljudi.

Maja je predsednik republike Josip Broz-Tito odpril mladinsko avtomobilsko cesto Bratstva in enotnosti. V manj kot osmih mesecih je okrog 54 tisoč mladincev in mladink, ki so sestavili 466 mladinskih delovnih brigad, zgradilo 79 km novih avtomobilskih cest med Ivančno gorico in Zagrebom, dalje 52 raznih objektov, med njimi 330 m dolg most pri Jankomiru in 110-metrski nadvoz pri Trebnjem, izkopali in vgradili so v nasipe 1.300.000 kubičnih metrov zemlje in kamnja, odstranili in ponovno položili 300 tisoč kub. metrov humusa, vgradili za temelje 200 tisoč kub. metrov gramoza in v kamnolomih zdrobili 43 tisoč kub. metrov kamnja. Tako je mladina ponovno dokazala svojo veliko pripravljenost za socialistično graditev naše države in ustvarjanja vrste ter monolitne enotnosti jugoslovanskih narodov.

V nedeljo, 7. decembra, je vplula v novozgrajeno koprsko pristanišče prva češoceanska ladja »Goria«.

S tem svečanim prizvonom velikanke,

ki pluje po vseh morjih sveta, je dobil Koper in z njim Slovenija,

nova vrata v svet, saj bodo lahko ob sedaj zgrajeni 135-metrski operativni obali vkrcavale in izkrcavale tovarne ladje srednje tonaže.

V tovarni glinice in aluminiju Boris Kidrič v Kidričevem so sredi decembra spustili v obrat eksperimentalni reaktor v Jugoslaviji, ki ne bo služil za rušenje in uničevanje človeških življenj, pač pa za pospešeno izgradnjo lepše in srečnejše bodočnosti naših narodov.

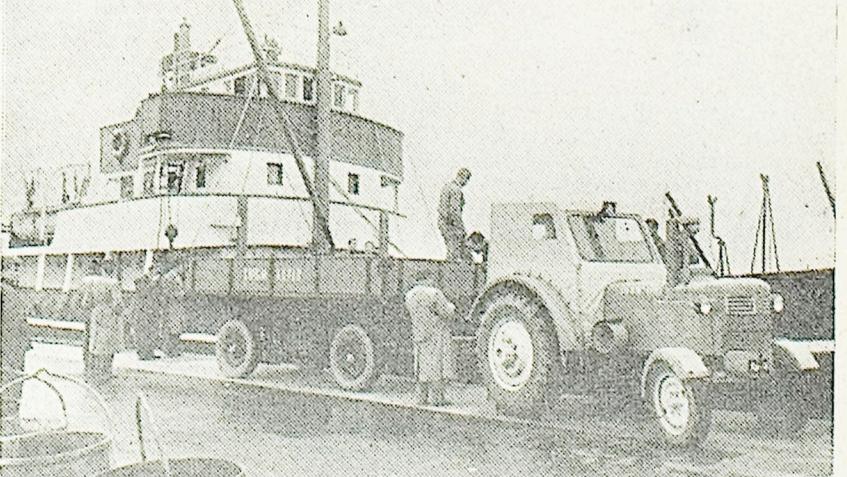
Reaktor, kakor tudi vsi njegovi instrumenti in deli so bili projektirani in zgrajeni v naši državi.

Majhen je predsednik Tito v inštitutu Boris Kidrič v Vinči spustil v obrat prvi eksperimentalni reaktor v Jugoslaviji, ki ne bo služil za rušenje in uničevanje človeških življenj,

pač pa za pospešeno izgradnjo lepše in srečnejše bodočnosti naših narodov.

Reaktor, kakor tudi vsi njegovi instrumenti in deli so bili projektirani in zgrajeni v naši državi.

V tovarni glinice in aluminiju Boris Kidrič v Kidričevem so sredi decembra spustili v obrat novozgrajeni tovarniški oddelek za proizvodnjo anodne mase, ki je opremljen z najmodernejšimi stroji in je tretji te vrste na svetu.

Pred nekaj dnevi je 600-tonška italijanska tovarna ladja »Sabrina« odpeljala iz Kopra 200 ton jugoslovanskega cinka za izvoz. Za njo napovedujejo še druge tovarne ladje svoj prihod v novo koprsko pristanišče, ki je s tem praktično že začelo funkcionirati

Dežeknik / C / K - ČAK RO SEZANI

Odrožila sem potovanje zaradi slabega vremena za en dan. Vendar me je Sežana slabo sprejela: lilo je ves dan kot iz škafa, da sem prezevala z mokro glavo in nogami. In da ni bilo prijazne tovarišice Zlate in njenega prijetnega, toplega doma, kjer sem se posušila, bi bila premočena do kože.

Res, klavrn okvir za vse tiste lepe in spodbudne stvari, ki sem jih poslušala v tem deževnem cik-caku po Sežani. Zdaj, ko svoje misli in vtise urejam na toplem in suhem ob pisalnem stroju, je ostala samo svetla stran medalja — sežanski uspehi. Vredni, da jih spoznate ob zaključku leta, ko imamo navado potegniti bilančno črto.

Morda si predstavljate, da potrebuje novinar pri svojem delu veliko fantazije, da spravi v kolikor toliko zanimiv okvir običajen razgovor, načadno vožnjo z avtobusom in vlakom, naštvanje dejstev, številke, vse te, na videz suhoperne podatke. Pa ni tako. Verjemite, da nobena fantazija ni bolj domiselna in pestra, včasih celo neverjetna, od resničnega življenja. Res pa je, da je treba imeti za to življenje razvit občutek, odprte oči in biti zvest zapisovalcu. In če potem zdaj to splošno misel tudi na svoj obisk v Sežani, potem mi ni treba drugega kot prisluhniti spominu, malec pokukati v beležnico in zvest resničnim dogodkom in razgovorom vam bom pokazala svetlo stran, aktivo sežanske bilance. Del bilance namreč, da ne bo kake pomote, to se pravi ustanov, ki mi jih je uspelo obiskati.

Nič ni bolj naklonjeno premišljavanju kot monotona vožnja v temnem, deževnem vremenu. In tudi takrat, ko capač po ulicah in se zvezsto gledajo v tla izogibaš velikim lužam in curkam iz strešnih žlebov, se ti utrne marsikaka misel. Ko sem v teh razmerah iskala novo sežansko osnovno šolo, sem premišljevala o vsej gori popisanega papirja v zvezi z našo šolsko reformo. Brez skribi, ne bom vam niti tega ponavljala. V Kopru so nam povedali, da je lep primer tega razvoja osnovna šola v Sežani. Torej si jo oglejmo!

Spoznala sva se s tovarišem ravnateljem Karлом Medjo. Nasmehnil se je, ko sem mu povedala, da postavljam nihovo šolo za vzor.

— Veste, kaj nam najbolj zavida? To, da imajo vsi naši učenci pouk dopoldne. Vseh 425.

— To vam pa tudi jaz zavidam in z menoj vred vse tiste zaposlene matere, ki vidimo svoje otroke še pozno popoldne, ko pridejo iz šole. Da niti ne govorim o tistih, ki doživljajo pouk v treh izmenah. Kako vam je to uspelo?

— Preprosto, imamo dve šoli: na stari so nižji razredi, na novi višji. V prvih štirih razredih učimo po novem učnem načrtu.

Razgovor je lepa stvar. In če bi bila zdaj radijski novinar, bi vam zavrtela magnetofonski trak s posnetim razgovorom. Take pa se moram omejiti na papir, ki ga tesno merijo svinčene črke. Skratka: obnovila bom razgovor po svojih besedah v skrajšani obliki (saj sem bila v šoli) in napisala »prosti spisi«, kot temu pravi moja hči, če me vidi ob pisalnem stroju.

Ko smo že govorili o učnem programu: v nižjih razredih so dopolnilo pouka radiskske ure (imajo več radijskih aparator, enega so jim podarile Telekomunikacije ob otvoritve nove šole). Sem sodi tudi episkop in dva dia-projectorja, z novim letom pa bodo dobili od Ljudske univerze naposodo aparaturom in ozke filme. To bi bil del novega pouka (o starem ni treba zgubljati besed, vse ga dobro poznamo). Tu je potem še delavnica in miniaturna kuhinja za gospodinjski pouk. V delavnici je ob mizarski delovni mizi tudi šivalni stroj, še enega pa jim bo letos prinesel dedek Mraz. Poleg delavnice je nekaj kabinetov in izdelki dijakov. Med njimi sem videla copate, ki so jih moralni delati vsi, dečki in deklice.

Pa ni vse le rožnato. Nova šola namreč še ni končana, ker je zmanjkal denarja. Okolje šole še ni urejeno, tudi opremljeni ni do konca. Med to manjkajočo opremo najhuje občutijo, da ni zaves. Tudi na sliki lahko vidite, da so cele stene šole iz stekla in tako bije sonce (posebno zdaj, ko je nizko) naravnost na šolske klopi in dijakom v oči. To moti pouk in je tudi škodljivo za zdravje. Zavese bi nujno potrebovali. Prvotni načrt je predvideval tri take trakte popolne šole, vendar bi zadostoval prizidek, kamor bi se preselila uprava in bi bilo stanovanje za hišnika. Iz sedanjih upravnih prostorov pa bi uredili, kar še manjka: mali gospodinjski center. Seveda pa bi bilo potem treba temeljito popraviti še staro

solo, da bi bil lahko tudi tam pouk.

Vprašanje telovadbe je sicer urejeno v lepem, novem domu TVD Partizana, vendar imajo okrnjen pouk, ker ni telovadnega učitelja.

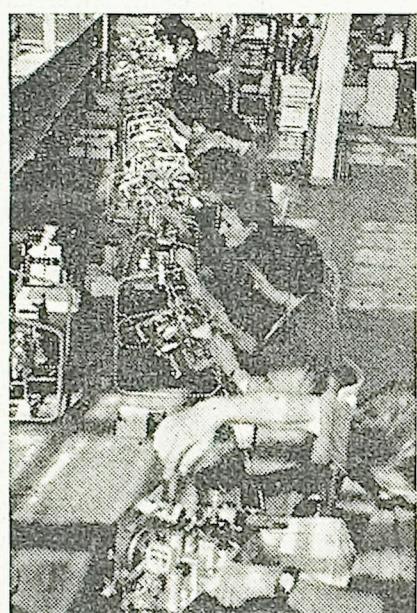
Nimajo tudi dvorane za fizičalne in kemične poskuse in uporabljajo v ta namen kar razrede oziroma delavnico.

Sežanska šola ima še dve podružniški šoli, enooddeleni šoli v Povirju in Štorjah. Imajo skupno finančno poslovanje, skupen proračun, učno osebje ima skupne sestanke in študij, sežanska šola pa je nekaka matica. Izkazalo pa se je za slabo, da imajo vse šole v sežanski občini skupno postavko za učila.

S tovarišem ravnateljem sva si v odmoru (da ne bi motila pouka) ogledala šolo: res so steklene stene dajale dovolj svetlobe celo ob takem dnevu, ko so se črni oblaki skoraj dotikalih hišnih strel. Garderobnih omaric še ni za vse razrede. Imajo knjižnico, lepo založeno dijaško knjižnico, ki ima okrog 3000 zvezkov, in še učiteljsko s 1200 zvezki. Razen tega so učenci naročeni na razne knjižne zbirke in čopopise. Zahajajo tudi v sežansko Ljudsko knjižnico.

— Sodelovanje s šolskim odborom?

— Zelo lepo sodelujemo. Sestajamo se po potrebi, vsekakor pa po vsaki redovalni konferenci. Razpravljamo o vzgojnih in materialnih vprašanjih. Konkretno

Pridne roke mladih delavcev in delavk v sežanskem podjetju »Telekomunikacije« spremno opravljajo zahtevno delo pri montaži radijskih sprejemnikov

Ce vas pot zanese v Sežano, boste skoraj na vsakem koraku slišali besedo TELEKOMUNIKACIJE. Pojdite na to proslavo, na ono prieditev, prisluhnite, kaj govorijo na sejah raznih društev in organizacij, pa potem povprašajte, kdo je bil ta govornik ali oni izvajalec — odgovorili vam bodo: član delovnega kolektiva podjetja Telekomunikacije — obrat III, Sežana.

Tam na spodnjem koncu mesta, sto korakov od velike mednarodne ceste, kjer dnevno hiti na stotine motornih vozil, stoji veliko belo poslopje. Sežančani pravijo, da je v njej kovačnica mladih ljudi. Kovačnica? Kakšna le, če ni slišati nobenega ropota, ničesar takega, kar bi dalo na zunaj čutiti, da v tem velikem posloju živahn teče delovno življenje tristočlanskega kolektiva, ki ga z majhnimi izjemami sestavljajo le mladi ljudje. Bolje rečeno, mlada dekleta, ki brez šuma in ropota izdelujejo tisti aparat, po katerem hrepeni vsakdo, ki si želi razvedrla, izobrazbe, stikov s svetom, ne da bi mu bilo potrebno zapustiti topli domači kot. To so radijski sprejemniki: Eistra, Vesna, Sa-

onica in Škoda. Slovenska industrija elektrozvez je po osvoboditvi doživelja izreden razvoj, saj se je njen obseg v prvih desetih letih povečal z tristokrat. Najprej je bil samo Institut za elektrozvez v Ljubljani, ki se predvsem ukvarja z raziskovanji, in ko so le-ta zahtevala začetek proizvodnega procesa, je bilo ustanovljeno še podjetje Telekomunikacije. To podjetje, s sedežem v Ljubljani, je ustanovilo v gospodarsko pasivnih krajin svoje obrate. Tako je julija 1953 tudi tedanj OLO Sežana pripravil prve prostore za csnovanje enega izmed obratov tega podjetja. Slo je predvsem za uspešno zaposelitev delovne sile,

pomoč imamo pri šolski kuhinji, ki jo popolnoma ureja in vodi tričlanska komisija šolskega odpora. Za malico plačujejo otroci 150 dinarjev mesečno. Soli v Storjah in Povirju imata svoja šolska odbora, pri nas pa smo združili oba stara (osnovne šole in gimnazije).

Posebne novoletne želje? Prijazni ravnatelj se je nasmehnil. Seveda, v zvezzi s šolo.

Poslovila sva se. Zaprla sem torbie in si zavezala ruto, ki se je medtem posušila na zaboju za drva pri peči. Zunaj je se vedno lilo.

Na občini sem vprašala, o čem bi veljalo še pisati v Sežani. Tovariš Zadnik se je hitro odločil: Telekomunikacije in zdravstvo. In v kratkem razgovoru mi je tudi povedal, zakaj. Torej v Zdravstveni dom. Od zdaj se mi je bolje godilo, imela sem spremstvo z dežnikom. In še več kot to: prijazna tovarišica Zlata mi je bila tudi vodniki.

Prav je, da boste pisali o zdravstvu. Oba naša zdravstvena sta tako dobra, ljudje ju imajo radi. Posebno veliko je naredila dr. Jerasova, zelo je pridna.

Lepa, nova stavba Zdravstvenega doma in k sreči sta bila oba zdravstvena doma: dr. Marija Jeras-Cergolj in dr. Boris Cergolj.

Pogovor je hitro stekel. Njegova poglavita značilnost je bila: veliko opravljenega dela in skromnost.

Poslopje današnjega Zdravstvenega doma je neupadljivo in človek bi na prvi pogled sodil, da je skromno, njegove vrednosti pa se zaveda, če pomislis, da so bile že leta 1954 le tri sobe. Kaj je lahko bilo v teh prostorih več kot skromna ambulanta. V novem domu pa je ambulanta kompletna (dvakrat dnevno), majhna operacijska dvorana, laboratorijska, fizikalna terapija, skratka popolna kurativna zdravstvena služba, kot rečejo temu v strokovnem jeziku. Razen tega pa je še zobra ambulanta (enkrat tedensko za otroke), specialistični pregledi zdravnikov iz Ljubljane, protituberokozni in antivenerični dispanzeri, enkrat tedensko šolska ambulanta in enkrat tedensko posvetovalnica za matere in otroke v Sežani in v Štanjelu. Ta mreža je še razširjena z redno

ambulantno službo v Štanjelu in v Dutovljah.

— Torej ste zadovoljni?

— To je samo del. Manjka še popolna preventivna zdravstvena služba. Prihodnje leto bomo dodali domu nov prizidek z vsemi posvetovalnicami in dispanzerji, s šolsko ambulanto in z demonstracijsko kuhinjo.

Načrti so kar vredni, že doseženi rezultati so vidni.

— Povsod tarnajo za finančna sredstva. Kako je pri vas?

Ni vzroka za tožbe. Ne zato, ker bi bilo denarja tako dovolj, ampak zato, ker se je zdravstveno osebje znašlo. Pri urejanju sedanjega doma so našli izredno in vse hvale vredno razumevanje in podporo sežanskega ObLO ter okrajnega Zavoda za socialno zavarovanje. Vendar pa je denarja (3 milijonov) za predvideni prizidek zmanjkal. Obrnili so se na podjetja.

— Poglejte, tako so jim rekli, to bo tudi v vašo korist. Imeli bomo lahko štiri ambulante na dan, za zavarovanje, svoje, upokojence, morda tudi za posamezno večje podjetje. Odpadlo bo zamudno čakanje, zdravnik se bo bolniku lahko posvetil, ne bo prekomernih bolezni, potovanje k specialistom, v bolnišnice itd.

In podjetja so razumela. Z graditvijo prizidka bodo pričeli prihodnje leto. Ambulante in dispanzerji bodo sodobno opremljeni.

Nujno se roditi vprašanje: zmoreta vse to veliko organizacijsko delo dva človeka, ki sta obenem še zdravnika?

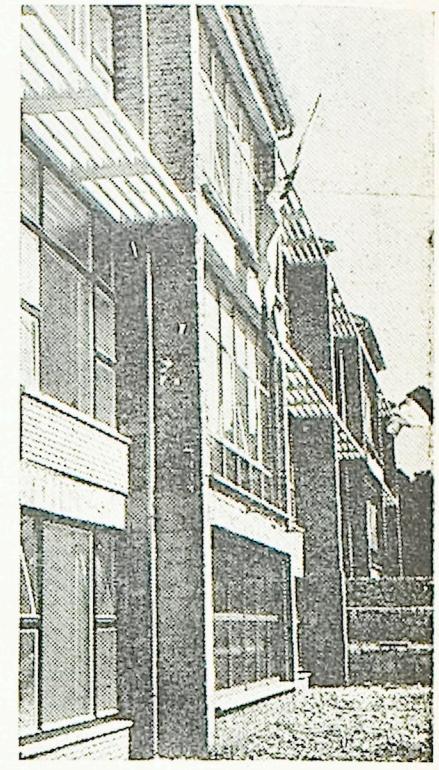
— Nisva bila sama, veliko pomoci sva imela v upravnem odboru, ki je intenzivno pomagal pri reševanju vse zdravstvene, organizacijske in tehnične problematike. Naš upravni odbor pa prav gotovo ne sodi med tiste, ki omejujejo svoje delovanje na nadzor finančnega poslovanja in eventualne kritike.

— Nisva bila sama, veliko pomoci sva imela v upravnem odboru, ki je intenzivno pomagal pri reševanju vse zdravstvene, organizacijske in tehnične problematike. Naš upravni odbor pa prav gotovo ne sodi med tiste, ki omejujejo svoje delovanje na nadzor finančnega poslovanja in eventualne kritike.

— Nekateri se radi hvalijo, za druge pa govorijo njihovo delo, sem menila.

— Pa se mi ni zdelo več, da je vreme tako pusto in vivo. Tudi v Divači ne, čeprav je dejevalo in pihalo, ko sem čakala na koprski avtobus.

Da, vreme mi ni bilo naklonjeno, ljudje pa zelo prijazni. Hvala in srčno voščilo: uspeha polno novo leto! Z. L.

Poslopje nove osnovne šole v Sežani

To je lepo slišati. Prav tako je lepo sodelovanje z vsem zdravstvenim in upravnim kadrom v domu.

Mnogo načrtov imajo še zdravstveni delavci v Sežani. Vsi ti načrti pa imajo skupni imenovanec: veliko skrb za človeka, spoznavanje svojega terena, preprečevanje in zniževanje obolenj z veliko medicinsko etiko in nesobičnostjo.

Morda bi vse to prizadevanje (še toliko bi ga bilo, če bi vse zapisala) lahko imenovala z enim samim imenom: socialistična medicina.

Ko sem šla na postajo, je še vedno lilo.

— O vsem sta vam povedala, je rekel tovarišica Zlata, le o tem ne, da je dobila dr. Jerasova za svoje uspehe in prizadevanje Red dela, menda pred dvema letoma.

— Nekateri se radi hvalijo, za druge pa govorijo njihovo delo, sem menila.

Pa se mi ni zdelo več, da je vreme tako pusto in vivo. Tudi v Divači ne, čeprav je dejivalo in pihalo, ko sem čakala na koprski avtobus.

Da, vreme mi ni bilo naklonjeno, ljudje pa zelo prijazni. Hvala in srčno voščilo: uspeha polno novo leto!

Ne samo kar morajo

Sežančani so ponosni na mlade upravljalce v »Telekomunikacijah«

predvsem mlajše, ki je je na Sežanskem dovolj nima pa prevelike izbirose zaposlitve.

Po treh mesecih priprave je 46-članski kolektiv začel s proizvodnjo prvih radijskih sprejemnikov tipa Kras, ki so bili izdelani izključno z uvozanim materialom. V dveh mesecih so jih izdelali 255. Vodstvo podjetja je stremelo po povečanju številne delovne sile in po njegovih temeljnih usposobljenosti za čim samostojnejšo delo, po drugi strani pa po neodvisnosti tega obrata od inozemskih nabav. Potem ko je bila domača industrija elektrozvez že tako močna, da so lahko začeli v Sežani sestavljati radijske sprejemnike Vesna in Savica iz našega materiala, se je prizadovnila tega obrata začela naglo dvigati. Ze letos so izdelali okrog 35 tisoč radijskih sprejemnikov, izdelujejo tudi omrežne, izhodne in medfrekvenčne transformatorje, tuljavne stavke za celotno potrebo proizvodnje radijskih sprejemnikov, vse skupaj v vrednosti milijarde dinarjev brutno produkta.

Kot omenjeno, je danes zaposlenih v tej tovarni nekaj manj kot 300 ljudi, ki iz bližine in daljne okolice Sežane. Delo samo jim narekuje, da vse bolj izpoljujejo svoje strokovno znanje, saj jih čakajo še velike naloge:

Zavedajo se, da so sestavni del komuna in da komuna od njih marsikaj pričakuje. Ne samo za lastno zavaro, pač pa tudi zato, da bi širili množino naših organizacij in društiev, da bi dokazali, da je le v zdravstvenem telesu zdrav duh, so člani delovnega kolektiva Telekomunikacij hrbitenca sežanskega društvenega življenja. Nastopajo kot člani Partizana,

ŽENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA ★ ŽENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA ★ ŽENA IN DOM ★ ZDRAVSTVO IN VZGOJA

Da bi bili srečni

Nekoč, v našem lastnem detinjstvu, se nam še sanjalo ni, da bi se lahko zgodilo kaj takega: organizacija Združenih narodov bo sprejela posebno Deklaracijo otrokovih pravic (kot dopolnilo Deklaracije človečanskih pravic). Vidimo vedno večje zanimanje za varstvo otrok, ki se kaže v raznih oblikah in načinih, tako znotraj posameznih držav, kakor tudi v mednarodnem merilu; ali pri nas: zaradi nas in naših otrok, zaradi naše in njihove sreče se je zbral letos več tisoč staršev, pedagogov, psihologov, družbenih in političnih delavcev, da bi javno rekli, kaj smo naredili do zdaj za srečo in blaginjo otrok in kakšen bo naš bodoči program. Kaj je treba še narediti, da bi bili mi in naši otroci srečni.

Zares, to se je zgodilo. Pri nas, ni davno tega. V Beogradu se je zbralo čez pet tisoč državljanov, delegatov in gostov Drugega kongresa za zaščito otrok. Predstavniki vseh naših narodov so se stali na skupni razgovor o pomembnih rečeh, velikimi za danes in nujnimi za jutri.

Tema tega razgovora: sreča nove generacije.

To je njeni bistvo, povedano z neuradno človeško besedo.

V programu kongresa je to povедano bolj določno:

— Vzgoja mladih generacij, sestavni del borbe za socialistične družbene odnose med nami.

Pismo tovariša Tita kongresu daje temu še tehtnejšo vsebino:

... V procesu materialne in družbene preobrazbe naše dežele je vzgoja in izobrazba mladih ljudi prvenstvenega pomena.

... Sam naš družbeni razvoj sedaj že zahteva od družbenih in političnih faktorjev, da posvetijo več pozornosti vzgojnim in izobraževalnim problemom.

... Mlado generacijo moramo vzgajati in usposobiti, da bo s svojim delom nadalje razvijala naše proizvodne sile, pripomogla k večjemu materialnemu blagostanju in splošnemu kulturnemu prosvitu naše socialistične skupnosti. Mlado generacijo je treba vzgajati v duhu bratstva, edinstva in enakopravnosti vseh jugoslovanskih narodov, v duhu zvestobe naši socialistični skupnosti, naši svobodi in neodvisnosti, v duhu humanizma in vsestranskega enakopravnega sodelovanja in vzajemne pomoči vseh narodov.

Zato je bila delovna tema tega kongresa: sreča naših otrok, sre-

ča nove generacije. Iz ure do ure je dobivala ta tema pri delu konгрesa konkretnejše oblike in je zrasla v popolnoma določno politiko tistih družbenih faktorjev, ki se ukvarjajo s problemi vzgoje in izobrazbe mladih ljudi. Tako je postala jasna politika komune, stanovanjske skupnosti, sole in prosvetnih delavcev, vloga staršev pri vzgoji, naloge šolskih odborov, vloga družbenih organizacij v razvoju otrokove

Majda Kravanja z nekaterimi gojenci Zavoda za gluho mladino v Portorožu

osebnosti ter pri formirjanju družbene zavesti otrok in mladih, vloga književnosti, tiska, filma in radia, vloga športnih organizacij, ljudske tehnike, mladih zadružnikov itd. In še vrsta drugih, prav tako važnih trenutkov v življenju osebnosti, ki šele nastaja. Vse to je osvetljeno neizčrpno temo — ljubezen do pokolenj, ki prihajajo.

Niso zanemarili niti tistega, kar mladina sama pravi o sebi, o svojih možnostih in zmožnostih, kot aktiven faktor, vključen v današnje dogajanje. Tudi besede brigadirjev z avtocesto (na kongresu jih je povedala tovarišica Vida Tomšičeva) so se vsem vtisnile dobro v spomin:

... Resnično mi občudujemo vse tisto, kar ste vi naredili v času NOB. Mi smo sinovi in hčere tistih mater in očetov ter sorodnikov tistih, ki so dali svoja življenja za svobodo naše domovine, in tistih, ki so z nečloveškim naporem premagali vse težave in borbe. Toda danes se mi spoprijemamo s težavami in delom, premagujemo napore, ki niso občajni, in nam je že uspelo spoznati, da more človek s svojo voljo in močjo doseči nenavadne rezultate...

To vse je vplivalo na delo kongresa. Njegovi skele vsebujejo zato prav tisto, kar nam staršem kaže, kako moramo ravnati, da nas bodo nekoč ti naši otroci ljubili, da bodo dojeli, kaj smo gradili zanje v družini, šoli, mestu, vasi, tovarni, v vsakem naselju. V prvi vrsti smo s svojim delom zanje že zeleli, da bi doživljali svojo mladost čim bolj izpolnjeno in lepo ter da bi se obenem čim bolj pripravili za poznejše življenje. Razvoj naših otrok danes zahteva drugačno življenje ter drugačno delo, drugačne igre in drugačno učenje, kakor smo bili mi navajeni, vse to pa prinaša spremenjene odnose v družini in v družbi.

V ta cilj so usmerjena vsa naša prizadevanja — politična in ekonomska. Mi vsi želimo, prav tako kot udeleženci kongresa, uresničiti te pogoje mladi generaciji, uresničiti z vsemi razpoložljivimi sredstvi.

Da bi pa ta prizadevanja uresničili, je bil potreben ta velik dogovor med nami, bo potreboval dopolnilo človečanskih pravic s pravicami otroka.

Današnjo dobo po pravici lahko imenujemo — stoletje otroka.

MORDA ŠE NISTE VEDELE...

- da cigaretne madeže s porcelanastimi pepelekovim odstranite, če jih zdrgnete s toplo soljo. S prstov odstranite rjavе tobakenе lise z limoninim sokom ali s kisom, s tkanin pa z razredčenim salmiakom.
- da vonj po čebuli odstranimo z rok z mrzlo in ne s toplo vodo.
- da vinski madeži izginjejo s pravico blaga, če jih takoj namažemo s svinjsko mastjo.

• da cigaretni madeže s porcelanastimi pepelekovim odstranite, če jih zdrgnete s toplo soljo. S prstov odstranite rjavе tobakenе lise z limoninim sokom ali s kisom, s tkanin pa z razredčenim salmiakom.

• da razpolek pri pohištvi lahko zaprete z raztopljenim voskom.

• da so zelenjavne konserve uporabne največ dve leti.

GOSPODINJSKI TEHNIK ALI PISARNIŠKI REFERENT? Mladostni, nalezljivi optimizem

Obisk pri gospodinjskem tehniku Zavoda za gluho mladino v Portorožu MAJDI KRAVANJA, absolventki Gospodinjskega odseka pri Ekonomski srednji šoli v Kopru

Ni dolgo tega, ko ste zasledili v našem tedniku sestavek o novem poklicu, ki ga daje svojim gojenjam gospodinjski odsek pri koprski Ekonomski srednji šoli. Ni še ustreznih predpisov, niti zakona, tu so pa absolventke. Lanih je bilo petnajst, letos jih bo morda več. Povedali smo vam

Kakšen strokovni izpit bo delala?

Z Majdo ni težko navezati pogovora. Beseda ji uredno teče, da s svinčnikom težko dohajaš ta slap zgovernosti. V zadregi sploh ni bila. Toda kar pove, ostane v spominu, preprosto je in razumljivo.

Doma je iz Bovca, stara dobrih 20 let, nižjo gimnazijo je končala v Kopru, potem pa se je vpisala na zobotehnično šolo v Ljubljani. Zbolela je na očeh in se vrnila domov. Po enem letu se je vpisala v gospodinjsko šolo. Tu pa se je nenadoma odprla: Majda, ki se do takrat v šoli ni kdokaj odlikovala, je postala zelo dobra učenka, z uspehom je po štirih letih maturirala.

Kot je pravzaprav po naključju zašla na to šolo, tako je tudi po naključju dobila službo, kakršni si je želela in v kateri se dobro počuti. To znajo ceniti zlasti vsi tisti, ki se jim ni nikoli »odprlo« in ki niso našli svoje prave življenjske poti. Po nekaj neuspehl poskusih (Majda meni, da bi moral Zavod za pospeševanje gospodinjstva absolventkam pri tem več pomagati) je zvedela, da išče gospodinjo Vzgojni zavod Elvire Vatovec v Portorožu. Ker pa le-tega ni ločila od Zavoda za gluho mladino, je zašla v druga.

— Zdaj ste pač srečno tu. Kakšno je vaše delo, se vam zdi, da vas je šola dovolj naučila za potrebe prakse, ste se v delu znašli, imate težave? In še vprašanje, ki terja od vas odkritost ter samokritičnost, imate občutek, da ste na svojem delovnem mestu koristni, da je vaše delo potrebno in da se je na Zavodu izboljšalo, odkar ste tu?

Strnjena vprašanja iz dolgega razgovora, poskusila bom strniti tudi Majdine obširne odgovore.

— Moja naloga je, da sestavim jedilnike, preračunam kalorije, skrbim za pestrost. Kuharice so se temu v začetku upirale, zdaj se dobro razumem. Za ekonomo sestavim spisek potreb, čistilko opozorim na posebna dela. Čistilka v domu in okoli njega je moja skrb. Ker delam tudi v pisarni in sem materialni knjigovodja, mi manjka strojepisje. Mojim kolegicam, ki so samo v administraciji, gotovo še bolj.

— V praksi sem se hitro znašla, čeprav priznam, da sem se v začetku malce balal. Za svoj uspeh imam dejstvo, da mi vsi priznajo, da se je hrana občutno izboljšala, odkar sem tu, da so naši otroci, ki jih je v domu 60, pridobili na teži. Težave? Niso hude. Z vsemi se dobro razumem, otroci me imajo radi. Zbljala sem se z njimi, ko sem nekaj časa nadomeščala obolelo vzgojiteljico. Moj delokrog pa se širi, življenje po-

raja vedno nove potrebe in zahteve izboljšave. Bomo videli...

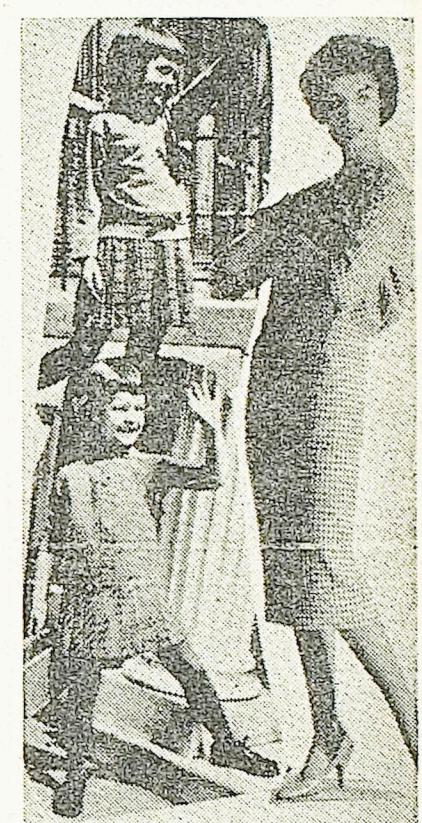
Skupni imenovalec teh odgovorov je bil: mladostni, nalezljivi optimizem, delavljnost, navdušenje.

— Ker je že intervju novoletni, naj ne izostane običajno vprašanje: vaše posebne želje?

— Da bi vse moje kolegice dobile primerno službo. Nismo se učile za pisarno. Vzgojni dom Elvire Vatovec je še vedno brez gospodinje. Mnogi drugi domovi

Fotografsko oko je še ujelo živahnog Majdu na celuloidni trak, potem pa smo se poslovili. Majda je hitela po opravkih v Portorož, jaz pa sem jo mahnila v Piran. Sonce je grelo še topleje, morje je bilo bolj modro, Grdin pa bolj bleščeče bel, kot kopasti oblaki na obzorju. Za vikrini cipresami so čepeli skriti prazni počitniški domovi in hišice, kot bi žalovalo nad tako samoto.

Z. L.

Tolikokrat smo že zapisali, da je pepita blago vedno praktično in priljubljeno, zato ga tudi upošteva vsaka moda. To vidite tudi na naši sliki: iz drobnega pepita blaga je mamičina oblačka, a tudi deklec bo ljubko v kombinaciji naloženega krilca in pripeta telovnička iz pepita blaga in v enobarvnih bluzi. Drugi model za deklice je iz karirastega blaga. Paziti pa moramo le, da karo ni prevelik.

Pomoč staršem pri vzgoji

»MLADI SVET«, št. 19

Izšla je 10. številka »Mladega sveta«, zadnjia v tem letu. Številka je zanimiva predvsem zaradi navodil za novootročno praznovanje in zaradi nasevov o izbiranjih igrac. Članek »Za priršnje novoletno praznovanje« je napisala Jovita Podgornik in pravi, da je predvsem važno, da po postane Novoletna jelka najprej družinska praznik, ki se ga veselijo ne samo otroci, temveč vse članji družine. Kako naj pripravimo toplo novoletno praznovanje v stanovanjski skupnosti? Kako v vrtcih in v šoli?

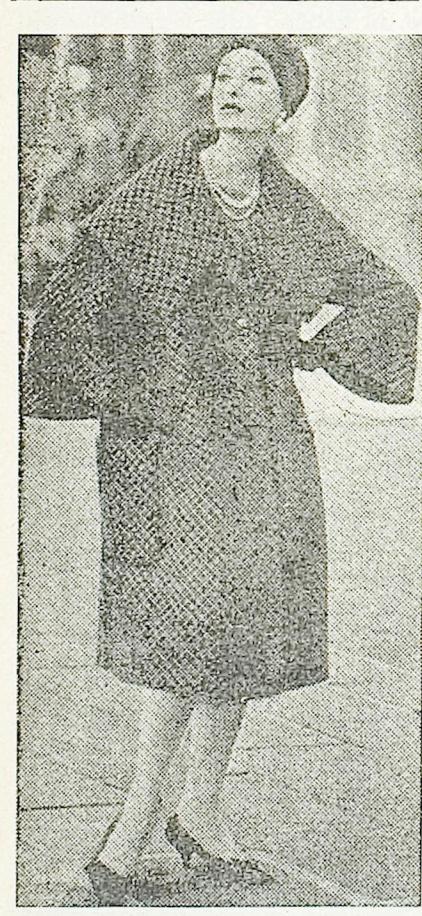
Na ta vprašanja nam odgovarja avtorica članka z lepimi nasveti. Predvsem podpira, naj prepustimo večjim otrokom čim več iniciative. O igračah, predvsem pa o tem, kako lahko praktične in zanimive igrače sami izdelamo, je napisala Vida Hermanova iz Maribora. Njen članek ima naslov »Stanovanjske skupnosti za naše otroke«. V stanovanjski skupnosti nastajajo že prve oblike otroške skupne vzgoje. Odborniki stanovanjske skupnosti si marsikse belijo glavo, kje bi dobili denar za igrače za otroške vrtce. To težko vprašanje okoli denarja pa lahko stanovnici z dobro voljo rešijo tako, da igrače otrokom sami pripravijo. Ob članku so objavljene fotografije najrazličnejših domov izdelanih in pri vsaki je

navodilo za izdelavo. K temu članku je za depolinilo napisala Breda Cilenščka še o psihološki vrednosti igrač in o tem, kako naj igrače izbiramo. Članek je zelo zanimiv in tehten. Ob novem letu bomo veseli tudi tudi Majdine obširne odgovore.

Nato so v listu še splošno pedagoška vprašanja, kakor o otroku, ki se utaplja v potrosti, o čemer je pisal Fr. Pedeteček, nato pač o spolnem življenju, o čemer nam piše Helena Puhar, cesna češkega filma »Sola očetov«, o starših in utičilih, ki jo je napisala Zima Vrščaj in nam priporoča, naj si film ogledamo, ker je zgodbica v filmu aktualna. Nekaj te zgodbice se dogaja vsak dan na marsikateri družini, kjer imajo šolske otroke.

Tudi »Pomenek s starši« je zanimiv in pester. Nekdo vprašuje, kako naj pomaga svojemu otroku, ki ne more izgovarjati rrr. Pomirjujoče mu odgovarja logoped Zdravko Omerza in mu daje nasvet. V rubriki »Mlada« je načelo znova vedno boljše vprašanje.

In končno je nekaj lepe proze, domače od Jožeta Kranjca »Zgodba o avtomobilu« in »Otroške etude« češkega pisatelja Ludvíka Aškenazyja, ki se približuje na žalost že svojemu zaključku.

Pepita tudi za plašč. Model bo všeč tistim, ki so rade oblecene vpadijivo. Sicer pa, iz velikega ovratnika še vedno nastane majhen, narobe pa ne.

IZ SPOMINOV NEKDANJEGA PARTIZANSKEGA KURIRJA

Požgali so nam zavetje

TV stančca, ali kot smo jo kurirji imenovali karavla P-6, je bila ustanovljena na Silvestrovem 1942 v Zaklavžah v gozdu med Mrzlo rupo in Čekovnikom. Ustanovljena je bila na pobudo dr. Aleša Beblerja in narodnega heroja Mirka Bračiča z nalogom, da bi vzdrževala kurirske zveze s karavlo P-5, ki je bila v Zadlogu pri Crnem vrhu, in s karavlo P-7 nameščeno na Vrših pri Čepovcu. Taborišče smo napravili iz lesa, streho pokrili s smrekovim lubjem, ležišča pa so bila iz smrekovih vej. Da nas ne bi izdal dim, ko smo si kuhalni hrano, smo speljali odognjišča v baraki 30 m dolg podzemeljski rov, po katerem se je dim izgubljal. Živeli smo kot polhi. Ponoči smo hodili na kurirske zveze in nabavljeni hrano, podnevi pa kuhalni, jedli in spali. Tako nam je teklo življenje do marca 1943. Takrat je četa italijanskih vojakov pridrla iz postojanke na Vojskem in začela gospodarsko poslopje kmetja v Zaklavžah. Ta kmetija je ležala na osamljenem kraju sredi gozda in v neposredni bližini je bila naša karavla. Kmet nam je redno dobavljal mleko in drugo hrano. Z njegovo družino smo bili tesno povezani in hudo nas je prizadel požig prve slovenske domačije na Vojskem.

Takoj smo se preselili v zaselek Idrijska soteska ob izviru Idrijce. Postavili smo si gozdno hišico, ki se je od prejšnje razlikovala le v tem, da je bila kuhinja od nje oddaljena približno 100 m. K temu nas je prisilila budnost pred sovražnikom. Bilo nas je namreč le 5 do 6 kurirjev, ki smo bili vsi močno zaposleni z vzdrževanjem kurirskih zvez in zaradi tega nismo mogli imeti svoje straže. Računalni pa smo, da bi v primeru, če bi se nam nepričakovano približal sovražnik, ki bi ga verjetno najprej privabil vonj iz kuhinje, imeli dovolj časa za pobeg.

Cez poletje 1943 ni bilo v tem kraju partizanskih edinic. Gregorčičeva v Gradnikova brigada sta odšli v Benečijo, le drugi bataljon Južnoprimskega odreda je ostal na Čavnui nad Vipavo.

V Gornji Tribuši je bila močna postojanka italijanskih vojakov. Le-ti so nam ponoči postavljali zasede ob naših kurirskih poteh v Mrzli rupi, Rozazijah, pri Ostrožniku v Gornji Tribuši in drugje. Premalo nas je bilo, da bi se z njimi odkrito spoprijeli, zato smo prirejali razne strašilne

akecije. V primernem loku smo obkolili njihovo postojanko in vanjo izstrelili po nekaj strelkah. Italijanski vojaki so tako dobili občutek, da jih je obkolila močna partizanska edinica in so vso noč obstreljevali Trebuške hribe z vsem razpoložljivim orožjem. Naslednjega dne pa so se čudili, ko niso našli nobenega mrtvega partizana.

Domačije v Gornji Tribuši so precej narazen, zato je bil nadzor nad njimi zelo otežko. Italijani so se dogovorili z gospodarji teh domačij, naj začnejo kup slame v kraju, kjer se bodo pojavili partizani. Ta dogovor so izkoristili kurirji in začiglikuje slame, v katere so vso noč streljali italijanski vojaki, ne da bi se približali označenemu kraju. Sele v svitu drugega dne so spoznali, da smo jih potegnili za nos.

Italijanski postojanki v Gornji Tribuši so davači vsakodnevno hrano z avtomobili iz Idrije. O tem smo seznanili Vojkov bataljon. Izdelan je bil načrt za napad na avtomobil z namenom, da bi zaplenili hrano. Ko je v noči

med 22. in 23. junijem 1943 čakalo 15 dobro oboroženih partizanov sovražnikov kamion, so bili močno začudeni, ko je privozil tovornjak, na katerem je bilo 17 kvesturinov v civilu, oboroženih z avtomati, bombami in pištola. V kratkem spopadu je obležalo 16 kvesturinov mrtvih in le enemu je uspelo pobegniti v postojanko v Idrijo. V tej akciji sta sodelovala tudi kurirja naše karavle Jakob Velikonja-Vojko in Janko Hribar-Iztok ter bivši komandir naše karavle Kokošarjev Jan iz Čekovnika, ki se je nekaj dni kasneje smrtno ponesečil. Kakšno je bilo naše začudenje drugega dne, ko smo zvedeli, da so nameravali kvesturini izvesti hišne preiskave v Mrzli rupi in Vojskem ter odpeljati več ljudi v internacijo zaradi sodelovanja z NOB, si lahko mislite. Ta neuspešni namen italijanskih fašistov pa so nekaj dni kasneje uresničili s tem, da so s številčno močno vojsko zasedli Vojsko, Čekovnik in Mrzlo rupo.

Ko so se tretjega dne Italijani umaknili, smo začeli obnavljati

Franc Rejec-Kuhar

KOLEJA JE VRTIJO

KAŽE, DA KRVNI DAVEK OCETOV V ZADNJI VOJNI NI SPAMETOV ALI NEMŠKE MLADINE, ORGANIZACIJE MLADIH PRENAPETE-ZEV, STRAH IN TREPET VELIKIH MEST, V DEŽELI GOSPODARSKEGA ČUDEŽA NIMAO ČASA ZA VZGOJO MLADINE

Večina nemških mest se je kmalu po vojni dvignila iz ruševin, čeprav so jih zavezniške bombe dobesedno preorele. Stric Sam je segel globoko v žep in svet je zabeležil novo porjanje gospodarskega »čudeža« v tej deželi večnih preporodov in osvajalnih pohodov.

Mlada generacija, ki je odraščala plenican med vojno vihro in kmalu po njej, se je tako rekoč znašla v deželi mogočnega gospodarskega vzpona, kjer so bili vsi znaki vojnih pustosjenih spremno zabrisani. V divjem vrvežu obnove se pač nikomur ni zdelo vredno, da bi predočil mlademu rodu strahotno posledice zadnje vojne in vzroke, ki so blaznega Hitlerja usmerili na pot osvajanja in načrtnega uničevanja celih narodov.

To »pozabljivost« bi prej ko nemarost lahko imenovali sestavni del tako imenovanega nemškega dojemanja časa in prostora ter nazorov, ki so za naše pojme ne samo nesprejemljivi, ampak tudi vsega obsojanja vredni. Kako tudi ne, ko pa so že nekaj let po vojni posamezna združenja vojnih veteranov (beri: vojnih zločincev) uprizarjala pravcate pohode po nemških mestih. Spomnimo se samo, kako se je ves svet zgražal nad shodi članov organizacije »Stahlhelm«

(»Jeklene čelade«) v Hamburgu in drugod.

Težko je reči, kje je vzrok, da nemške oblasti niso že v koli zatreli novega porajanja militarizma, ko je vendar očitno, da bodo postale neposredni krivec, če se bo nemška mladina navzeta duha prosluhnog zagovornikov teorije o nemškem nadčloveku in ideji, ki so že tolikokrat pogname v tek nemški vojaški stroj. Ali je torej po vsem tem odveč naša zaškrbljenost, če govorimo, da pomeni vsako povečanje in krepitev nemškega vojaškega potenciala, odvzemanje moči protiteži, ki zavira osvajalni polet novega, reorganiziranega in že delno montiranega vojaškega stroja?

•POLMOČNI• — MLADOSTNO ZANESENJASTVO ALI...

Tudi polmilijsko mesto Nürnberg na Bavarskem se je odelo v novo betonsko preobleko. Do temeljne porušene mesta, ki je bilo po vojni priča zgodovinskemu procesu proti nemškim vojnim zločincem, diha s polnimi pljuji velemesta. Urbanisti so pravilno ocenili bodoče potrebe modernega središča Gornje Bavarske, zato so spremno razširili cestišča, ki bodo brez večjih težav še dolgo kljubovala močno povečanemu prometnemu utripu.

In vendar so ulice Nürnberga poštale že pred časom, ko so se porajale prve bande »polmočnih« ali tako imenovanih »Teenager«, podivjanim mladeničem pretesne. Kmalu jih je spoznal slednji mesec in ečil pod okriljem noči njih prisotnost. Mlado in staro se je balo srečanja z nadležnimi golobradci, ki so si za enoto oblačilo izbrali modre hlače iz najbolj grobega blaga.

Trenutno misleči meščani in predvsem pedagogi so spremljali početje »polmočnih« z veliko zaskrbiljenostjo,

vendar je večina upala, da gre za sezonsko manjšo objestnežev, ki zapravljajo čas z iskanjem novih, »sozdobnih« oblik izizzljanja.

Toda organizacija »polmočnih« je kmalu zavzela tak obseg, da je celo policija začela iskat niti, ki usmerjajo te dečke, najbolj pisanega sestava, v mestno podzemlje. Vsi znaki so namreč kazali, da so oropane trgovinske izložbe, okradena stanovanja, krvavi sledovi in posiljena dekleta delkti mladih srboritev.

Vendar tudi oblasti niso prisile stvari zlepila do dna in število »polmočnih« je rastlo iz dneva v dan. Porajale so se bande kot »Rdeči vragi«, »Strupene puščice« itd., ki so privabljene v svoje vrste celo dekleta.

Da bi mladi prenapeteži pokazali svojo moč, so se opremili celo z mopedi. Tako so divljali po najbolj prometnih cestah in ustvarjali tako zmedo, da so ogrožali varnost prometa na celotnem mestnem področju. Ko je pribrela na mesto nerodov policija, so bili motorizirani »vragi« že zdajna na varnem.

Danes, ko je policiji in meščanom z zdržanimi napori uspelo vsaj delno onemogočiti delovanje teh band, razsodni Nemci zaskrbljeno ugotavljajo, da je pot mladih prenapetežev presenetljivo podobna zablodom njihovih očetov, ki so v podobnih ideološko obavarvanih formacijah rjavosrajčnikov vkorakali 1933. leta v Monako. Ali bi po tem sodeč bilo torej čudno, če bi se utegnil prej ali sicer najti v Nemčiji zopet kak blaznec, ki bi znal, podobno kot Hitler, izkoristiti bojevito razpoloženje mlade generacije in pahniti deželo v nove avanture. Razlogov za take podvige jim, vsaj po nemški logiki, ne bi bilo treba iskati, saj se jim kar sami ponujajo na vseh mejah današnje Zadnobe Nemčije.

B. Borovič

zvezo in si iskati hrane. Vojko in Iztok sta odšla že v popoldanskih urah na javko s kurirji karavle P-5, ki je bila v Beli nad Idrijo. Karatony Tone je odšel po hranu v Gornjo Kanomljo, Gašper in jaz pa sva šla iskat zvezo v Gornjo Tribušo. Tako je ostala karavla prazna. Vojka, Iztoka in Toneta so spomina napadli italijanski vojaki, a jim je vendar uspelo pobegniti brez praske. Vrnili so se v karavlo, si opriali vsak svojo prtljago in so še istega večera krenili čez Mrzlo rupo v Gornjo Tribušo.

Z Gašperjem sem se v mraku vracač proti karavli, ki je bila na takoj skritem kraju, da na presečenje nisva niti pomislila. Utrujena sva legla spat in se zjutraj začudila, ker še ni bilo nazaj najnajih tovarisev. V začetku se nama je zdelo čudno in pomislila sva, da so se verjetno kje zadržali. Začela sva kuhati polento za nas vse, uredila sva razne stvari in oprala perilo. Kuhinja je bila med skalami tako skrbno prekrita s smrekovim lubjem, da se vanjo ni slišalo, če se ji je kdobjibljal. V miru sva čitala časopise, ko naju je presenetilo klicanje: »Guarda, guarda, che cosa c'è là!« Presenečena sva zagrabilo puški in skočila iz kuhinje. Pred nama je bila vrsta italijanskih vojakov oddaljenih le kakih 20 m. Bliskovito sva se pognala iz karavle in si v gozdu iskala kritja. Ko so naju Italijani že ugledali, so začeli za nama streljati. Komaj sva utekla njihovim streli, sva naletela na drugo skupino, ki je preiskovala teren s psi in vse je kazalo, da za naju ni rešitve. Spustila sva se skozi grmovje navzdol in trčila na sovražnikovo zasedo, ki pa sva ji tudi srečno ušla ter se pognala proti ozemlju, ki so ga Italijani že pregledali. Žalosten je bil najin pogled z nasprotnega brega nad Krekavščino gorečo karavlo. Upala sva, da sovražnik ne bo odkril med smrečjem skrite težke bombe in sva zmanj pričakovala močne eksplozije.

Naslednjega dne sva se sestala v Gor. Tribuši z ostalimi kurirji. Tam se je razvozljala ta zagonetka: ko so se Vojko, Iztok in Tone po napadu umikali iz karavle v Gornjo Tribušo, so hodili po isti poti koder Gašper in jaz. Zaradi temne noči ni bilo moč razločiti oseb. Ker je Gašper našel na pogorišču pri Brusu v Mrzli rupi ponev za cvrtje in jo nosil s seboj, je povzročal z butanjem ob veje tak ropot, da so kurirji pomislili na ropot čutaric in čelad italijanskih vojakov. Zaradi tega so se izognili srečanju in odšli v drugo smer, kar je bila posledica najine neobveščnosti o njihovem odhodu. K sreči pa se je za nas vse dobro izteklo, le žal nam je bilo naše karavle.

Franc Rejec

IVO STRAHONJA:

Snubec v hiši Taraku

Poteka nekega četrtnka (to je čas, ko gredo v Djakovici na obiske) »misita« (snubec) na vrata hiše Taraku. — Pozdravlja vas — nagovori gospodar hiše — globoko vas pozdravlja in spoštuje hišo cenjenega Mehmed-bega. In vašo hčerko Ferhane prosi za Mojdinu, mladega, vrlega sina Mehmed-bega.

— Dot fošim! Videli bomo! — resno odgovori mati sedemnajstletne Ferhane. — Ce vam je ljubo, obisbiš nas zopet v četrtek... in izročite pozdrav hiši Mehmed-bega.

Vse to je bila samo zunanj oblika že davno sklenjenega dogovora med materjo Ferhane Taraku in družino Mehmed-bega. — Ferhane je edno dekle — je računal Mehmed-beg — Mojdin si bo tako težko sam pridobil kako dekle.

— Ceprav ni več tako bogat kot nekoč, ko je bil lastnik stevilnih vasi in so »čivljice« (kmetje) ranj delali — je misila mati Ferhane — je še kljub temu Mehmed-beg premožen človek. Tudi spoznaje ga. To, da Mojdin ne užaja Ferhani, da ga ne ljubi, pač ni važno. Mojdin bo prinesel v hišo bogastvo. Zares, Ferhani nisem mogla izbrati boljšega moža in večjo srečo.

Zaman je temu zelo nasprotoval Favzi, ki so ga poznali kot naprednega mladeniča. Zaman je Ferhane, čedna mlada učiteljica, jokala cele noči. — Zapomni si, Ferhane — je hladno govorila mati — jaz odločam, kdo bo tvoj mož... in konec.

In tako je bilo dan na dan, beseda je padala za besedo... Ferhane je bila že utrujena, da bo bilo nemočno, popustila je materi in privolila, da se poroči z Mojdom.

Med tem časom je umrl stari Mehmed-beg. Ko je minila doba največjega žalovanja, so prevzele posel okrog ženitve malec nerodnega Mojdinu njegova mati in tetke.

Tako je nekega četrtnika popoldne »misita« zopet potrkal na vrata hiše Taraku. — Per hejt! Za srečo! — je na negov pozdrav veselo odgovorila Ferhanina mati. — Per hejt!

Rodbina Taraku se je hitro zbrala, »misita« so poklicali v gostinsko sobo, da vsi skupaj ob kavi dočiščijo vse podrobnosti, tezd, da žde dokončno zgovorjen, svatbe. In po starem običaju djakovškega kraja je rodinka Taraku podarila »misitu« — »čevra« — s svilo izvezeno pisano ruto, kot nagrada za njegov trud.

— Per hejt! — reče »misita« rodinki Mehmed-bega in njihovim znancem, ki so ga doma nestrpno pričakovali.

— Pa, videli bomo, — so nejverno majali z glavami djakovški meščani, — videli bomo, če bo zares sreča.

Potem so rodbine določile datum, ko bo »misita« izročil dekletu zaročni prstan in darove. In poroka? Odločili so, naj bo proti koncu poletja, takoj po Bajramu.

Kot je navada, vsa Djakovicova hiša, ki jih je Mojdin poslal Ferhani, vso tisto navlako, blazine, vezenine, rute... pa vse, kar je hiša Taraku pripravila za nevesto v gostinski sobi, da si lahko vsi ogledajo.

In Ferhane? — Molči sicer in vedno bolj pogosto joka. — Ne razumem te, Ferhane, — ji govoril polbrat Favzi... — Zares te ne razumem, da se tudi ti drži teh neumnih starinskih navad, da starši izbirajo može za svoja dekleta, tudi proti njihovi volji. Saj si vendar šolana Sliptarka, učiteljica si... Trdiš celo, da si napredno dekleti in da se boris proti stoletni odvisnosti naših žena, drugim o tem govoris, sama pa se pokoriš materinim zahtevam in računom. In komu te daje? Mojdinu, pomisli, se ima čas. Ferhane, ne uničuj svojega življenja in sreče. Pomisli, kako na se upre naša zaostala in nešolana kmečka dekle, ko nititi, ki si hodila v šole in živis v mestu, nimam te moči.

V dolgih nočeh, ko je jokala, je mislila Ferhane na besede. Premljajevala je, jokala in oklevala. Ne, svojega življenja in z Mojdom in to prav zdaj, ko bi morala dobiti ljudje, velika sramota za hišo Mehmed-bega. In še sprejeti so jo, veste, v hiši človeka, ki jo ima pravzaprav rad... tistega učitelja. E, moji ljudje...

NOVO NA KNJIŽNI POLICI ★ NOVO NA KNJIŽNI POLICI ★ NOVO NA KNJIŽNI POLICI ★

Tako so stvari kazale, ko so jo v prvih dneh po veliki noči pozvali v govorilnico k njenemu zaročencu.

Ko je pristopil k njej in ji podal roko, je zapazila, da se je nekaj prijetilo: obraz mu ni bil kakor običajno; siva očesa mu niso bila nasmejana in so ostala resna, kadar se je smehljal. Hočeš nočes je Kristina opazila, da mu malo manj smejavači dokaj bolj pristoji. Dobro se mu je podala popotna obleka — moder, tesno se prilegajoč in dolg površnik, »kothard« po imenu, in rjav naplečnik z oglavnicico, ki jo je spustil na hrket; svetlorjavi lasje so se mu v ostem zraku močno skodrali.

Nekaj časa sta sedela in kramljala. Simon je bil post prebil na Formoterje, da od ondok skoraj vsak dan hodil na Jörundgaard. Dobro se imajo. Ulvhild je toliko zdrava, kolikor je pri njej sploh mogoče; Ramborg se zdaj doma, lepa je in živa.

»Te dni preteče leto, ki je bilo dočeno, da ga prebijes tukaj v Nonneseterju,« je spregovoril Simon. »Doma pri vas so že začeli s pripravami za najino zaročno pirovanje.«

Kristina ni nato nič rekla, zato je Simon zopet povzel:

»Dejal sem Lavransu, da odjedem v Oslo in se o tem pogovorim s teboj.«

Kristina je povedala oči in dejala: »Stvar je tako, Simon, da bi rada o tem s teboj spregovorila na samem.«

»Tudi sam sem že uvidel, da to morava,« je odgovoril Simon Andresson. »Pravkar sem to hotel naprostiti, da vprašaš gospo Groo za dovojenje, smerja si nekoliko na vrt.«

Kristina je naglo vstala; neslišno je odsečla iz sobe. Kmalu nato se je vrnila v spremstvu redovnice, ki je nosila ključ.

Iz govorilice se je odpirala dver v zeljnjak, ki je ležal za zahodnimi samostanskimi poslopji. Nuna je odklenila in stopila sta v tako gosto meglo, da sta med drevjem mogla videti le nekaj korakov daleč. Najbljžja debla so bila črna kakor oglje, vlagala se je biserila na slednji veji in večici. Vlažno zemljo je pokrivala plast novega snega, ki se je tajal, pod grmovjem pa je že cvetelo nekaj belih in rumenih čebuljnic in iz vijoličnega lističja je velo ostro in hladino.

Simon jo je peljal k najbljžji klopi. Sedel je nekoliko sklonjen ter se je s komolci opiral na kolena. Nato je s čudnim nasmeškom dvignil oči k njej:

»Zdi se mi skoraj, da vem, kaj mi hočeš povedati,« jí je dejal. »Neko drugi je, ki ti je ljubši od mene?«

Sigrid Undset: Kristina ljubi Erlenda! ✓

(Odlomek iz I. dela romana KRISTINA, LAVRANSOVA HČI — VENEC. Izdana založba Lipa Koper 1958. Druga izdaja. Prevod Josip Prezelj. Oprema Milan Arnež)

»Tako je,« je tiho priznala Kristina. »Mislim tudi, da vem za njegovo ime,« je z nekoliko tršim glasom nadaljeval Simon. »Erlend Nikulaussön s Husabyja, kajne?«

Cez nekaj časa je s tihim glasom vprašala Kristina:

»Torej ti je prišlo na ušesa?« Simon se je malce obotavil, preden je odgovoril:

»Tega pač ne misliš, da sem takoj neumen, da ne bi bil ničesar opazil, ko sva bila skupaj o božiču. Tedaj nisem mogel ničesar reči, ker sta bila oče in mati zraven. Prav zato pa sem tokrat sam pojedel sám. Ne vem, ali je pametno, da se teh stvari dotikam — vendar se mi zdi, da se morava o vsem tem porazgovoriti, preden se vzameva. — Zdaj pa je stvar tako, da sem včeraj oti prihodu v mesto srečal svojega sorodnika, patria Øisteina. Začel mi je praviti o tebi. Dejal mi je, da si nekega večera čez trg pred Klemensovo cerkvijo v družbi ženske, Brynhilde Fluga po imenu. Prisegal sem pri vsem, kar mi je svetejava, da se je moral zmotiti. Reci, da ni res, pa ti bom verjet na besedo.«

»Duhovni gospod je dobro videl.« Pomočdal je trenutek, preden je vprašal:

»Ali veš, Kristina, kdo je tista

Brynhild Fluga?« Ker je odmajala z glavo, je rekla: »Munjan Baardsen ji je kupil hišo v mestu, ko se je ozénil — tamkaj se bavi z nedovoljenim točenjem vina in drugimi takimi rečimi —«

»Ali jo poznaš?« ga je porogljivo vprašala Kristina.

»Nikdar nisem bil določen za menina ali svečenika,« je reklo Simon in zardel. »Vendar se pa ne zavedam nobene krivide nasproti dekleton ali zákoniskim ženam. Mar ne razumeš, ga je kljubovalno zavrnila Kristina. «Kriivo si prisegal, Simon.«

da te poštenjak ne bo nikdar pod

in se hripcavo zasmajal. »Dosej še nisem imel vzroka poizvedovati po postavah, ki se tičejo teh reči. Menida vendar ne misliš, da bo tebi kaj takega potrebno. Ako ti je pretežko, sama veš, da te ne bom silil držati besedo. Toda poglej vendar: že dve leti je tega, odkar je najina zaroka dogovorjena, pa nisi črhnila besedice proti temu do danes, ko je ve spripravljeno za zaročni pir in ženitovanje. Ali si premislišla, Kristina, kaj se pravi, če hočeš zdaj pretrgati vez?«

»Saj me tudi ti ne maraš,« je rekla Kristina.

Rajmlajšim - ZA NOVOLETNO JELKO

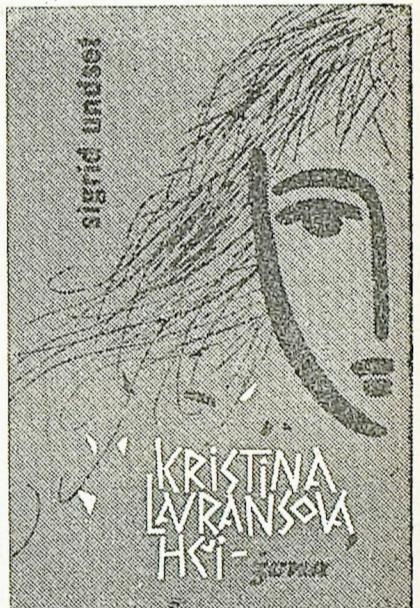
V času bližajoče se Novoletne jelenke starši ne bodo v zadrgi za knjižna darila: h tolikim prejšnjim izdajam založbe Mladinska knjiga za našo najmlajše so se zadnji čas pridružile štiri nove slikanice: Dve od njih sta delo domačih pisateljev: zgodbica SAMO ZA NASE avtorja Venceslava Winklerja z izvirnimi litografijskimi akademskimi slikarko Tine Stegovc v povest POREDNI ZAJECKI pisateljice Branke Jurca z izvirnimi litografijskimi akademskimi slikarko Marije Koren. Tretja slikanica so otroške ljudske pesmice z znamen na slovem MAJHNA SEM BILA z izvirnimi litografijskimi Marlenko M. Stupica. Junak četrte slikanice pa je priljubljeni SVRK. Vse knjižice so izšle v knjižnici za predšolske otroke. Najmlajša založba Mladinska knjiga v Ljubljani.

Med lepo kartonirane slikanice s tekstrom, ki ga starejši berejo malčkom, sodi tudi PRAVLJICA O MALI MARJETICI, ZAJCKU, MEDVEDU IN ZLATI POMLADI. Sprenila jo je Vida Brešova, izvirno litografijsko prispevilo Marlenka M. Stupica. Prav za tiste najmanjše, kaj jim še niti niz za besedilo, ampak jih navdušujejo le pisane podobe znanih in neznanih živali, je slikanica KAKO MI JE? Ročna litografijska je delo slikarja Dušana Petriča.

To je vse knjižnice za predšolske otroke, potem pa so prislri na vrsto še večji otroci. V knjižnici Cebelica, kjer izhajajo najbolj priljubljene slikanice in pravljice za male šolarje, je izšla NOVOLETNA ZGODBA Lojzeta Kovačiča z ilustracijami Milana Bizičeviča.

Posebno bodo nadobudni cicibani in mlajši pionirji pozdravili veselo zgodbo JURI-MURI V AFRIKI, podnaslov: O fantu, ki se ni moral uminiti. Ustrezne ilustracije — vesele, mikavne in pisane — so delo naše znane slikarke Melite Vovkove. Tisti, ki so že podrsali nekaj šolskih klopi, so slišali o slovenskem pisatelju Matiji Valjavec. Njegovega PASTIRJA smo dobili v Cicibani knjižnici v lepi opremi in z ilustracijami Marlenke Stupica.

In končno so dobili otroci v Cicibani knjižnici (ki se je za prihod dodedra Mraza res dobro založila) dobro znane in tako priljubljene otroške pesmi Iga Grudna NA KRASU. To je 24 pesmi, v katerih popisuje pesnik dogodek, kraje in ljudi, ki so otroku bližu, jih pozna in ima rad. Sicer so pesniške vrline Iga Grudna tako znane, da jih ni treba posebej poudarjati. To izdajo njegovih pesmi je ureidel Fran Albreht, ilustrirala in opremila pa Marlenka Stupica.

to je propaganda

(Odlomek iz romana NEKDO. Izdana založba Obzora Maribor 1958. Opremil avtor)

Nekega dne sta prišla k nam profesor in hči, lastnika hiše. Vprašala sta nas: »Kdaj se mislite izseliti?«

Rekli smo: »Ko bomo dobili drugo stanovanje. Naše taborišče je razrušeno. Amerikanci so nas dodelili v vašo hišo.«

Nesramni ste vi in oni. Vselili ste se brez naše vednosti.«

»Vas ni bilo takrat tukaj.«

»Ne bi se smeli vseliti.«

»Zakaj ne?«

»Ker je vila naša. Rečem vam, najbolje je, da se spravite ven. Čim prej, tem bolje,« je reklo dekle.

»A?« je reklo ves začuden Boris.

»Fronta je samo dvajset kilometrov daleč. Naši bodo prišli nazaj.«

Smejali smo se. Boris je reklo: »Ce bi vaši res prišli, bi vam hišo začgali. Vaši fantje so v moji vasi začgali trideset hiš.«

»Ne verjamem,« je reklo hčerka. »To je propaganda.«

»Vi ne verjamete. Ne vem, ali boste sploh kdaj verjeti, ker nočete verjeti. Vi tudi ne verjamete, kajne?« je vprašal Zhultan profesorja.

Profesor je skomignil z rameni.

»Ničesar ne rečete. Če vas bom vprašal, ali ste bili nacisti, boste rekli da ne. Če vas bom vprašal, ali je vaš sin bombardiral London, Beograd in sto drugih mest, boste rekli da ne. Na vse boste odgovorili ne. In če boste potrebovali kak dokaz, da ste bili proti nacistom, se boste spomnili, da ste se nekoč sprli s kreisleiterjem, čeprav samo zaradi tega, ker so vaše kure hodile na njegov vrt, in nas hotelj prepričati, da ste se sprli zato, ker ste bili antifašist. Vi vsi postajate iz junakov nenadoma mučeniki. Nenadoma se boste začeli tolči po prsih in vpti, kakšni reveži ste bili, ker ste živelj enajst let pod fašizmom.«

Molčala sta in stala sredi sobe.

»Vi dobro poznate vaše fante.«

SMILJAN ROZMAN:

sploh bil tako nežen. Vam se ne zdi mogoče, da smo morda prav istega fanta poznali mi čisto druže. Morda je prav vaš mil, nežni fant pri nas streljal, zažgal hiš in izbijal zobe. Prav vaš fant z lepo polikano uniformo. Vem, vi ne morete verjeti. Zdaj gotovo mislite nanj. Mislite, kje je, ali je lačen, ker on ni nikoli jedel kruha brez masla in marmelade. Smili vam se, ker morda nima več tako lepo zlikanih hlač. Kajne, da mislite nanj?«

Dekle je jokalo. Profesor je stal bleč pri knjižni omari in reklo: »Prišel bom drugič pogledat,« ter šel iz sobe. Dekle je ih telo in zbežalo za njim. Zhultan je stal pred kaminom s kozarcem žganja v rokah in stisnjeni ustnicami. Vrgel je kozarec obla in odšel iz hiše.

K meni je prišel Dane in reklo:

»Ti se spoznaš na parole in plakate. Amerikanci ne bodo ostali tukaj! Prišli bodo Rusi. Moramo jih lepo sprejeti in malo pripraviti njihov prihod.«

»Dobro,« sem rekel. »Z veseljem bom pomagal.«

»Morali bi najti šapirograf.«

»Morda ga bom našel med ruševinami.«

Dneve in dneve sem hodil po ruševinah in iskal šapirograf. Ničesar nisem našel. Enega sem našel v neki razrušeni banki, a bil je polomljen. Kljub temu sem ga prinesel v vilu.

Parole in plakate smo pisali z roko. Ponoči sva hodila z Mariano po ulicah in jih lepila po zidovih ruševin in preostalih hiš.

Ne vem, ali je kdo čital te plakate in parole, ali jih je kdo sploh opazil, toda midva z Mariano sva bila zadovoljna, ker sva spet našla svoj posel in ker sva lahko z njim koristila drugim. Mislit sem, da bom posel pozabil, toda opazil sem, da še zmeraj delam lepo in točno. Z Marino je bilo teže, ker si ni mogla pomagati z levo hromo roko. Nosila mi je plakate, jaz pa sem jih lepila.

Lepila in pisala sva plakate in parole, dokler niso nekoga dne prišli MP-jevci in pobasali mene, Daneta in Borisa na jeep. Vozili so nas iz enega nacističnega taborišča do drugega in povsod smo začeli kričati kot obsedeni, na nismo nobeni nacisti in da se bomo pritožili. Odpeljali so nas na komando, dva sta šla v hišo, tretji, črnci, pa se nam je režal s svojimi belimi zobmi. Ko sta se vrnila, so se vsi trije nekaj pogovarjali in nas laskali in poslušali domov. Šli smo v vilu. Za nami so prišli MP-jevci in nam rekli, da moramo vilo zapustiti in se preseliti v zbirno taborišče, od koder nas bodo poslali domov.

Preselili smo se v taborišče in se naselili v nekdanje esesovske barake. V taborišču smo lenarili, po večerih plesali pri Francozih, podnevi spali ali pa se sprehajali v bližnjem gozdu. Spet mi je bilo dolgščas po mojem poslu. Toda tega si nisem gnal preveč k srcu, ker sem imel Vero. Vera je stanovala v isti baraki, v sobi in delala v bolničici. Jедли smo dobro. Po večerih sva plesala z Vero pri Francozih. Tudi Italijani so imeli ples, toda tam so se zmeraj stepili med seboj zaradi kakšnega dekleta.

Preselili smo se v taborišče in se naselili v nekdanje esesovske barake. V taborišču smo lenarili, po večerih plesali pri Francozih, podnevi spali ali pa se sprehajali v bližnjem gozdu. Spet mi je bilo dolgščas po mojem poslu. Toda tega si nisem gnal preveč k srcu, ker sem imel Vero. Vera je stanovala v isti baraki, v sobi in delala v bolničici. Jedeni smo dobro. Po večerih sva plesala z Vero pri Francozih. Tudi Italijani so imeli ples, toda tam so se zmeraj stepili med seboj zaradi kakšnega dekleta.

Preselili smo se v taborišče in se naselili v nekdanje esesovske barake. V taborišču smo lenarili, po večerih plesali pri Francozih, podnevi spali ali pa se sprehajali v bližnjem gozdu. Spet mi je bilo dolgščas po mojem poslu. Toda tega si nisem gnal preveč k srcu, ker sem imel Vero. Vera je stanovala v isti baraki, v sobi in delala v bolničici. Jedeni smo dobro. Po večerih sva plesala z Vero pri Francozih. Tudi Italijani so imeli ples, toda tam so se zmeraj stepili med seboj zaradi kakšnega dekleta.

Preselili smo se v taborišče in se naselili v nekdanje esesovske barake. V taborišču smo lenarili, po večerih plesali pri Francozih, podnevi spali ali pa se sprehajali v bližnjem gozdu. Spet mi je bilo dolgščas po mojem poslu. Toda tega si nisem gnal preveč k srcu, ker sem imel Vero. Vera je stanovala v isti baraki, v sobi in delala v bolničici. Jedeni smo dobro. Po večerih sva plesala z Vero pri Francozih. Tudi Italijani so imeli ples, toda tam so se zmeraj stepili med seboj zaradi kakšnega dekleta.

Preselili smo se v taborišče in se naselili v nekdanje esesovske barake. V taborišču smo lenarili, po večerih plesali pri Francozih, podnevi spali ali pa se sprehajali v bližnjem gozdu. Spet mi je bilo dolgščas po mojem poslu. Toda tega si nisem gnal preveč k srcu, ker sem imel Vero. Vera je stanovala v isti baraki, v sobi in delala v bolničici. Jedeni smo dobro. Po večerih sva plesala z Vero pri Francozih. Tudi Italijani so imeli ples, toda tam so se zmeraj stepili med seboj zaradi kakšnega dekleta.

Dan JLA je bil praznik vsega ljudstva

Osrednja proslava Dneva JLA v divaški občini je bila v nedeljo v Divači. Proslavo so organizirali rezervni oficirji sodelovanjem DPD Svoboda. Po slav-

nostrem govoru kapetana JLA tovariša Simčiča so nastopili moški, ženski in mešani pevski zbor Svobode pod vodstvom Minke Sila in Armida Novaka, dalje god-

Živa »ljudska tehnika« v Postojni

Razen Avto-moto društva in Aerokluba, ki sta v preteklih letih bolj ali manj aktivno delovala, je vladalo med ostalimi društvimi »Ljudske tehnike« nekakšno mrtvilo. Prejšnji teden, 11. t. m., pa je bil ustanovni občni zbor Radio kluba, na katerem se je zbralo več kot 40 novih članov, predvsem mladine. Na občnem zboru je bilo predvsem poudarjeno delo z mladino, kjer si obeta društvo najboljšo garancijo za nadaljnji obstoj.

Že sedaj je klub pričel z delom, ki ga je treba pozdraviti; kupil je orodje za delavnico, s katerim bodo lahko delali tudi učenci osemletke.

Tudi za fotoamaterski tečaj, ki bo kmalu pričel z delom, je med mladino veliko zanimanje.

Avto-moto klub je v preteklem letu precej aktivno delal. Organiziral je šoferški tečaj v Prestranku in Hruševju in s tem mnogo pripomogel k širjenju tehničnega znanja med kmečko mladino.

Isto velja tudi za Aeroklub. Nastopi modelarjev in jadralna letala, ki so ob lepem vremenu često krožila nad Postojno, zgodovno pričajo o tem. G. M.

ba na pihala pod vodstvom Rada Škabarja in recitatorka dijakinja Anica Mahorčič.

Poseben del sporeda proslave je bil posvečen odredu predvojaške vzgoje občine Divača, ki je od ustanovitve, posebno pa v letošnjem letu, dosegel lepe uspehe. Predsednik občinskega ljudskega odbora Janko Valentinič je ob tej priložnosti pohvalil odred, ki ga sestavljajo divaška, senožeška in vremenska četa. Predsednik Valentinič je dvema obveznikoma izročil odlikovanje Zveznega izvršnega sveta, mngim pa knjižne nagrade, medtem ko so denarne nagrade prejeli komandant odreda Anton Grandič ter komandirji čet Rudi Grzelj, Franc Ferfila in Simo Dojnovič.

Pisali smo že o mladinski politični šoli v Kopru. Na sliki: mladi seminaristi med poukom

POMORSKO PODJETJE OBALNA PLOVBA KOPER

V NOVO LETO Z LASTNO REMONTNO DELAVNICO

Pri pomorskom podjetju Obalna plovba Koper so imeli velike težave pri obnavljanju svojih plovnih enot, ker so bili povsem odvisni od drugih remontnih delavnic, kar je nemalo oviralo načrtno delo v podjetju. S prevzemom mehanične delavnice v Izoli, ki je bila last KZ Izola, si je podjetje zagotovilo vse manjše remonte. Kasneje po obnovi že precej dotrajane strojne parka bodo v delavnici lahko nudili usluge tudi drugim podjetjem in zasebnikom, zato upravičeno ra-

predsednika ObLO Izola Srečka Vičiča in predsednika KZ Stepančiča, ki sta brez dolgovzročnih primopredajnih formalnosti omogočila Obalni plovbi Koper, da si je v tako kratkem času uredila prepotrebno delavnico. b

Hvale vredno je razumevanje

Bilo bi prav . . .

... če bi uvedli pavšalno obdavčitev zasebnih gostilničarjev, kar bi povečalo dotok davkov in privatnike spodbujalo k izboljšanju posrežbe in izbire jedil ter pijač;

... če bi bilo rib v koprski ribarnici dovolj tudi za male potrošnike in ne samo za gostince;

... če bi bile cene v delikatesnih trgovinah nižje od hotelskih, ker bodo le v tem primeru delikatese služile tistemu namenu, zaradi katerega so osnovane;

... če bi občinski sanitarni inšpektorati izboljšali svoje delo po vzgledu sežanskega sanitarnega inšpektorata, ki z vso doslednostjo izpolnjuje svoje naloge;

... če bi pri sestavljanju občinskih družbenih planov za leto 1959 upoštevali tudi potrebe za izboljšanje preventivne požarno-varnostne službe na vasi;

... če bi v prihodnjem letu dosledno in v celoti izpolnili vse naloge, ki smo si jih naložili na letošnjih občnih zborih.

Očka, hranilnik bi rad!

Na take otroške želje so mislili tovariši iz sindikalne podružnice pri »Elektro-Koper« v Kopru, ko je to zamisel sprožil tov. Ravner, člani odbora so jo pa sprejeli in izvedli.

Sklep je bil, da obdarujejo otroke članov svoje podružnice vsakega s hranilno vlogo, tako da prejme s hranilno knjižico istočasno tudi hranilnik. Izvedbo so pa poverili Mestni hranilnici Izola-Koper. Obdarovali bodo za Novoletno jelko 110 otrok, ki prejmejo 110 različnih hranilnikov.

Vemo, kakšno veselje imajo otroci s hranilniki, kako radi zbirajo v njih drobič, kako se veselijo prihranka in kako neprestano mislijo na izpolnitve končne želje, ki obstaja v nakupu ali skiroja, harmonike, kolesa, vozička in sličnih otroških igrač. Ali

ne bi bilo lepo, če bi tudi ostale sindikalne podružnice mislile na to, da tako izpolnijo otrokom mnoge tiste želje z obdarovanjem s hranilnikom in jih istočasno privajajo na varčevanje.

Sklep sindikalne podružnice delavcev in uslužencev »Elektro-Koper« v Kopru je vreden vsake pohvale in lahko služi vsem ostalim za vzor.

-e-k

»SLOVENSKI JADRAN« v vsako hišo Slovenskega Primorja

Prijatelji morja v Kopru na delu

Klub pomorščakov LRS so ustanovili že pred dobrimi štirimi leti. Njegovi ustanovitelji so vplivali na razvoj pomorskih organizacij v naši republiki, še preden je bil Klub ustanovljen. V začetku je imel Klub zelo važno vlogo. Bil je edini organ, ki je skrbel, da bi s pridobitvijo prostega izhoda na more opazili tudi veliko korist, ki jo morje prinaša tistemu, ki ga opazi in ki ga začne izkoristiti. Ta vloga sicer ne pripada klubu, v tedanjem dobi pa je bila to edina oblika, ki je uspela.

Ko pa so bili doseženi že znatni uspehi in so tudi podjetja pomorskega značaja že začela delovati, je dejavnost Kluba zamrla. Ceprav so se centrali v Ljubljani pridružile tudi podružnice v Celju, Mariboru, Piranu in Kopru, ni v javnosti dosti slišati o njih delu. Pravo delo Kluba pa se mora šele pridobiti! Sedaj je potrebno delo na družbenem toršču! Pomorsko miselnost je treba še nadalje krepiti, iskati je treba vedno nove in nove oblike, kako približati morje našim ljudem. Zato se mora klub ponovno prerediti in postati to, zaradi česar je nastal.

V Kopru je podružnica kluba sicer že nekaj časa obstajala, njen delo pa je bilo doslej piclo. Podružnica je zaživila ob pripravah za otvoritev nove operativne obale in njen upravni odbor hčer sedaj zameleno nadoknadi, predvsem pa resno pričeti z izvrševanjem svojih častnih nalog. Pretekli teden je imel upravni odbor podružnice svojo tretjo sejo, na kateri so člani odbora ugotovili, da je treba urediti vse v zvezi z vpisom članov v klub. Vsi odborniki bodo zbirali člane, pri tem pa posvetili veliko pažnje našim najmlajšim, naši bodočnosti. Podjetje Obalna plovba bo začelo z agitacijo, da naši osovoščolci začeno dopisovati in si prisvojiti ladje obalne plovbe po vzgledu Splošne plovbe v Piranu. Poleg rednih članov pa bo klub skušal zainteresirati tudi gospodarske organizacije, da postanejo njegovih članov. S tem bi bila podana mnogo večja možnost aktivnega dela kluba. Odbor podružnice upravičeno pričakujejo, da bodo tisti, ki morajo poskrbeti za napeljavo vodovoda, končno uvideli

da se bo sestajal vsakih 14 dni, da bi bilo delo čim bolj stalno in enakomerno. Omembu vreden je sklep, da se bo tudi klub zanimal za delo pri uvažjanju slovenske pomorske terminologije ter bo poskušal koordinirati delo tistih, ki pri tem delajo.

Uspehe dela mora pokazati še bočnost, zato je bilo sklenjeno, da bo občni zbor spomladi, ko bo mogoče že nekaj pokazati. O delu koprskih pomorščakov bomo gotovo še slišali. L. F.

Ulica brez vodovoda

V Postojni je na periferiji mestnega področja še pred leti začela rasti in se vedno raste nova, Kosovelova ulica. Deset stanovanjskih zgradb ob njej je že pet ali šest let brez vsake vodovodne napeljave. Pet najstnje družin si mora nositi vodo iz slučajnega izvira na nekem vrtu, ki ni ne betoniran ne ograjen in je precejšnja možnost okužbe, ali pa iz 150 m oddaljenega izvira nekdajne pralnice, o kateri sedaj ni več sledi.

Ta težava stanovalcev Kosovelove ulice je bila že večkrat omenjena na predvolilnih zborovanjih, zborih volivcev in na občinskem ljudskem odboru. Nekajkrat so že začeli z meritvenimi deli in stanovalci so z zanimanjem opazovali geometre pri njihovem delu, toda ostalo je le pri markacijskih količkah, ki so se kmalu porazgubili.

Ta problem vode je zlasti perec pozimi, ko je v Postojni oster mráz, gospodarita burja in sneg, Kosovelova ulica pa čestokrat ni izplužena. Prizadeti meščani upravičeno pričakujejo, da bodo tisti, ki morajo poskrbeti za napeljavo vodovoda, končno uvideli

resno in nujno potrebo po njegovi zgraditvi in čimprej začeli z delom, ki ne zahteva posebno velikih denarnih sredstev.

-lobin

NAGRADA ZA PIONIRJE

Komisija za prometno varnost sveta za splošno upravo in notranje zadeve pri ObLO Koper je te dni podelila knjižne nagrade in šolske potrebštine tistim učencem osnovnih šol v Kopru, Dekanih, Božičih, Rižani, Ospu, Šmarjah in Koštaboni, ki so sestavili najboljše spise ali napravili risbe o prometni varnosti in prometnih predpisih. Nagrajenih je bilo 41 učenec in učencev.

Ob tej priložnosti velja pohvaliti učno osebje teh šol, ker je izven obveznega učnega dela z vso prizadetvijo seznanjalo učence o prometni varnosti, ki ji moramo spričo naglega razvoja prometa posvetiti vso pozornost. Pohvalo zasluži tudi komisija za prometno varnost, saj uspešno krepi cestno-prometno disciplino državljanov in s svojimi podobori vpliva na vsestransko izboljšanje prometne varnosti.

KOROSKI PEVCI OBISKALI SAVINJČANE

Preteklo soboto in nedeljo je združen pevski zbor Koroski Slovence iz Celovca obiskal Zgornjo Savinjsko dolino. S slovensko pesmijo so nastopili v Lučah, Gorenjem gradu in Nazarjih. Koroški bratje so namernavali gostovati tudi v Ljubnem ob Savinji, pa so predstavniki tamkajšnjega KPD njihov nastop odklonili. Ljubenski domačini so nerazumevanje svojih »kulturnikov« zelo obsojali in že, da se kaj takega v bodoči ne vredi ponovilo.

V vseh treh omenjenih krajih, kjer so nastopili prijubljeni koroški pevci, so bile dvorane napolnjene do zadnjega kotička. Domučini so bili nad izvajanjem programa nadve naščeni, saj je iz slednjega glasu velo otočno hrepenjenje in ljubezen po slovenski zemlji in matični domovini. Zelimo jih v svoji središči več sredstev, kot bi jih prej.

DOLENJSKI LIST

NESREČA PRI LOVU

Lovska družina Breštanica je 24. novembra priredila izredni brakadni lov na sektorju Stolovnik. Lovca V. R. in F. V., ki sta imela odrejeno stojisko vsaj na eni strani griča, sta se, ko so psi pričeli goniti zajce, premaknili proti vrhu griča. Zato sta bila oddaljena le 70 metrov, vendar tako, da se nista videla. Ko je med njiju prišel zajec, je F. V. ustrelil in z nekaj sibrami zadel nasproti stojališča V. R. Slednji se je ustrelil in nehotič ustrelil v nasprotino smer, vendar ni zadel. Ko so poskodovanega lovca V. R. pripeljali v bolničko, so ugotovili, da ni hudega. Nesrečo sta zakrivila dva lovec, ker sta se oddaljila z odrejima stojisk.

V dnehu okrog Novega leta — od 31. decembra do 6. januarja — bo gostoval v naših krajih (Kopru, Kortah, Šmarju, Marezijah, Škofijah, Pridvoru, Dekanil, Izoli in Piranu) ansambel celjskega akademskoga kluba — kvintet in sekstet. Sodelujeta pa še igralec Branko Dobravec in pevec ter humorist Marjan Roblek — Materež. Ta ansambel deluje že tri leta in ga sestavljajo izključno študenti. Po vsej Sloveniji so priredili že številne »vesele večere«, gostovali so tudi v zamejstvu.

LAHAK OBRAČUN PO DOBRO OPRAVLJENEM DELU V DIVAČI

Preudarni gospodarji tudi v naprej

Tistih borih devet strani strojepisnega papirja, ki govorijo o delu in uspehih Občinskega ljudskega odbora Divača, njegovih svelov, upravnih organov, krajevnih in drugih odborov, komisij itd. v preteklih treh letih, pomeni malone ironijo časa in prostora. In vendar je bilo vse treba spraviti v nek okvir.

»Glede na okolnost, da je naš občinski ljudski odbor z današnjo sejo zaključil svoje delo, ker se bo območje občine Divača z novim letom priključilo k občini Sežana...« je začel svoje poročilo predsednik Janko Valentincič.

Potem sledijo številke. Najprej o delu ljudskega odbora, dalje o njegovih svetih, krajevnih odborih, zborih volivcev, šolskih odborih itd. Na kratko: 29 sej OBOLO s 347 točkami na dnevnih redih, 101 sej svetov, 131 sej krajevnih odborov, 171 zborov volivcev. Posebno aktivni so bili šolski odbori v Divači, v Senožečah, v Lokeri in na Barki.

Gibanje gospodarstva zgovorno prikazujejo tiste podatki: celotni dohodek v občini je znašal v letu 1955 okrog 1,3 milijona dinarjev, l. 1958 pa znaša 1,7 milijona dinarjev. Narodni dohodek se je v istem razdobju povečal za 55 %, na enega prebivalca, se pravi od 76 tisoč na 118 tisoč dinarjev.

Po končanih raziskavah v letu 1957 se je proizvodnja premoga v vremenskem rudniku povzpel od 165 ton na 3500 ton ali za 87 %. Dani pa so pogoji, da se bo v nekaj letih povečala za 300 %.

Za izgradnjo velike transformatorske postaje pri Divači je bilo doslej investiranih 450 milijonov iz republiških sredstev.

Tudi v kmetijstvu so bili doseženi lepi uspehi, tako v poljedelstvu kot v živinoreji. V zadnjih treh letih so prodali okrog 400 glav plemenske živine, za katero so kmetski izkupili približno 55 milijonov dinarjev, od tega skoraj polovico samo v letošnjem letu. Močno se je razširila rogovniška služba, uvedeno je umetno osmenjevanje krav in telic, odpravljena je jalovost.

Ceprav še skromni, vendar so bili napravljeni prvi koraki kooperacije med proizvajalcem in kmetijskimi zadrugami. KZ so opustile trgovinsko in gostinsko dejavnost in se popolnoma posvetile kmetski proizvodnji. V kmetijstvo je bilo investiranih 43 milijonov, a v gozdarstvo 30 milijonov dinarjev.

Za gradbeno dejavnost je bilo porabljenih več kot 794 milijonov dinarjev, od tega v gospodarstvu 608, za negospodarske investicije pa 185 milijonov dinarjev.

Osemnajst kilometrov nove avtomobiliske ceste na območju divaške občine je veljalo 497 milijonov dinarjev, ki sta jih preskrbeli zvezka in republika. Z občinskim denarjem je bil zgrajen most v Danah, ki je veljal pol milijona dinarjev, nabavljen je bil drobilec kamena, za kar so potrošili 2,5 milijona dinarjev, dalje so zgradili stopnišče nad železniškim postajališčem v Vremah ter most pod Kožjanami, pri čemer so s prostovoljnem delom, vrednim več kot 600 tisoč dinarjev, sodelovali sami prebivalci.

Približno 547 tisoč dinarjev je občina porabila za ureditev prostorov in za nabavo opreme dveh trgovskih obratov, in to v Kačičah in v Dolenjih vasi. Ureditev restavracije v Divači je bila nekaj več kot tri milijone dinarjev, izdelani pa so tudi že načrti za gostišče v Matavunu. Odprli so tudi tri nove gostilne, za elektrifikacijo Skocjanske Jame pa so doslej porabili sedem milijonov dinarjev.

Približno šest milijonov dinarjev je bilo vloženih za modernizacijo Mizarškega podjetja in 22 milijonov dinarjev za ureditev Mehanične tkalnice v Senožečah.

Vrednost celotnega dohodka divaške mesnice se je dvignila za 300 %, da pa je bilo moč to ustvariti, je bilo treba vanjo investirati več kot tri milijone dinarjev. Novi briško-frišterski salon je stal milijon in pol dinarjev. Vse je tudi pripravljeno za rekonstrukcijo pekarne v Divači, ki bo morala razširiti svojo dejavnost.

Približno 107 milijonov dinarjev pa je bilo porabljenih za gradnjo novih in za popravilo starih stanovanj.

Tudi kulturnoprosvetno področje ni bilo zamarnjeno. Razen 8,1 milijona dinarjev za kino dvorano v Di-

vači, je bilo milijon dinarjev namenjenih za nabavo godbenih instrumentov za godbi v Divači in Dolenjih vasi. Nabavljena sta bila tudi dva ozkotračna in pet diaprojektorjev. Uredili so prosvetne dvorane v Senožečah, Rodiku in na Misličah, kar je veljalo 900 tisoč dinarjev. Na novo je bilo ustanovljeno eno prosvetno in dve telesnovzgojni društvi Partizan. Za izgradnjo igrišča in zacasne telovadnice so investirali milijon dinarjev, okrog 2,5 milijona dinarjev pa za popravila šolskih poslopij, za napeljavo vode ter za šolska igrišča. Dozidava osemtletke v Divači, ki sodi med najlepša šolska poslopja v okraju, je bila 16,3 milijona dinarjev.

V Divači je bil zgrajen nov zdravstveni dom, ki je skupno z opremo stal 18,9 milijona dinarjev. Nabava opreme za mlečne kuhanje je veljala približno 360 milijonov dinarjev.

Tudi za komunalno dejavnost so v zadnjih treh letih vložili velika investicijska sredstva. Za raznata dela pri vodovodih v Divači, Rodiku, Senožečah, Potočah, Gornjih Vremah, Dolnjih vasi in Lažah ter za vodnjake v sedmih vaseh, je bilo potrebnih 3 in pol milijona dinarjev, napajališče v Lokvi okrog 3 milijone dinarjev. To vrednost zgrajenih komunalnih objektov so znatno povečali sami vaščani za okrog 6,5 milijona dinarjev s prostovoljnimi delom. Sedaj se pripravljajo na gradnjo vodovoda Storje Divača, na ureditev hudournika skozi Senožeče in na zgraditev novega napajališča v Naklem.

Javna razsvetljiva, ki je bila napeljana v 24 vaseh, je zahtevala 3 milijoni.

Tudi v koprskem okraju se dobro zavedamo, kako velikega pomena je predvojaška vzgoja za krepitev naše obrambne moći in za vzgojo mladine. Delovni pro-

gram devetih odredov predvojaške vzgoje v našem okraju je tako pester in je bil letos tako do sledno izvajan, da so pripadniki predvojaške vzgoje lahko ponosni na dosežene uspehe.

»Ko zaključujemo delo v samostojni občini Divača, izrekam pojavljam v priznanje vsem uslužencem, ki jim je bil vedno namen napraviti čim več in čim bolje. Večina uslužencev se je udejstvovala v raznih političnih in družbenih organizacijah in društih... Zahvaljujem se vsem tovarišem odbornikom, članom svetov in komisij, krajevnim in drugim odborom, političnim organizacijam, društvom in vsem državljanom...« je zaključil svoje poročilo agilni in požrtvovani predsednik Občinskega ljudskega odbora Divača Janko Valentincič, ki je bila 8. decembra 1958.

MLADINCI PREDVOJAŠKE VZGOJE OB ZAKLJUČKU LETA 1958

Ponosni so na svoje delo in uspehe

Tudi v kmetijstvu so bili doseženi lepi uspehi, tako v poljedelstvu kot v živinoreji. V zadnjih treh letih so prodali okrog 400 glav plemenske živine, za katero so kmetski izkupili približno 55 milijonov dinarjev, od tega skoraj polovico samo v letošnjem letu. Močno se je razširila rogovniška služba, uvedeno je umetno osmenjevanje krav in telic, odpravljena je jalovost.

Ceprav še skromni, vendar so bili napravljeni prvi koraki kooperacije med proizvajalcem in kmetijskimi zadrugami. KZ so opustile trgovinsko in gostinsko dejavnost in se popolnoma posvetile kmetski proizvodnji. V kmetijstvo je bilo investiranih 43 milijonov, a v gozdarstvo 30 milijonov dinarjev.

Za gradbeno dejavnost je bilo porabljenih več kot 794 milijonov dinarjev, od tega v gospodarstvu 608, za negospodarske investicije pa 185 milijonov dinarjev.

Osemnajst kilometrov nove avtomobiliske ceste na območju divaške občine je veljalo 497 milijonov dinarjev, ki sta jih preskrbeli zvezka in republika. Z občinskim denarjem je bil zgrajen most v Danah, ki je veljal pol milijona dinarjev, nabavljen je bil drobilec kamena, za kar so potrošili 2,5 milijona dinarjev, dalje so zgradili stopnišče nad železniškim postajališčem v Vremah ter most pod Kožjanami, pri čemer so s prostovoljnem delom, vrednim več kot 600 tisoč dinarjev, sodelovali sami prebivalci.

Približno 547 tisoč dinarjev je občina porabila za ureditev prostorov in za nabavo opreme dveh trgovskih obratov, in to v Kačičah in v Dolenjih vasi. Ureditev restavracije v Divači je bila nekaj več kot tri milijone dinarjev, izdelani pa so tudi že načrti za gostišče v Matavunu. Odprli so tudi tri nove gostilne, za elektrifikacijo Skocjanske Jame pa so doslej porabili sedem milijonov dinarjev.

Za gradbeno dejavnost je bilo porabljenih več kot 794 milijonov dinarjev, od tega v gospodarstvu 608, za negospodarske investicije pa 185 milijonov dinarjev.

Osemnajst kilometrov nove avtomobiliske ceste na območju divaške občine je veljalo 497 milijonov dinarjev, ki sta jih preskrbeli zvezka in republika. Z občinskim denarjem je bil zgrajen most v Danah, ki je veljal pol milijona dinarjev, nabavljen je bil drobilec kamena, za kar so potrošili 2,5 milijona dinarjev, dalje so zgradili stopnišče nad železniškim postajališčem v Vremah ter most pod Kožjanami, pri čemer so s prostovoljnem delom, vrednim več kot 600 tisoč dinarjev, sodelovali sami prebivalci.

Približno 547 tisoč dinarjev je občina porabila za ureditev prostorov in za nabavo opreme dveh trgovskih obratov, in to v Kačičah in v Dolenjih vasi. Ureditev restavracije v Divači je bila nekaj več kot tri milijone dinarjev, izdelani pa so tudi že načrti za gostišče v Matavunu. Odprli so tudi tri nove gostilne, za elektrifikacijo Skocjanske Jame pa so doslej porabili sedem milijonov dinarjev.

Za gradbeno dejavnost je bilo porabljenih več kot 794 milijonov dinarjev, od tega v gospodarstvu 608, za negospodarske investicije pa 185 milijonov dinarjev.

Osemnajst kilometrov nove avtomobiliske ceste na območju divaške občine je veljalo 497 milijonov dinarjev, ki sta jih preskrbeli zvezka in republika. Z občinskim denarjem je bil zgrajen most v Danah, ki je veljal pol milijona dinarjev, nabavljen je bil drobilec kamena, za kar so potrošili 2,5 milijona dinarjev, dalje so zgradili stopnišče nad železniškim postajališčem v Vremah ter most pod Kožjanami, pri čemer so s prostovoljnem delom, vrednim več kot 600 tisoč dinarjev, sodelovali sami prebivalci.

Približno 547 tisoč dinarjev je občina porabila za ureditev prostorov in za nabavo opreme dveh trgovskih obratov, in to v Kačičah in v Dolenjih vasi. Ureditev restavracije v Divači je bila nekaj več kot tri milijone dinarjev, izdelani pa so tudi že načrti za gostišče v Matavunu. Odprli so tudi tri nove gostilne, za elektrifikacijo Skocjanske Jame pa so doslej porabili sedem milijonov dinarjev.

Za gradbeno dejavnost je bilo porabljenih več kot 794 milijonov dinarjev, od tega v gospodarstvu 608, za negospodarske investicije pa 185 milijonov dinarjev.

Osemnajst kilometrov nove avtomobiliske ceste na območju divaške občine je veljalo 497 milijonov dinarjev, ki sta jih preskrbeli zvezka in republika. Z občinskim denarjem je bil zgrajen most v Danah, ki je veljal pol milijona dinarjev, nabavljen je bil drobilec kamena, za kar so potrošili 2,5 milijona dinarjev, dalje so zgradili stopnišče nad železniškim postajališčem v Vremah ter most pod Kožjanami, pri čemer so s prostovoljnem delom, vrednim več kot 600 tisoč dinarjev, sodelovali sami prebivalci.

Približno 547 tisoč dinarjev je občina porabila za ureditev prostorov in za nabavo opreme dveh trgovskih obratov, in to v Kačičah in v Dolenjih vasi. Ureditev restavracije v Divači je bila nekaj več kot tri milijone dinarjev, izdelani pa so tudi že načrti za gostišče v Matavunu. Odprli so tudi tri nove gostilne, za elektrifikacijo Skocjanske Jame pa so doslej porabili sedem milijonov dinarjev.

Za gradbeno dejavnost je bilo porabljenih več kot 794 milijonov dinarjev, od tega v gospodarstvu 608, za negospodarske investicije pa 185 milijonov dinarjev.

Osemnajst kilometrov nove avtomobiliske ceste na območju divaške občine je veljalo 497 milijonov dinarjev, ki sta jih preskrbeli zvezka in republika. Z občinskim denarjem je bil zgrajen most v Danah, ki je veljal pol milijona dinarjev, nabavljen je bil drobilec kamena, za kar so potrošili 2,5 milijona dinarjev, dalje so zgradili stopnišče nad železniškim postajališčem v Vremah ter most pod Kožjanami, pri čemer so s prostovoljnem delom, vrednim več kot 600 tisoč dinarjev, sodelovali sami prebivalci.

Približno 547 tisoč dinarjev je občina porabila za ureditev prostorov in za nabavo opreme dveh trgovskih obratov, in to v Kačičah in v Dolenjih vasi. Ureditev restavracije v Divači je bila nekaj več kot tri milijone dinarjev, izdelani pa so tudi že načrti za gostišče v Matavunu. Odprli so tudi tri nove gostilne, za elektrifikacijo Skocjanske Jame pa so doslej porabili sedem milijonov dinarjev.

Za gradbeno dejavnost je bilo porabljenih več kot 794 milijonov dinarjev, od tega v gospodarstvu 608, za negospodarske investicije pa 185 milijonov dinarjev.

Osemnajst kilometrov nove avtomobiliske ceste na območju divaške občine je veljalo 497 milijonov dinarjev, ki sta jih preskrbeli zvezka in republika. Z občinskim denarjem je bil zgrajen most v Danah, ki je veljal pol milijona dinarjev, nabavljen je bil drobilec kamena, za kar so potrošili 2,5 milijona dinarjev, dalje so zgradili stopnišče nad železniškim postajališčem v Vremah ter most pod Kožjanami, pri čemer so s prostovoljnem delom, vrednim več kot 600 tisoč dinarjev, sodelovali sami prebivalci.

Približno 547 tisoč dinarjev je občina porabila za ureditev prostorov in za nabavo opreme dveh trgovskih obratov, in to v Kačičah in v Dolenjih vasi. Ureditev restavracije v Divači je bila nekaj več kot tri milijone dinarjev, izdelani pa so tudi že načrti za gostišče v Matavunu. Odprli so tudi tri nove gostilne, za elektrifikacijo Skocjanske Jame pa so doslej porabili sedem milijonov dinarjev.

Za gradbeno dejavnost je bilo porabljenih več kot 794 milijonov dinarjev, od tega v gospodarstvu 608, za negospodarske investicije pa 185 milijonov dinarjev.

Osemnajst kilometrov nove avtomobiliske ceste na območju divaške občine je veljalo 497 milijonov dinarjev, ki sta jih preskrbeli zvezka in republika. Z občinskim denarjem je bil zgrajen most v Danah, ki je veljal pol milijona dinarjev, nabavljen je bil drobilec kamena, za kar so potrošili 2,5 milijona dinarjev, dalje so zgradili stopnišče nad železniškim postajališčem v Vremah ter most pod Kožjanami, pri čemer so s prostovoljnem delom, vrednim več kot 600 tisoč dinarjev, sodelovali sami prebivalci.

Približno 547 tisoč dinarjev je občina porabila za ureditev prostorov in za nabavo opreme dveh trgovskih obratov, in to v Kačičah in v Dolenjih vasi. Ureditev restavracije v Divači je bila nekaj več kot tri milijone dinarjev, izdelani pa so tudi že načrti za gostišče v Matavunu. Odprli so tudi tri nove gostilne, za elektrifikacijo Skocjanske Jame pa so doslej porabili sedem milijonov dinarjev.

Za gradbeno dejavnost je bilo porabljenih več kot 794 milijonov dinarjev, od tega v gospodarstvu 608, za negospodarske investicije pa 185 milijonov dinarjev.

Osemnajst kilomet

Z združenimi močmi na delo

(Nadaljevanje s 1. strani)

vodovodne napeljave itd. Vrednost teh prostovoljnih del, ki je dokaz razumevanja, da je potrebno povsod poprijeti za delo, če hočemo imeti boljše življenje, gre v milionske zneske. Osnovne organizacije pa so tudi sproti proučevale pereče politične naloge, kot je politično-ideološka vzgoja; iskale so oblike boljšega načina kmetovanja, razpravljalne in priporočevalne možnosti povečanja storilnosti dela, skrbele za kolikor bolj učinkovito ljudsko-prosvetno delo itd. Domala povsod je bilo čutiti njihov vpliv in delo je bilo več ali manj smotreno.

Člani SZDL obeh občin so aktivno delali tudi pri utrjevanju socialistične demokracije s tem, da so se močno zavzeli za nadaljnji razvoj delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja. Tako so marsikdaj temeljito razpravljalni o raznih družbeno-ekonomskih vprašanjih, dajali svoje predloge in tudi skrbeli po svojih močeh za uspešno realizacijo vseh smernic gospodarskega in političnega značaja, seveda s pripombo: nekje bolj, nekje manj prizadenvno.

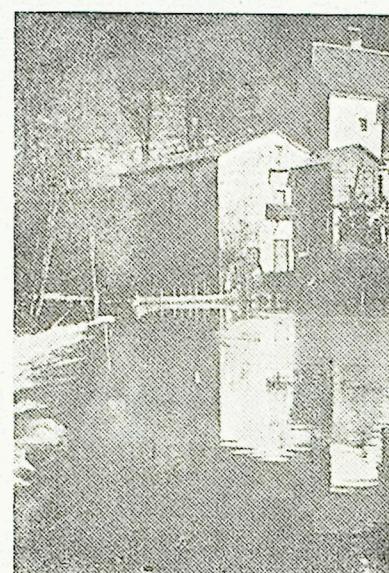
Na kratko bi lahko povzeli iz razprave in poročil, ki sta jih dala Slavo Černelč in Ivan Škrbec, da je bilo dosedanje delo članov SZDL v obeh občinah uspešno in da sedanje stanje načakuje še večjo delovno prizadenvost za popolno afirmacijo te naše najbolj množične družbeno-politične organizacije. Tudi tehtna beseda predsednika okrajnega odbora SZDL Alberta Jakopiča-

Kajtimira o nalogah novega občinskega odbora spričo razsežnosti bodoče postojanske občine in o možnostih za doseganje večjih uspehov na političnem in gospodarskem, kakor tudi na kulturnem, zdravstvenem, prosvetnem in drugih področjih, je pripomogla, da so delegati sprejeli dokaj sklepov za nadaljnje bolj plodno

vito delo. Tovariš Kajtimir, kakor tudi predsednik občine Jože Baša pa sta med drugim tudi prikazala delegatom pomen krepitve kmetijstva na tem področju našega okraja, ki je tesno povezan z uveljavljanjem kooperacije med privatnimi kmetijskimi proizvajalcji in kmetijskimi gospodarskimi in arondacijskimi deli, kakor tudi z uvajanjem najsodobnejših agrotehničnih ukrepov ob vseplšenem povečanju delovne storilnosti v kmetijstvu.

Po končani razpravi so delegati izvolili plenum Občinskega odbora SDZL Postojna, katerega delovno področje bo zajemalo ozemlje sedanja postojanske in velik del pivške občine.

ŠTINA

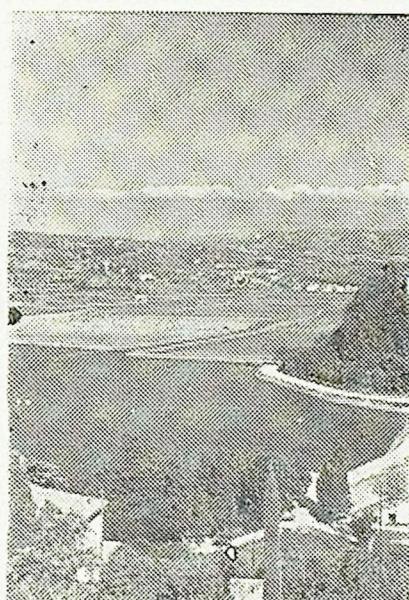
Po Pivški kotlini se leno vije na vzdol kraška rečica Pivka. Predej ponikne v Postojnsko jamo, se njeno vodovje zbere za skromnim jezom, da bi od časa do časa pognalesa kolesa stoletnega mlina in se potem z glasnim šumom prelilo v podzemne globeli kraškega jamskega raja (M. A.)

Piranska občina v počastitev dneva JLA

V piranski občini se je proslavljanje Dneva JLA začelo že v soboto zvečer, ko so gojenci predvojaške vzgoje izvedli v dveh smereh improvizirani napad na Piran. Napad je pokazal dobro šolanje in veliko sposobnost obveznikov. Medtem ko je na Tartinijevem trgu imela mestna godba na pihala promenadni koncert, se je vzdolž vse obale Pirana razvil slikovit ognjemet. Sledila je svečana akademija v nabito polni dvorani gledališča »Tartini«. V imenu pripadnikov JLA je o pomenu Dneva naše armade govoril Vinko Kordič, v imenu ObLO pa Milan Cirk. Sledil je bogat kulturni program z

nastopi solistov in zborov in ob sodelovanju pripadnikov JLA. Tudi med občinstvom so bili številni pripadniki JLA, med njimi mornarji in častniki enote Jugoslovanske vojne mornarice, ki je bila tudi zasidrana v piranskih vodah.

Po akademiji je bil v sejni dvorani ObLO sprejem na čast odlikovan in nagrajenim obvezniki

Strunjan, ki ga kaže naša slika, je med najlepšimi letovišči ob naši obali

Ljubljane. Dušan Derkovič je prejel diplomo za II. mesto na prvem okrajinem strelskem prvenstvu obveznikov prevojaške vzgoje, občina Piran pa diplomata IV. mesto na II. okrajinem strelskem prvenstvu občin obveznikov prevojaške vzgoje.

Na sprejemu sta govorila predsednik ObLO Davorin Ferligoj in komandant piranskega odreda predvojaške vzgoje Milan Friganović. Eden izmed nagrajencev se je v imenu vseh zahvalil in obljubil, da bo mladina tudi v bodoče vestno izpolnjevala svojo dolžnost, usposabljalci se za obrambo domovine.

V nedeljo so pionirski odredi na področju občine povabili bivše borce, da so jim pripovedovali o partizanskih doživljajih in razvoju NOV. V ponedeljek dopoldne pa je bil v sejni dvorani ObLO sprejem najboljših pionirjev v počastitev Dneva JLA. V imenu ObLO je zbrane pionirke in pionirje pozdravil predsednik Davorin Ferligoj, ki jim je v krajšem nagovoru orisal pomen ustavnosti NOV in s tem JLA ter pomen celotne narodnoosvobodilne borbe.

Predsedniku so se nato zahvalile delegacije pionirjev piranskih in portoroških šol skupaj pa so obljubili, da se bodo v bodoče še marljiveje učili. Razgovor se je zavlekel dobro uro in pol, nakar so se vši skupaj fotografirali na trgu pred občinsko palajo.

Jule

POSTOJNA

Ob Dnevu JLA je generalmajor Stanko Bjelajac priredil v Domu JLA v Postojni sprejem, ki so se ga udeležili predstavniki javnega in političnega življenja. Osrednja proslava pa je bila v Jamski restavraciji, na kateri so sodelovali člani Radio Televizije Ljubljana in operni solisti.

Skrb za strokovno izobrazbo

Okrug 100 šoferjev in avtomehanikov, članov postojanske podružnice Združenja šoferjev in avtomehanikov Slovenije, je minuto nedeljo v Postojni na rednem letnem občnem zboru temeljito pregledalo svoje delo.

Delavnost te podružnice se najbolj kaže v nenehni skribi, kako pomagati članom pri njihovem strokovnem usposabljanju in pridobivanju višjih kvalifikacij.

Zato so letos organizirali poseben tečaj za 81 članov, ki jim je omogočil opravljanje izpitov za dosego priznanja kvalificiranega oziroma visokokvalificiranega šoferja.

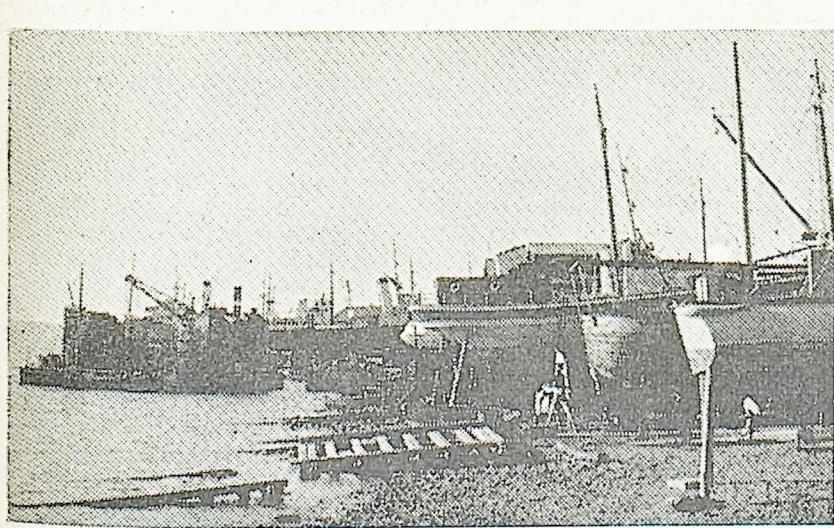
Doslej je take izpite napravilo že 65 članov, to je 20 za kvalificirane in 45 za visokokvalificirane šoferje. Razen tega je podružnica omogočila opravljanje izpitov za višjo šofersko kategorijo, in sicer 16 za »A«, 22 za »B«, 8 za »C« in 19 za »D« kategorijo.

Pri organiziraju in vodenju tečajev se je posebno odlikoval Silvo Bratož, za kar mu je republiški odbor Zveze šoferjev in av-

točnik pri Kopru so sprejeli več sklepov za nadaljnje delo, izvolili so nov odbor ter sklenili, da bodo svoje delo še bolj poslobili in se temeljito pripravili na praznovanje šoferskega praznika, 13. julij.

NOVE STANOVANJSKE HIŠE

V Semedeli pri Kopru so dogradili do strehe sedem-, pet- in šestnadstropne stanovanjske hiše tovarne Tomos. Graditi so jih začeli šele septembra in bodo vsebine najkasneje v začetku leta. V njih je 70 družinskih stanovanj in 7 garsonjer. Pohvaliti je treba naglo gradnjo in skrb projektanta za koristno izrabu zazidalnega prostora.

V remontni ladjedelnici Splošne plovbe v Piranu imajo polne roke dela, saj so zasedena vsa prosta mesta za privezovanje ladij

Ob prazniku JLA se radi spominjamo pomembnejših dogodkov iz njenega življenja med vojno in po njej. Na sliki: maršal Tito na obisku v postojnski garniziji

GOSTINSKA ZBORNICA KOPRSKEGA OKRAJA OB KONCU LETA

USPĚŠNO LETO ZA RAZVOJ TURIZMA IN GOSTINSTVA

Letošnja gostinska in turistična sezona je bila v našem okraju nadzre zadovoljiva, saj je bila ena izmed najmočnejših po osvoboditvi. Točne analize o realizaciji letošnjega plana te pomembne gospodarske panege še ni mogče podati, vendar vsi pokazatelji kažejo, da je bil plan znatno presežen, saj je računati, da je bilo letos za več kot milijardo 300 milijonov dinarjev prometa.

Močno se je letos povečal promet v splošno družbenem sektorju gostinstva, padel pa v zadružnem sektorju, kar je popolnoma razumljivo spričo dejstva, da se je zmanjšalo število gostinskih obratov, ki jih upravljajo kmetijske zadruge. Velik skok je bil dosežen tudi v prometu privavnega sektorja zaradi znatnega povračanja števila privatnih gostil na vasi.

Medtem ko smo letos zabeležili izredno veliko število nočnin, bilo jih je približno 80.000, in povračanje potrošnje hrane, je bil letos manjši promet z alkoholnimi pijačami kakor je bil lani zaradi visokih cen in zaradi stalnega upadanja potrošnje alkoholnih pijač.

Posebej je treba omeniti, da je letos maloobmejni promet ustvaril skoraj 30 odstotkov celotnega prometa v podjetjih in gostiščih, ki so v maloobmejnem pasu — predvsem v Sežani, Kozini in v Divači.

V koprskem okraju je 217 gostinskih podjetij in gostišč, od teh 68% privatnih, 30% splošnodružbenih, ostala so pa v rokah kmetijskih zadrug. Ta gostišča so letos razpolagala s 1087 sobami in 2234 ležišči. Takšna zmogljivost gostinske mreže je spričo vedno večjega tujškega prometa dokaj šibka in so naši gostinci lahko zaskrbljeni, kako bodo obvladali promet v prihodnjem letu, saj so že danes oddani vsi razpoložljivi prostori marsikaterga večjega gostinskega objekta. Čeprav je bilo letos zbranih okrog 112 milijonov dinarjev investicij, je to še vse premalo, da bi popolnoma izpopolnilo gostinsko mrežo z novimi gostinskimi obrati oziroma modernizirali dosedanje. Letos so bila opravljena znatna obnovitvena dela v skoraj vseh večjih gostiščih, predvsem tam, kjer je bilo stanje najbolj pereč. Prispevali so tudi že investicijski elaborati za modernizacijo in

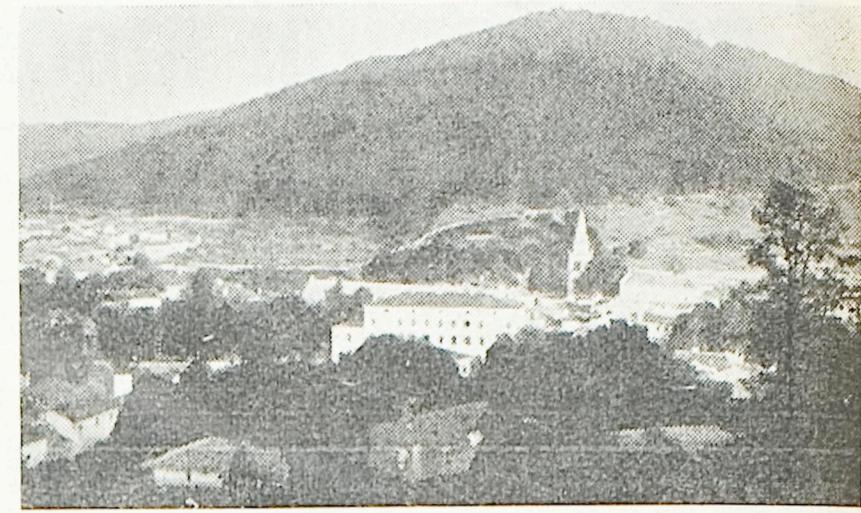
ureditev nekaterih gostišč, ki jih bodo začeli urejati takoj v prvih mesecih prihodnjega leta.

Naloge, ki čakajo gostinstvo v letu 1959, so velike. Predvsem bo treba podvzeti vse mere, da ne bo prišlo do kakršnegakoli zastoja v času največjega narava med sezono. Tehnična oprema gostinstva je dokaj pomanjkljiva in bi bilo potrebno okrog 18 milijonov deviznih dinarjev za njeno izpopolnitve.

Kakor v vsaki drugi gospodarski panogi, je tudi v gostinstvu eden izmed glavnih činiteljev kadar, od katerega je odvisno dobro in pravilno delo. Ker imamo v našem okraju mnogo sezonskih obratov, bo treba v prihodnjem letu priporočiti podjetjem, naj bi zaposlila čimveč kvalificirane in visokokvalificirane delovne sile, saj je še veliko število delovnih mest, ki jih zasedajo strokovno manj usposobljeni ljudje. Med sezono bi lahko zaposlovali za dela, ki ne zahtevajo kvalifikacije, ljudi iz bližnje okolice ali pa gojence gostinskih šol. Gostinska zbornica za okraj Koper bo tudi prihodnje leto, kakor je to že tudi letos z uspehom delala, pripravila več tečajev za pridobivanje kvalifikacije in poskrbelo, da bi se število štipendistov v hotelski šoli dvignilo od sedanjih pet vsaj na deset. Zbornica bo tudi morala vplivati na gostinska podjetja, da bodo čimprej uvelia nagrajevanje po učinku dela, za katerega

se gostinci močno zavzemajo, saj so dosedanje izkušnje pokazale, da ta način nagrajevanja vzbuja večjo delovno prizadevnost in tudi večji zaslugek. Imela pa bo v prihodnjem letu mnogo posla s širjenjem obratov družbene prehrane, ki jih za sedaj v našem okraju še vedno močno primanjkuje. Posebno skrb bo posvetila ureditvi gostinskih lokalov v raznimi predlogi in analizami, ki prikazujejo najbolj pereč potrebe po razširitvi gostinstva in turizma.

Izkušnje letošnjega leta so marsikaterega gostinka pripravile do prepričanja, da bo potrebno nečim boljšanje poslovanja v gostišču in izkoristiti vse možnosti za nadaljnji uspešnejši razvoj te važne gospodarske panoge.

V prejšnji številki lista smo pisali o delu gozdarjev pri pogozdovanju Krasa. Tiskarski skrat je zmedel smisel pomembnega predloga gozdarjev, naj bi za odstopljene, najbolj zakrašene dele vaških skupnosti, ki bi jih pogozdili, meliorirali preostale dele tej skupnosti; ta bi s tem samo pridobil razen tega pa bi pogozdovanje krenilo odločno naprej. Na sliki: nekdaj popolnoma goli hrib Tabor nad Sežano je danes ves pokrit z gozdom

PROBLEMI IN TEŽAVE OKRAJNE OBRTNE ZBORNICE

Prizadevanje za razširitev obrtnih delavníc

Delo Obrtne zbornice za okraj Koper se je letos močno izboljšalo, predvsem z uvedbo družbenega upravljanja. V upravnem odboru so zastopane tudi družbene organizacije, ki sodelujejo tudi v zborničnih podoborih po občinah. Medtem ko so prej o obrtniški problematiki razpravljali le obrtniki sami v svojem krougu, jo sedaj obravnavajo tudi drugi oblastni in politični organi,

kar vsestransko pozitivno vpliva na njen reševanje.

Ker je bil plan zbornice nekoliko višji od okrajnega plana, bi bilo potrebno, da bi slednjega izpopolnili predvsem glede števila nove delovne sile in števila vajencev.

Občinski ljudski odbori posvečajo pre malo pozornosti pravilnemu načrtovanju razvoja uslužnostne obrti družbenega sektora zaradi nezadostnih sredstev, ki jih imajo na razpolago za razvoj obrti. Često se izogibajo ustanavljanju uslužnostnih obrtnih obratov družbenega sektora in poniekod dajejo prednost odpiranju privatnih delavníc, dovoljujejo komunalnim podjetjem, da imajo odprte obrtne obrate brez družbenih obveznosti itd. Tudi proti šušnjarjenju je bilo s strani občinskega ljudskega odbora pre malo storjenega.

Skoraj vsi uslužnostni obrtni obrati v koprskem okraju imajo zastarel, iztrošeno in pomanjkljivo strojno opremo ter premajhne in iz higieniskih ter sanitarnih vidikov neodgovarjajoče lokale. Cene reproducijskih materialov so previsoke, mnogokrat pa se zgodi, da jih ni moč dobiti v bližnji okolici, pa jih je zato treba nabavljati iz oddaljenejših krajev, kar povzroča zastoj v

proizvodnji in veča režijske stroške.

Prav zaradi dejstva, da je kakovost raznih reproducijskih materialov često pomanjkljiva, bo potrebno toplo priporočati tovarnam, da bi pošljale na trg kakovostne in cenene izdelke, trgovinam pa, naj bi jih imele vedno na razpolago v zadostnih količinah. Vse to bo omogočilo, da se bodo cene obrtnim storitvam ustalile. Modernizacija in izpopolnitve opremi obrtnih obratov ter istočasno strokovno izobraževanje obrtnikov bo prispevalo k povečani delovni storilnosti in tudi k znižanju cen.

Poglavitno bo prirejati razne tečaje za strokovno usposobljenost obrtnih delavcev in predavanja za člane delavskih svetov in upravnih odborov obrtnih obratov, ki naj zajamejo problematiko delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja. Obrtna zbornica bo organizirala tudi posvetovanja za poslovodje in knjigovodje, na katerih bodo proučevali možnosti boljše organizacije dela, bolj vzpodbudnega plačnega in premijskega sistema ter se seznanjali z raznimi zakonskimi predpisi in uredbami. Letos se je več kot 200 obrtnih delavcev udeleževalo raznih tečajev in si utrdilo svoje znanje v toliki meri, da je čutiti znatno izboljšanje kakovosti obrtnih uslug v primerjavi s stanjem lani. Pomočniške izpite je samo letos opravilo 151 kandidatov, novih mojstrov pa je bilo letos 12. Posebno pozornost pa bo treba v prihodnjem letu posvetiti strokovni vzgoji in pritegnitvi vajencev v deficitarne stroke, ki jih je v našem okraju precej. Seveda pa je s tem v zvezi nujno potrebno poskrbeti za boljše materialne pogoje vsem, ki se želijo posvetiti obrtništvu. Treba bo razmisliti o ustanavljanju raznih domov in internatov za vajence v prvi vrsti zato, da se omogoči večji dotok podeželske mladine v izučevanje raznih strok.

Znatno se bo izboljšalo stanje uslužnostnih obrtnih obratov z nabavo opreme in strojev ter reproducijskih materialov, za kar je že odobrenih 18 milijonov deviznih dinarjev. Pričakovati je, da bo modernizacija teh obrafov v veliki meri izboljšala sedanje, marsikaj kritično stanje, ki ga povzroča preveliko povpraševanje po uslugah uslužnostnih obratov.

Pred obrtniki stojijo velike naloge, njihovo uspešno reševanje pa bo možno izvajati le v tesnem sodelovanju z vsemi oblastnimi in političnimi činitelji in s povečano prizadevnostjo obrtnikov samih.

Vsem obrtnim delavcem in članom obrtne zbornice želim uspeh polno leto 1959!

Martin Praček-Davorin,
predsednik
Obrtne zbornice za okraj Koper.

OKRAJNA TRGOVINSKA ZBORNICA KOPER JE LETOS OPRAVILA VELIKO DELO

Vsestranska pomoč za razvoj trgovine

Perspektivni razvoj našega gospodarstva tako v državi kot tudi v našem okraju določa za glavno nalogo dvig potrošnje delovnega človeka in s tem tudi dvig živiljenske ravni. Delo Trgovinske zbornice v preteklem letu je bilo usmerjeno v doseganje tega cilja. Gospodarski razvoj in predvsem razvoj blagovnega prometa v okraju je zahteval tudi spremenjene organizacijske oblike gospodarskih organizacij, ki so zadolžene za opravljanje blagovnega prometa.

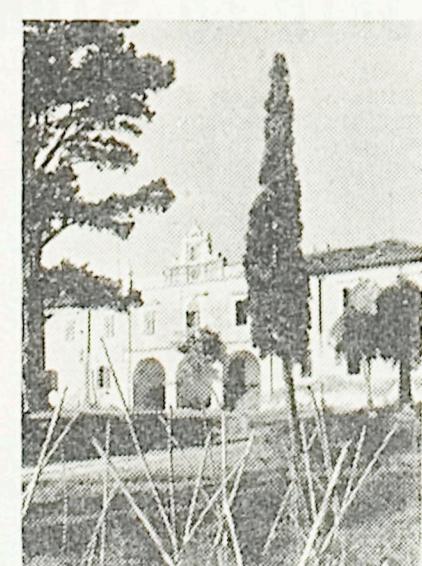
Trgovska mreža na deželi, ki je bila vse do letošnjega leta skoraj izključno pri kmetijskih zadrugah, ni več ustrezala razvoju blagovnega prometa, prav tako pa tudi ne razvoju kmetijskih zadrug. Trgovinska zbornica je že proti koncu leta 1957 izdelala predloge, da bi se te poslovalnice priključile redni trgovski mreži.

Založenost tržišča z blagom za široko potrošnjo je bila nezadostna in to predvsem se zaradi tega, ker potrošniki vidijo, kako je tržišče zatoženo v sosednjem deželi. To je imelo tudi nekatere skodljive gospodarske posledice. Da bi se založenost tržišča izboljšala, je Trgovinska zbornica v preteklem letu dosegla pri zveznih organih, da naša podjetja dobivajo del deviznih sredstev, ki so ustvarjena z maloobmejnem sporazumom oziroma z sporazumom o blagovnem zamenjavi s Trstom. Uvoz blaga za široko potrošnjo s temi devizami je znatno zboljšal stanje na tržišču, izbriga blaga se je povečala, založenost pa je bolj stalna.

Razvoj blagovnega prometa oziroma trgovske mreže je zbornica spremljala skozi vse leto in je pri vseh predlogih in smernicah upoštevala nekatere osnovne načela, ki bi omogočila razvoj trgovske mreže v smeri vedno večje specializacije trgovskih gospodarskih organizacij. Res je, da gospodarski pogoji in visina blagovnega prometa oziroma struktura potrošnje ne dopuščajo vedno večje specializacije, vendar pa se je

zbornica borila, da bi se pri vseh reorganizacijah to načelo kar najbolj upoštevalo.

Leto 1957 je v načelu s pravilnikom o prevedbi trgovskih delavcev rešilo nejasno stanje kvalifikacij trgovskih delavcev. V letu 1958 je zbornica s tečaji pomagala trgovskemu kadru,

Bivši konvent v Ankaranu je že preurejen. Hotel Turist bo z njim v prihodnji turistični sezoni prav gotovo presenetil svoje stalne obiskovalce z evropskega Severa in Zahoda

da bi si pridobil s pravilnikom predvidene kvalifikacije. Tako je organizirala tečaj za kvalificirane delavce spomladni v Kopru, ki ga je obiskovalo 35, ter v jeseni v Novi Gorici, ki ga je obiskovalo 27 trgovskih delavcev. Pripravlja pa še ponovni tečaj za kvalificiranje in tudi za visokokvalificirane trgovske delavce v Gorici, ki bo predvidoma v začetku prihodnjega leta. S temi tečaji in z izpitimi, s katerimi si tečajniki pridobiju potrebne kvalifikacije, bo skoraj v celoti rešeno vprašanje pridobivanja kvalifikacij sedanjega trgovskega kadra. Pogoji za vzgojo mladih kadrov so se v letosnjem letu znatno zboljšali s tem, ko je začela z delom nova vajenska šola v Gorici, ki ima znatno večje kapacitete kot jih je imela zgodna vajenska šola v Brežicah in so tudi učni pogoji znatno boljši. Trgovinska zbornica je v letosnjem letu sprejela tudi poseben pravilnik, po katerem štipendira tiste vajence, ki so potrebeni pomoći in ki to pomoči tudi s svojim uspehom pri učenju zavodju.

Prav tako kot vzgoja prodajnega trgovskega kadra je važna tudi vzgoja ostalega komercialnega in finančnega kadra, ki je zaposten v trgovskih podjetjih. Pravilnik o prevedbi komercialistov je zbornici naložil odgovorno nalogo, da uredi in prizna strokovnost istemu komercialnemu kadru, ki ima za to pogoje po pravilniku. Z raznimi seminarji in posvetovanji je Trgovinska zbornica vse leto pomagala gospodarskim organizacijam pri njihovem vsakdanju delu in pri reševanju splošnih in posameznih primerov. Trgovinska zbornica ima namen v bodoče način vzgoje kadrov s posvetovanji in raznimi seminarji se poglobiti in razširiti, tako da bi zajeli celoten kader, ki dela v gospodarskih organizacijah: poslovodje, prodajno osebje, komercialni in finančni kader.

Pri podjetjih se še vedno čuti znano pomanjkanje kadra s srednjim strokovno izobrazbo. Trgovinska zbornica predvideva, da bi ustanovili

nekakšen izobraževalni center, v katerem bi se vzgajal srednji strokovni kader iz ekonomskih, administrativnih in ozko trgovske stroke.

Iz lastne pobude ali pa na pobudo okrajnih upravnih organov oziroma raznih političnih organizacij je Trgovinska zbornica v letosnjem letu izdelala številne analize o razvoju blagovnega prometa, o organizaciji trgovine, o plačah v gospodarstvu, o proizvodnji kmetijskih pridelkov, o tržnih viških, o plasmanu tržnih viškov itd. Na podlagi teh analiz je istočasno dajala predloge, kako naj bi odpravljali posamezne pomanjkljivosti in nepravilnosti oziroma kako naj bi izboljšali delo v posameznih gospodarskih organizacijah.

Posebna skrb je bila posvečena založnosti tržišča s kmetijskimi pridelki, analizi cen teh pridelkov ter rednimi oskrbi potrošnika. Mnogo truda je bilo vloženega v to, da bi se trgovski mreži zagotovila vsaj najnujnejša finančna sredstva za izgradnjo trgovske mreže, na drugi strani pa, da bi se razpoložljiva sredstva izkoristila z njujnostjo potreb. Smotrno izgradnjo trgovske mreže naj bi usmerjala na preseženje tržišča s kmetijskimi pridelki, oziroma na posamezne posameznike, ki jih je potrebeni pomoći in ki so potrebeni pomoći in ki to pomoči tudi s svojim uspehom pri učenju zavodju.

Posebna skrb je bila posvečena založnosti tržišča s kmetijskimi pridelki, analizi cen teh pridelkov ter rednimi oskrbi potrošnika. Mnogo truda je bilo vloženega v to, da bi se trgovski mreži zagotovila vsaj najnujnejša finančna sredstva za izgradnjo trgovske mreže, na drugi strani pa, da bi se razpoložljiva sredstva izkoristila z njujnostjo potreb. Smotrno izgradnjo trgovske mreže naj bi usmerjala na preseženje tržišča s kmetijskimi pridelki, oziroma na posamezne posameznike, ki jih je potrebeni pomoći in ki so potrebeni pomoći in ki to pomoči tudi s svojim uspehom pri učenju zavodju.

SLOVENSKI JADRAN
v vsako hišo Slovenskega Primorja!

V NEPOSREDNI KOPRSKI OKOLICI MENJAJO KATASTER

NA NOVIH POTEH ZA PREOBRAZBO POLJ

Po uspelem zaključku zborov udeležencev komasacije in po konstituiranju ločenih odborov udeležencev komasacije za področje Rijane in Badaševico ter po ustanovitvi dveh celnih komisij za cenitev zemljišč in nasadov na tem področju je bilo potrebno začeti z drugo fazo komasacijskega postopka z raztiščevanjem lastniških odnosov. Komasacijska komisija se je znašla pred vrsto specifičnih zemljiško-knjinižnih vprašanj, za katera je bilo potrebno najti načelno rešitev postopka. Znano je namreč, da je bilo vodenje zemljiške knjige in katastra na tem področju gleda na tridesetletno italijansko upravo drugačno, kot je v drugih predelih Slovenije. Zaradi tega je bilo potrebno poiskati drugačne prijeme, kot jih predvidela zakon o komasaciji kmetijskih zemljišč.

Zato je komisija za komasacijo sklical širše posvetovanje raznih republiških činiteljev, med katerimi so bili zastopniki Katastrske in Geodetske uprave LRS, Kmetijske zbornice LRS, republiškega sekretariata za pravosodje in drugih republiških ter okrajin oblastnih in političnih organov. Na tem posvetovanju so načelno obravnavali vse tiste primere neraztiščenih lastniških vprašanj, ki zavirajo komasacijski postopek. Komasacijska komisija se je kreplila lotila dela in je izbranim kadrom takoj proučila nekaj najbolj perečih nalog. Začela je z ugotavljanjem nesoglasij med zemljiško-knjinižnim in dejanskim stanjem. Napravila je pregled za vseh pet katastrskih občin na področju komasacije in ugotovila, da je več kot 50% vseh zemljiško-knjinižnih lastnikov zelo slabo poučenih o dejanskem stanju. So primerti, ko zapuščinski postopek se ni bil uveden in je lastnik zemljišča oseba, ki je umrla že pred desetimi ali dvajsetimi leti. Dalje, da kupnoprudljive pogodbе niso zabeležene v zemljiški knjigi, da so se lastniki izselili iz teh krajev po drugi svetovni vojni, ne da bi imenovali svojega pooblaščenca ali zakonitega upravitelja. Zabeležene so lastniške skupnosti, medtem ko je na terenu ugotovljeno, da je lastniška skupnost razdeljena itd. Vsa ta vprašanja so se še bolj zapletila, brž ko so se pojavili med solastniki optanti oziroma izseljenici z znanim ali neznanim bivališčem.

Zato je bilo nujno, da je komisija

temeljito proučila vrsto teh zapletenih zemljiško-knjinižnih vprašanj, ne samo zaradi komasacije, pač pa tudi zaradi točnega ugotavljanja, kaj je last koga in kako naj bi bil pravilno predpisani davek na zemljišče.

Slovenski Jadran je že 7. novembra omenil, da je nekaj kmetov, ki niso plačevali davkov. Sedaj pa je bila odkrita druga stran medalje. Precej kmetovalcev je, ki zaradi omenjenih neurejenih vprašanj plačujejo več davka, kot bi ga morali plačevati po zakoničnih predpisih. To je posledica neskladnosti med zemljiško-knjinižnim in dejanskim stanjem, ki pa bi se lahko vleka v nedogled, če ne bi občinski ljudski odbor v Kopru sprejel sklep o uvedbi komasacijskega postopka na svojem področju.

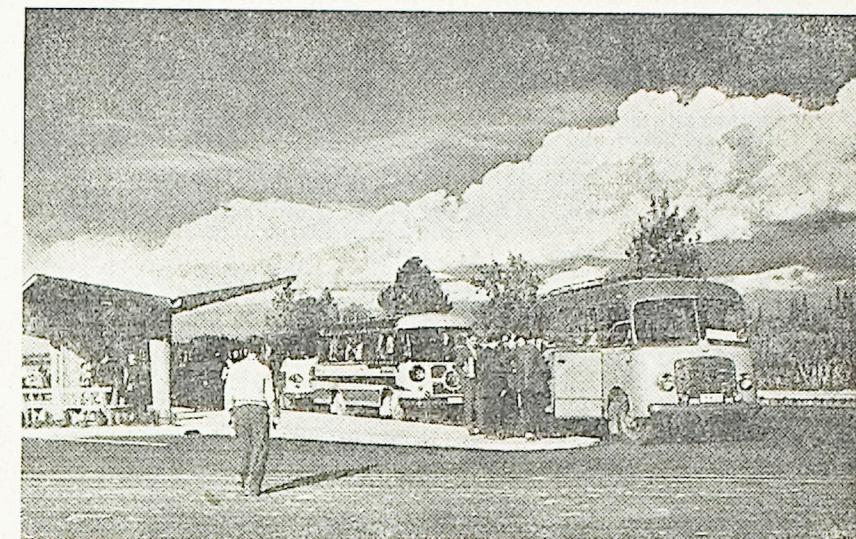
Vzpostavno z reševanjem teh vprašanj, ki so bistvenega pomena za vsakega kmetovalca in kmetijsko organizacijo na področju koprske občine, pa se je te dni začela tretja faza postopka o komasaciji. To je cenitev zemljišč in nasadov. Program tega dela obsegajo najprej orientacijsko cennitev — ugotavljanje razredov zemlje — potem pa podrobno cennitev zemljišč in nasadov. Delo občine komisiji bo trajalo prejekone do konca januarja. Obe cennitvi opravljajo kmetijski strokovnjaki, uradni cenilci in vaški cenilci, ki so že bili sedno zaprisenjeni.

Da bi dosegli namen komasacije, je bilo potrebno zakoličiti: 1. vse obstoječe ceste republiškega, okrajnega in krajevnega značaja, 2. regulirani del Rijane od izliva do Portona in 3. vse melioracijske kanale Vodne skupnosti. Obenem je bilo potrebno poskrbeti za izdelavo načrtov za regulacijo Rijane od Portona do Hribčeka, za izgradnjo obrobnega kanala od Hribčeka do Hladilnice Dekani, za regulacijo vseh hudočrnikov, ki se stekajo v Rijano in Badaševico, za nadaljnjo izgradnjo melioracijskih in namakalnih kanalov ter za izgradnjo nove ceste Koper—Ankar. Vsi ti načrti morajo biti izdelani in z zakotičenjem preneseni na teren še pred začetkom ponovne razdelitve zemljišč. Le tako se bomo lahko izognili nevarnosti, da bi z novimi gradnjami ponovno drobili na novo oblikovane parcele. Podoben načrt bo izdelan tudi za področje Sermina, kajti tudi ta je vključen v komasacijsko področje.

Zavod za pospeševanje kmetijstva v Skocjanu pri Kepu bo do konca

letašnjega leta izdelal ureditveni načrt o rajonizaciji kultur. Načrt bo nakazal, kakšne kulture velja gojiti na določenih predelih komasacijskega področja, potem ko bo urejen namakanli sistem. Razni vinogradni v živinskem predelu komasacijskega področja se bodo morali umakniti vrtninam, ker je nevarnost, da bi novi namakanli sistem pospešil širjenje peronoprose. Strokovnjaki menijo, da je za omenjeno področje koristnejše gojiti vrtnine kot vinsko trto. Znano je namreč, da ima zgodnjina koprsko povrnilino visoko ceno tako na domačem kot na tujem tržišču.

Komasacijska komisija je torej prebrodila vse začetne težave in je odločno stopila na pot načrtnega urejevanja najbolj občutljivega kmetijskega področja v koprski občini. To nam zagotavlja, da bo začeto delo zaključila v določenem roku. S svojim pozrtvovalnim in prepričevalnim delom je ta komisija premagal ovire subjektivnega značaja in s svojim delom vzbudila zanimanje za komasacijo tudi na področju Hrvatinov, Marezig in Črnega kala. (DF/SV)

Po končanem delu v TOMOS čaka pred tovarniško avtobusno postajo vrsta udobnih avtobusov, da odpeljejo delavce na njihove domove, ki so raztreseni od Pirana in Portoroža pa do Kopra ter Miljskih in Šmarskih hribov

ŠTIRI LETA SINDIKALNE ORGANIZACIJE V TOMOS

Priprave za prevzem tovarne v upravljanje

Minulo nedeljo so se člani sindikalne organizacije Tovarne motornih koles TOMOS iz Kopra ustali na letosnjem občnem zboru, da bi se pogovorili o svojem delu v preteklem letu in o nalogah in perspektivah v letu 1959.

V veliki, svetli dvorani novega upravnega poslopa se je zbral 60 delegatov, izvoljenih na predhodnih občnih zborih sindikalnih pododborov, ter veliko število povabljenih. Kolektiv tovarne TOMOS šteje danes več kot 1000 zaposlenih, ki so skoraj brez izjeme vsi člani sindikalne organizacije ter razdeljeni po sorodnosti delovnih mest na štiri sindikalne pododbole.

Letošnji občni zbor sindikalne pododružnice nekako Sovpada s ponemšnjim obdobjem v zgodovini tovarne TOMOS — obdobjem prehoda na samostojno proizvodnjo ter konsolidacijo celotnega dela podjetja. Tovarna je pripravljena, skladišča reprodukcijskega materiala so polna, stroji z modernim tekočim trakom vred, ki so odlično prestali poskusni pogon, stoe v vrsti, pripravljeni, da prično izdelovati

dele motornih koles, ki jih je tovarna doslej le uvažala. Za jugoslovansko motorno industrijo je to velik dogodek, saj je tovarna TOMOS prvo jugoslovansko podjetje, ki bo samostojno, serijsko izdelovalo motorna kolesa za potrebe domačega, pa tudi tujega tržišča.

Prav zaradi te pomembne prelomnice v življenju tovarniškega kolektiva se bodo v prihodnjem letu še bolj povečale naloge in dolžnosti članov sindikalnih pododborov in vsega članstva sindikalne pododružnice.

Ena osnovnih nalog v prihodnjem letu so vsekakor priprave na izvolitev organov delavskega samoupravljanja, predvsem pa skrb, da bodo v te organe izvoljeni ljudje, ki bodo znali pravilno voditi in upravljati dragocena osnovna in obratna sredstva, ki jih je tovarni zaupala družba. Odbori sindikalne organizacije bodo še nadalje skrbeli za krepitev delovne discipline, za nadaljnje utrjevanje zdravih, tovariških odnosov, za ideološko-politično izobraževanje, za strokovno usposabljanje delavcev in vyzgajanje

mladega kadra, za nadaljnje izboljšanje življenjske ravni članov kolektiva.

Vse te naloge, ki jih je sindikalna pododružnica tovarne TOMOS uspešno reševala že v preteklih letih, služijo neposredno dvema osnovnima ciljem: realizaciji plana proizvodnje in izpolnitvi obveznosti do naše socialistične skupnosti — vzpostavno s tem pa tudi dvigu življenjske ravni ter ideološko-politični preobrazbi prebivalstva koprskega okoliša. To pa je tudi osnovna naloga vsake sindikalne organizacije in jo je maršal Tito jasno nakazal na zadnjem kongresu sindikatov Jugoslavije.

O reševanju teh nalog v TOMOS je na občnem zboru obširno spregovoril tudi direktor tovarne, tovarni Pečar. V dobrih treh letih obstoja TOMOS je bila investirana v objekte družbenega standarda skoraj 1 milijard dinarjev. Skrb tovarne za življenjske in delovne razmere delavstva je res vzorna in edinstvena. TOMOSova obratna ambulanta, ki je opremljena z vsemi potrebnimi sredstvi za preventivno in kurativno zdravljenje ter socialno medicino je edinstvena v Jugoslaviji. Rezultat dela obratne ambulante se je pokazal že v prvih mesecih njenega delovanja. Bolniški stalež znaša danes manj kot 2 odstotka obolen, kar je veliko pod jugoslovanskim povprečjem. Tudi higiensko-tehnična zaščita je v TOMOS vzorno urejena in oboleni zaradi obratnih nezgod praktično ne pozna.

Brez dvoma ima pri vseh teh uspehih velik delež tudi sindikalna organizacija, ki je vselej pravo ogledalo razmer vsake gospodarske organizacije. Po letosnjem obračunu dela na občnem zboru sindikalne pododružnice in po sprejetih, realnih sklepih za prihodnje leto gledajo člani z zaupanjem v svojo organizacijo ter so odločno pripravljeni delati še naprej v korist vsakega posameznika.

Vsem sodelavcem

»Slovenskega Jadranca«

Vsem tovarišicam in tovarniškim sodelavcem našega lista lep pozdrav in iskrena hvala za izdatno pomoč v prispevkih v pričujoči številki lista. Teh prispevkov je bilo toliko, da kljub izrednemu obsegu lista nismo mogli objaviti vseh. Ker je med njimi nekaj zelo zanimivih in tudi kvalitetno dobrih, jih bomo seveda objavili v naslednjem številki.

Ko bomo sprejemali: Novo leto, tedaj napijmo tudi našemu sodelovanju v prihodnjem letu — sodelovanju, ki naj do največje možne mere izboljša naš list v splošno zadovoljstvo vseh naših bralcev! To imamo predvsem v mislih, ko vam, drage sodelavke in sodelave, želimo v nastopajočem letu 1959 obilo sreč, zdravja in zadovoljstva ter mnogo delovnih uspehov!

Uredništvo

UREDIMO OBALNO PLOVBO — POTNIŠKI IN TOVORNI PROMET

Da bomo gospodarji svojega morja!

Naredko slišimo glasove, da Sloveni premašo cimento morje. Seveda takoj ocenjevanja ne moremo sprejeti za dobranameri prigovor in tudi ne kot očitek, saj je iniciativa, ki smo jo pokazali pri urejanju naše obale, in vnenja za izgradnjo lastne trgovske mornarice več kot očitljiva. Uspešna tekma s časom, ko z velikimi koraki hitimo za večstevilno zamudo, nam vrača v polni meri prepričanje, da tudi težke zgodovinske okolnosti niso udusile v nas tradicijo pomorskega naroda, ki živi z morjem in je tudi sposoben izkoristiti njegovo bogastvo in skoraj neomejene možnosti za gospodarsko rast naših skupnosti.

In vendar...

Ce govorimo o velikem napredku našega pomorskega gospodarstva in primerjamo rast oziroma razvoj posameznih panog, ne moremo mimo ugotovitve, da posvečamo odločno premožnost obalni plovbi, ki v celoti, kot je znano, mnogo doprinaši k moči naše države in dvigu življenske ravni prebivalstva.

Sedaj ob prehodu v novo leto, ki bo nedvomno tudi našemu obalnemu

področju prineslo mnogo novega, ne bo napak, če zabeležimo nekaj drobcev, ki so v dosedanjih razpravah in polemikah okrog našega pomorskega gospodarstva ostali bolj ali manj neznaní. Gre predvsem za pereče vprašanje obalne plovbe na slovenskem obalnem področju in na področju zahodne obale Istre, ki teži s svojim severnim delom k Sloveniji. Jasno je namreč, da brez ustrezne rešitve tega problema ne moremo računati na smernico rast našega pomorskog gospodarstva v najširšem smislu, da posebej ne omenjam škode, ki je zaradi neurejenega obalnega potniškega in turističnega pomorskega prometa in pomanjkanja ladij za vzdrževanje rednih in izrednih lokalnih in longitudinalnih prog prizadevanja našemu turizmu.

Da bi lahko dobili vsaj približno sliko o stanju in potreblju v našem obalnem prometu, odgovarja za naše bralce Anton Dular, načelnik oddelka za potniški promet in turizem pri pomorskem podjetju Obalna plovba Koper.

»V kakšnem stanju je naše obalno ladjevje, kakšna je njegova zmogljivost ter primerjava s celotno zmogljivostjo jugoslovanske obalne plovbe?«

»11 leseni ladji, ki jih je predala Slovenska plovba Piran novemu pomorskemu podjetju Obalna plovba Koper, tvori ves plovni park našega obalnega ladjevja. Zmogljivost teh ladij znaša 853,6 BRT; od tega je 10 tovornih ladij s skupno nosilnostjo 1.145 ton in štiri potniške enote z 235 potniškimi mesti. Med temi ladjami je 8 jadrov z nosilnostjo manj kot 50 ton. Ker »Pomorski godišnjak« teh ladij v svoji statistiki ne upošteva, je udeležba LRS v ladjih obalne plovbe smiseln nizka, saj je zastopana samo z 1,7 odstotka v celotnem ladjevju jugoslovanske obalne plovbe. Mimo tega znaša povprečna starost teh enot 19,5 let in tudi povprečna hitrost 8,5 milj na uro nas ne more zadovoljiti.«

»Ali je v perspektivnem načrtu za dopolnitve obalnega ladjevja na našem področju moč računati na izboljšanje tega stanja?«

»To vprašanje je vsekakor zelo važno, saj bi se nam nesorazmerna rast obalnega ladjevja na eni strani in naročen vzpon luških kapacitet ter ladjevja dolge plovbe na drugi strani hude maščevala. Ne smemo namreč

pozabiti, da bo koprsko pristanišče že v doglednem času zmoglo najmanj 250 tisoč ton domačega uvoza in izvoza ter najmanj 150 tisoč ton tranzita. Če hočemo izčrpati vse možnosti, ki nam jih nudi ugoden zemljepisni položaj, je povsene razumljivo, da razvozu teh kolisičnih tovora pritlikava zmogljivost naše obalne plovbe ne bi bila kos. Z obnovo in preuređitvijo dobrinškega dela našega plovne parka se je stanje sicer malo popravilo, vendar še zdaleč ne toliko, da bi ustrezalo dejanskim potrebam.«

V bližnjih preteklosti je bilo razpidi, ki namen je natečajev za izgradnjo ladij za obalno plovbo. Teh natečajev so se poslužila vsa podjetja jugoslovanske obalne plovbe, zato računamo tudi mi, da bi izkoristili prvo prilnost takega razpisa in z investicijskim kreditom nabavili dve motorni enoti za tovorni promet. Na ta način bi vsaj za silo zapolnili vrzel, ki resno ogroža nadaljnji napredok v rast potniškega gospodarstva na našem obalnem področju.«

»Kakšni so obeti za izboljšanje potniškega in turističnega pomorskega prometa?«

»Znano je, da sodita potniški in turistični pomorski obalni promet na našem področju med najbolj pomajkljive in neurejene ob jugoslovanski obali. Praktično smo odrežani od ostale obale in dotoč turistov v naš predel je prav zaradi te pomajkljivosti mnogo manjši, kot bi lahko bil. Stanje se bo sicer s prihodnjim letom malo popravilo, ker nam je uspelo doseči, da bo Jadranška linija plovba Reka uvedla prihodnje leto dvakrat tedensko brzo potočno Trst—Bar z vmesnim postankom v Kopru, Izoli in Piranu. Vendar bo tudi ta rešitev le malo omilila kritično stanje, zato je razumljivo, da si uprava Obalne plovbe Koper prizadeva, da bi ji pristojni činitelji omogočili v najkrajšem času nabavo vsaj ene večje potniške ladje kot je n.pr. »Ivan Cankar«. Samo po tej poti se bomo lahko vsaj delno osamosvojili in samostojno reševali problematiko, ki zadeva naš obalni potniški promet. Ker zastopamo s to akcijo interesete našega pomorskega gospodarstva, kot celote in želimo ne posredno vplivati na pospešen razvoj turizma, ki dviga dragoceni devizni sklad našega narodnega dohodka, pričakujemo, da bo pobuda podjetja Obalna plovba Koper deležna

Radios KODEK

PONEDELJEK, 29. decembra
 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 14.30 Športna oddaja: Novoletni pomemek z novimi športniki 14.40 Od melodije do melodije — 15.00 Vesti — 15.10 Dopisniki poročajo.

TOREK, 30. decembra
 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska univerza — 13.50 Odlomki iz oper — 14.20 Šola in življenje: »Dedek Mraz prihaja«.

SREDA, 31. decembra
 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodije do melodije — 14.30 Okno v svet — 14.45 Filmska glasba — 15.00 Vesti — 15.20 Poskočne polke.

CETRTEK, 1. januarja
 13.30 Vesti — 13.40 Narodni motivi — 14.00 Naša reportaža: »Veselo v novo leto — 14.15 Čestitke delovnih kolektivov — 15.00 Vesti — 15.10 Čestitke delovnih kolektivov in glasba po željah.

PETEK, 2. januarja
 8.00 V veseljem narodnem tonu — 8.30 Operetne melodije — 9.00 Naša reportaža — 9.30 Primorski pevski zbori pojo — 10.00 Igrajo veliki zavrnki orkestri — 15.00 Vesti — 15.05 »Primorske občine v novo leto.«

SOBOTA, 3. januarja
 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska univerza — 13.50 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Kulturni obzor: Pomenki ob novem letu — 15.00 Vesti — 15.20 Dalmatinske pesmi.

Primorske PRIREDITVE

Dostojevski: ZLOČIN IN KAZEN, gostuje SNG iz Trsta.

Sobota, 27. decembra ob 20. uri v

PIRANU

Nedelja, 28. decembra ob 20. uri v

IZOLI

Ponedeljek, 29. decembra ob 16. uri (red C) in ob 20. uri (red A) v

KOPRU

Torek, 30. decembra, ob 20. uri (red B) v

KOPRU.

Mali oglasi

UDOBOVNO DVOSOBNO STANO-VANJE v Škocjanu št. 29 (novo naselje poleg tovarne Stil) za menjam za enako v Kopru.

V IZOLI, na lepem kraju, zamenjam lepo veliko sobo s kuhinjo in podstrelno sobico za dvosobno stanovanje v Kopru, Piranu ali Portorožu. Vprašati pri trgovskem podjetju »Mavrica« v manufakturini trgovini v Izoli.

DVKOLES od 7.000.— dalje, **CIKLOMOTORJI** od 44.000.— dalje ter **VESPE** in **MOTORJE**, nove ter rabljene, Vam nudi tvrdka **MARCON**, Trst, Ulica Pietà 3. Pošiljamo dirlne pakete za Jugoslavijo.

SGP »SLOVENIJA CESTE« direkcija Ljubljana, Titova 44 sprejme v službo za kamnolom v Kaldaniji pri Bujah gradbenega delovodja s 5-letno praksoso. Pogoji: znanje minerstva, vodenje kamnoloma ter več v mehanizaciji. Tarifna postavka in terenski dodatek se določita po tarifnem pravilniku. Prošnje z življenjepisom poslati na direkcijo v Ljubljano, Titova cešta 44, poštni predal 240.

PREKLIC

Preklicujem in obžalujem vse žaljivke, katere sem izrekel 24. novembra 1958 v gostinskem obratu »Ljudske menze« Izola, o tovariši Pepini Klopčar, stanujoči v Izoli, Garibaldihev trg 7, in se ji lepo zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Srečko Lapajne
Izola, Brkinska cesta 4

OBVESTILO

Združenje dvolastnikov okraja Koper obvešča svoje člane, da prenega veljavnost dvolastniških dokumentov 31. decembra 1958.

Vsi prizadeti naj predložijo preko ZDRUŽENJA dokumente v obnovitev najkasnejše do 10. januarja 1959. Razen stare propustnice priložite eno sliko velikosti 3,5 × 4,5 cm in napišite morebitne pripombe, ker bodo nove propustnice izdane na podlagi starih.

OPOZORILO

Delovni kolektiv »PEKARNE« v Izoli je sklenil, da bo prodajal 31. decembra 1958 in 2. januarja 1959 BELI IN OLJNATI KRUH vsem cenjenim odjemalcem za 14 din ceneje, kakor je običajna cena.

OBROČKI ZA NOVOLETNO JELKO

Testo: 25 dkg moke, 1/2 zavitka pecilnega praška, 10 dkg sladkorja, 1 zavitek vanilijnega sladkorja, 1 jajec, 10 dkg surovega masla ali margarine; malo marmelade.

Obliv: 10 dkg čokolade, 2 dkg surovega masla, 20 dkg sladkorja in 2 dl (približno 14 jedilnih žlic) vode.

Moko zmešamo s pecilnim praskom in presejemo na desko. V sredini naredimo luknjo in damo vanjo sladkor, vanilijn sladkor in jajce ter vse dobro zmešamo z enim delom moke v gosto kašo. Na vrh te zrezemo na kose mrzlo maslo, ga pokrijemo z moko in vgnetemo naglo iz sredine navzven testo, ki ga, če lepi, postavimo za nekaj časa na hladno. Nato testo tanko zvaljamo, izrežemo obročke, ki jih polagamo na pločevino. Pečemo jih približno 10 minut v zelo vroči pečici. Ko so ohljeni, jih sestavimo po dva in dva in nameščamo vmes z marmelado.

Za obliv omehčamo v vroči vodi ali sopari čokolado in maslo in dobro umesamo. Sladkor in vodo skuhamo, da se potegnemo majhne kapljice z nitkami ter ga dodamo po žlicah omehčani čokoladi. S tem prevlečemo obročke.

NOVOLETNO PECIVO

Testo: 25 dkg moke, 1/2 zavitka pecilnega praška, 8 dkg sladkorja, 1 jajce, 10 dkg surovega masla ali margarine.

Nadev: Malo ribežove, malinove ali druge marmelade.

Obliv: 10 dkg čokolade, 2 dkg surovega masla, 20 dkg sladkorja in 2 dl vode (ca. 14 žlic).

Okras: Razpolovljeni orehi, naribani orehi in nastrgana ali naribana čokolada.

Moko zmešamo s pecilnim praskom in presejemo na desko. V sredino naredimo vdolbino in damo vanjo sladkor, vanilijn sladkor in jajce ter z delom moke zmešamo v gosto kašo. Vanjo damo na kose zrezano mrzlo maslo ali margarino, pokrijemo z moko in pognetemo iz sredine navzven v gladko testo. Če testo lepi, ga postavimo na hladno za nekaj časa.

Testo tanko razvaljamo, zrežemo z raznimi oblikami. Iz ostankov oblikujemo prestice. Vse položimo na nekoliko pomščeno pločevino in pečemo ca. 10 minut v zelo vroči pečici. Ko se pecivo ohladi, zlepimo po dva in dva koščka z marmelado.

Za obliv zmešamo čokolado in maslo nad vročo vodo, sladkor z vodo skuhamo, da se od kapljice potegnemo nitka in ga med mesečnjem dodajamo po žlickah omehčani čokoladi. S tem oblijemo pecivo in ga okrasimo z razpolovljenimi ali zribanimi orehi.

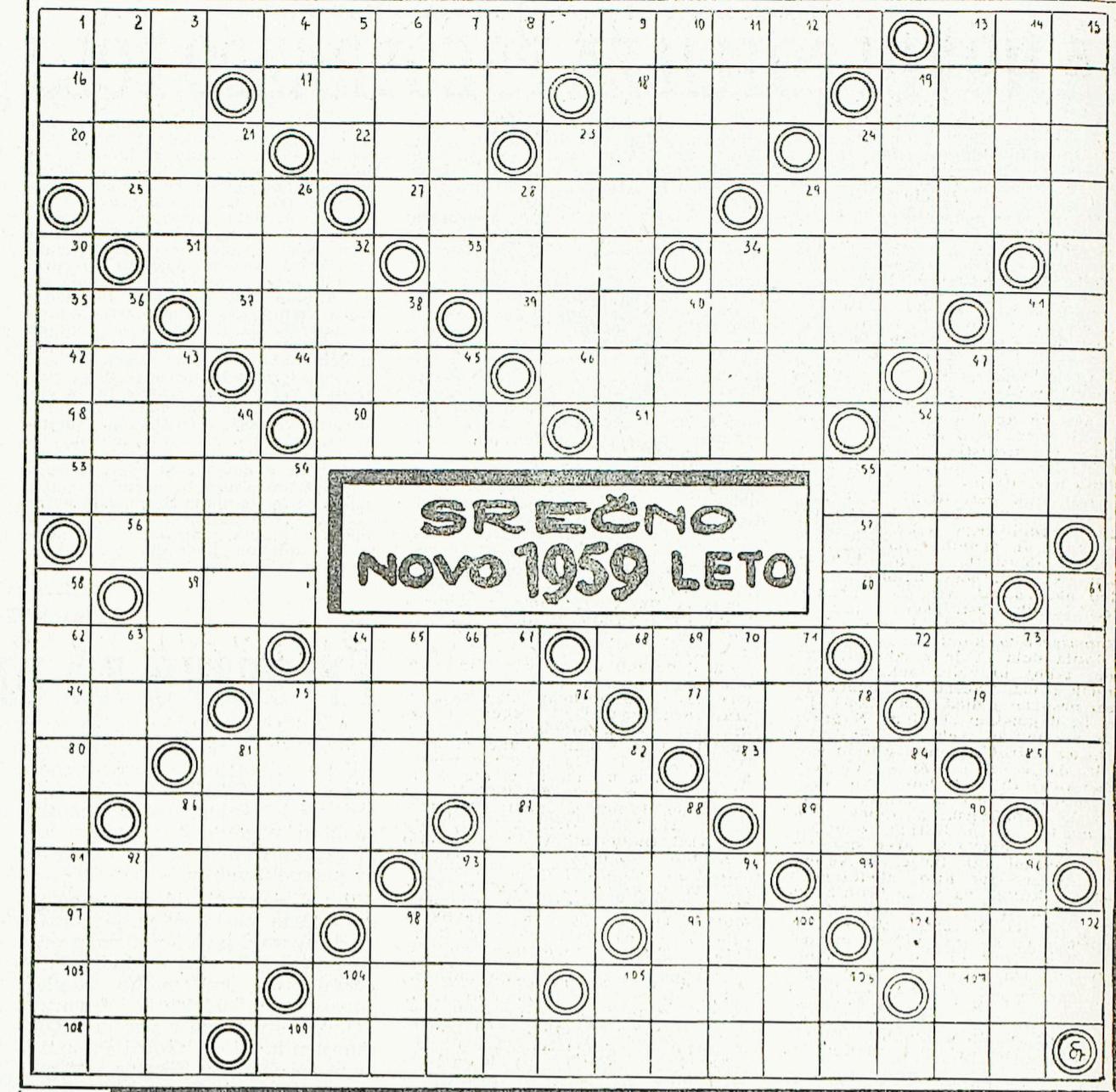
Barba Vane pravi...

Lepo in prav je, dragi prijatelji, da se ob koncu leta ozremo na prehodeno pot, ocenimo opravljeni delo, priznamo, kar smo ga polomili in se veselimo uspehov. Prepričan sem, da tudi od mene pričakujete danes takšno generalno spoved. Vidite — pa je ne bo! Moj kotiček je le enkraten, dvakrat zaporedoma le malokdo pride vanj in nobenega smisla ne bi imelo, vlačiti zdaj preteklost na dan. Bil bi potem tak — namreč jaz, Vane — kakor tisti, ki je s cepcem po prazni slami mahal, ker so mu miši že zdavnaj pojedle zrnje. Če torej je ali ni moja intervencija kdaj zaledla — pogrevati ne bomo nobene zgodbе, ker se ne ukvarjamo z zunanjim politikom (kolikor ni ta vezana na maloobmejni promet ali na spremembe na papeški stolici), marveč udrihamo le po domaćem umazanem perilu.

Da je bilo to udrihanje na mestu in upravičeno, mi je najlepše povedal tovariš odgovorni urednik lista, ki me je pravkar prijel pod roko:

»Pridi, Vane, ti dam za pol litra najboljšega, ko si letos tako dobro oral, da mi nisi nobene tiskovne tožbe nakopal na glavo, čeprav si bil včasih res preklet strpen!«

Bil sem te pohvale vesel zase in za vse sodelavce tega leta in še za nazaj, veselim se je tudi za naprej. Še vedno sem namreč toliko pri moči, da še ne mislim na upokojitev — kar veselite ali žalostite se, kakor ste pač «primani». Vendar pa bi rad povedal tudi vsem tistim, ki sem jih že ali jih še bom kdaj ošvrnil s svojim dolgim jezikom, da tega ne delam v svojem interesu ali za svoje veselje, marveč vedno načelno in v interesu skupnosti. Nikar mi ne zamerite in ne izgubite vsega upanja tisti, ki se znajde v mojem kotičku. Tudi

VODORAVNO: 1) primorski tednik, 13) kratica za kulturno umetniško društvo, 16) moško ime, 17) trud, 18) loči dve državi, 19) moško ime, 20) omama, 22) kopanje, 23) tovorna žival, 24) hrastov sad, 25) ostrivec, 27) povedenano, 29) več kot dobro, 31) azijska država, 33) Zolajev romans (trilogija), 34) sekire, 35) no-

ta iz solmizacije, 37) državna blagajna, 39) grafični obrat, 41) dva soglasnika, 42) moško ime, 44) moško ime, 46) merilna, 47) povrtnina, 48) noga zveri, 50) zavetišče, 51) frnikola, grška boginja zmage, 52) vetrč, 53) izbrana družba, 55) glavno mesto Francije, 56) grški junak, 57) sveta gora v Grčiji, 59) dejanje, 60) otok v Kvar-

neru, 62) del noge, 64) upravna enota starih Slovanov, 68) posedujem, 72) del ustne votline, 74) osebni zaimek, 75) rečemo »ti«, 77) moder, 79) vzrok nagle smrti, 80) egipčansko božanstvo, 81) začetek leta, 83) šarenica v očesu, 85) nikalnica, 86) nanj pišemo, 87) medmet, 89) vodopad, 91) oblika glagola brodit, 93) služabnik starorimskih oblastnikov, 95) arabski knez, 97) kurim, 98) povečevalno steklo, 99) podzemski hodnik, 101) stara ploskovna mera, 103) moško ime, 104) morska žival, 105) namotan, 107) žensko ime, 108) kakšen, 109) slovenski narodni heroj.

NAVPIČNO: 1) glavni števnik, 2) založba v Kopru, 3) kopnine v morju, 4) glavni števnik, 5) nikalnica, 6) prepir, 7) kópanje, 8) znak za iridij, 9) raziskovalec polarnih krajev, 10) opravilo, 11) razjeda žezelezo, 12) dva enaka samoglasnika, 13) oblika glagola klati, 14) moško ime, 15) razveseli otroke ob Novem letu, 19) razcepjeno ustje reke, 21) moško ime, 23) oblika glagola meriti, 24) vrsta ptiča, 26) razlika med neto in bruto, 28) občutek, 29) majhna ladja, 30) izdelek cinkografije, 32) upanje, 34) pripadnik pirenejskega naroda, 36) hrib nad Beogradom, 38) predlog, 40) dragocena tekočina, 41) pismo, 43) pihati, 45) osebni zaimek, 47) trš, štor, 49) grška dežela, 52) hudič, 54) vrsta glasu, 55) dva, 58) koristnik, 61) novo pristanišče ob Jadranu, 63) glavni števnik, 64) oblika glagola živeti, 65) vrsta kazni, 66) blato, 67) prebivalec zapadnega kontinenta, 69) kratica za našo mališansko revijo, 70) vprašalnica, 71) velik planet, tudi rimski bog vojne, 73) predstavnik nekdanje banovine, 75) talim, 76) zateka, 78) pravljica bitja, 81) zemeljsko podnožišče, 82) konica, 84) moško ime, 86) majhna tekoča voda, 88) muslimanska verska knjiga, 90) mesto v Slovenskem Primorju, 92) zelenla drevesna žabica, 93) zala, 94) zapuščen kraj, 96) poškodbe, 98) lepilo, 100) otok v Jadranu, 102) italijanski spolnik, 104) oblika pomožnega glagola, 105) predlog, 106) dva enaka soglasnika.

BERITE IN ŠIRITE

SLOVENSKI JADRAN

Pridite v dom kulture, ob 19 uri Vostopnina: din — 70
 Za vojake in mladino din — 50

Takih plakatov je bilo več po Postojni. Kdo so bili ti fakirji in nagi brez živcev in krvi in trp-

bomo Vam hvaležni!

Pridite v dom kulture, ob 19 uri

Vostopnina: din — 70

Za vojake in mladino din — 50

Takih plakatov je bilo več po

Postojni. Kdo so bili ti fakirji in

nagi brez živcev in krvi in trp-

Vaneta

Vsak mladinec se mora naučiti plavati

Prvi redni letni občni zbor koprskega plavalnega kluba je uspel. Zbral se je okrog 60 ljudi, v veliki večini mlađi plavalci, pripravljeni utrditi začetne uspehe in se z večjo vremeno lotiti dela. Zboru so prisostvovali tudi zastopniki telesnovzgojnih društev in športnih organizacij Kopra, med njimi predsednik TVD Partizan Boris Jurca.

V referatih in v razpravi so predvsem poudarili glavno nalogu kluba — množičnost. Kakor prejšnje leto, tako bo tudi v novi sezoni geslo koprskih plavalcev, da mora znati plavati vsak mladinec in mladinka ob slovenski obali. Toda čeprav se to čudno sliši ob pogledu na prostrano morsko ravan, je vendar res, da je vsaj v Kopru zmeraj manj možnosti za kopanje.

To je pravzaprav osnovni problem, s katerim se bori društvo. Lani so sicer uredili provizorij pri Zusterini, toda voda je umazana. Nujno so zato potrebna izdatna sredstva za očiščenje morskega dna, za ureditev sanitarij (zlasti za postavitev prh) ter za zgraditev kabin, ležišč in nekaterih drugih kopališčnih objektov, če hočemo, da bo klub prihodnje leto nadaljeval z začetim delom. Ko je beseda o kopjanju v Kopru, ne mislimo, da je to samo problem športnikov-plavalcev, to je problem vsega prebivalstva.

Bogat obračun izolskih strelcev

V soboto, 20. t. m. so v Izoli zbravali člani strelske družine in ugotovili, da so preteklo leto dosegli velike delovne uspehe. Izolska streška družina se je udeležila več kot 30 tekmovaljan in razen v dveh zmagala. Osvojila je tudi pokal za letošnje leto v tekmovaljanju v počastitev Dneva JLA, ki je bilo v Pivki minulo nedeljo.

Za udeležbo na vseh tekmovaljih je potrošila le okrog 60.000 dinarjev, kar je dokaz skrbnega varčevanja s finančnimi sredstvi. Ker je strelska družina gmočno dobro stoeče, je lahko finančno podprtla s 50.000 dinarji veslaški klub v Izoli za njegovo sodelovanje na državnem prvenstvu v Zadru, novoustanovljenemu keglijškemu klubu pa je s prav tolikšnim zneskom omogočila zgraditev keglijšča. Ta pozornost tovariškega sodelovanja in pomoči drugim športnim društvom je nadve hvale vredna in je lahko za vzugled vsem tistim, ki trosijo denar le za sebe, imajo pa gluha ušesa za pomoč potrebné.

Skladno

S SMERNICAMI KONGRESA
Prvi jugoslovanski Kongres za telesno vzgojo, ki je zasedel pred dobrim mesecem dni v Beogradu, je jasno naglasil nujno potrebo obnavljanja in graditve novih športnih objektov za nadaljnjo intenzivno širjenje telesne kulture med naše delovne ljudi.

V Postojni, kjer se v šestih družtvih aktivno ukvarja s športom in telesno vzgojo kakšnih tisoč ljudi, postaja vprašanje športnih objektov iz leta v leto nevezdržnejše.

Razumljivo je, da povzroča v takšnih okoliščinah pomanjkanje igrišč in primerne televadnice za zimsko rekreacijo mladine in odraslih poglavni problem, s katerim se dnevno vbadajo vodstva športnih in telesnovzgojnih društev v Postojni, da vprašanje skrajno nizkih finančnih sredstev, ki jih komunika skupnost namensko vlagajo za šport in telesno vzgojo, tu niti ne načenjamamo.

Na redni letni združitveni konferenci organizacij Ljudske mladine Piške kette, o kateri smo že poročali, so delegati mnogo razpravljali tudi o teh vprašanjih. Velja naglasiti, da je prav mladinci konferenca izrazila odločno pripravljenost mladine, da se v prihodnjem letu loti prostovoljnega dela pri gradnji cenenih igrišč na piškem podeželju. Hkrati pa je bilo na konferenci enoglasno sprejet tudi sklep, da bodo organizacije Ljudske mladine formirale mladinske delovne brigade za akcijo pri izgradnji novega športnega parka v Postojni, seveda, kolikor bodo pravočasno zagotovljena osnova finančna sredstva za začetek teh del.

Pobudo postojanske mladine je treba v vsakem primeru pozdraviti, saj nas posredno opozarja na dokaj brezbržen odnos, ki ga je mela skupnost doslej do problemov telesne kulture na Postojnskem, hkrati pa nam njenja odločno pripravljenost, da s prostovoljnimi delomi pomaga graditi prepotrebne, a cenenе športne objekte, dokazuje, da so misli in smernice beograjskega Kongresa naleteli prav v vrstah mladine na izredno ugoden odmev.

A. Miklavčič

zaprosili vse športne organizacije ter gospodarske ustanove v Kopru, pa tudi Zvezo športov Slovenije in Plavalno zvezo Slovenije. Po našem mnenju bi lahko prišlo do kombinirane akcije: prostovoljno delo in sredstva gospodarskih organizacij ter občin. Tako so v Izoli zgradili delavski športni center. Prepričani smo, da se bo prebivalstvo rado odzvalo prostovoljnemu delu, saj bi imelo od kopališča neposredno korist. Pričakovati je tudi pomoč turističnih organizacij.

Poseben problem v razvoju plavalnega športa so kadri. Da bi dosegli večji uspeh, bi nujno potrebovali še nekaj plavalnih učiteljev. Morda bi to vprašanje lahko rešili podobno, kakor so ga v Rovinju, ko so izbrali za predavatelje telesne vzgoje predvsem tiste, ki so se specializirali za plavanje. Da pa bi imeli nadarjeni plavalci kar največ možnosti za razvoj, se sedaj pogaja klub s Trstom, da bi med semeštralnimi počitnicami nekateri najboljši člani, ki imajo dobre učne uspehe, trenirali v tržaškem zimskem bazenu.

Ceprav so se letos borili koprski plavaleci s številnimi težavami, so vendarle dosegli vrsto uspehov. Naj omenimo samo to, da je v njihovih vrstah sedemnajst okrajnih prvakov v plavanju in da so osvojili okrajno prvenstvo v vaterpolu.

V novi odbor so za predsednika ponovno izvolili neumornega Janeza Kramarja, za tajnika pa Silva Dornika. Večina odbornikov so mlađi, aktivni plavalci in lahko pričakujemo v prihodnjem letu kopico razveseljivih novic o delu koprskega plavalnega kluba;

NOGOMET

Zapletljaji v primorskem nogometnem prvenstvu

Po razporedu bi moral bititekem je trenutna lestvica primorskogogometnega prvenstva končano že 21. decembra, toda nastopilo je več zapletljajev. Zadnja tekma med Sidrom in Ilirske Bistrice bi morala biti v Piranu, ker pa igralec Ilirske Bistrice ni bil, je sodnik ravnal po pravilih in tekmo odzvižgal s 3:0 p. f. za Sidro. Ta rezultat pa najbrž ne bo priznan, ker se je igralec Ilirske Bistrice na poti pokvaril vozilo in torej iz objektivnih razlogov niso mogli pravočasno prispeti na tekmo.

Tekmovalna komisija Primorske nogometne poduzeze je popolnoma upravičeno razveljavila tekmo Primorje—Nova Gorica (2:2), ker je v moštvu Primorja nastopil pri ZNK Ljubljani registriran igralec Koršič. Tekmovalna komisija je upoštevala, da klub Primorje tega ni vedel in bo zato tekma ponovno v Ajdovščini. Igralec Koršiča pa so seveda dali v disciplinski postopek.

Kakor smo že poročali, se je Nova Gorica pritožila tudi zaradi tekme Nova Gorica—Postojna (2:2). Po zatrdilih vodstva klubu bi bilo treba tekmo razveljaviti, ker je sodnik razveljavil prvi gol Nove Gorice v devetnajsti minutni prvega polčasa (ofside). Zadeva je zelo zapletena, saj si izjave glavnega in stranskih sodnikov nasprotujejo. Kljub vsemu pa je naše mnenje, da so problem te tekme nekoliko umetno napihljeni. Tekmovalna komisija pa je po nepotrebni poslala vse gradivo v Ljubljano. Če je Tekmovalna komisija vse druge proteste (ki jih ni bilo malo!) v svoji kompetenci rešila, bi lahko tudi tega.

Menimo celo, da je bila v tem primeru zadeva manj problema, saj je Nova Gorica vse do konca tekme vodila z 2:1 in za rezultat 2:2 ni krit sodnik, ampak dobra igra Postojne. Če bo tekma razveljavljena, bo zelo oškodovano borbeno moštvo Postojne, ki si je na tujem igrišču zasluženo priborilo točko!

Ob upoštevanju razveljavljenih, neverificiranih in odloženih

Nova Gorica	9	9	0	0	50:13	18
Postojna	10	8	1	1	37:6	17
Tabor	11	7	1	3	31:21	15
Koper	11	6	1	4	24:28	13
Sidro	10	5	2	3	22:10	12
Tolmin	11	4	4	3	33:23	12
Primorje	10	5	2	3	27:19	12
Anhovo	11	3	1	7	18:37	7
Rudar	11	2	1	8	27:41	5
Branik	11	2	1	8	12:29	5
Ilirska Bistrica	10	0	1	9	12:63	1

KOPRČANI PRIMORSKI MLADINSKI PRVAKI

V finalni tekmi za naslov mladinske nogometnega prvaka Primorske so Koprčani v Novi Gorici premagali domače moštvo s 3:1 (2:0). Rezultat je veliko presenečenje, saj so imeli mladi gorški nogometni vrsto uspehov že v republiškem merilu. Mladinci Koprja so bili borbenjši in tehnično boljši od domačinov in so zasluženo zmagali. Vse tri golove dali v disciplinski postopek.

Kakor smo že poročali, se je Nova Gorica pritožila tudi zaradi tekme Nova Gorica—Postojna (2:2). Po zatrdilih vodstva klubu bi bilo treba tekmo razveljaviti, ker je sodnik razveljavil prvi gol Nove Gorice v devetnajsti minutni prvega polčasa (ofside). Zadeva je zelo zapletena, saj si izjave glavnega in stranskih sodnikov nasprotujejo. Kljub vsemu pa je naše mnenje, da so problem te tekme nekoliko umetno napihljeni. Tekmovalna komisija pa je po nepotrebni poslala vse gradivo v Ljubljano. Če je Tekmovalna komisija vse druge proteste (ki jih ni bilo malo!) v svoji kompetenci rešila, bi lahko tudi tega.

SAH

VODITA RENKO IN HABIĆ

Na turnirju za prvenstvo Kopra so doslej odigrali štiri kola. Največ uspeha sta imela Renko in Habić, ki sta osvojila po tri točke, eno partijo pa imata prekinjeno. Sledi: Zavec 2 in pol (1), Kovač in dr. Vilfan 2, Omladič 1 in pol (2) točke itd.

—0—

V počastitev Dneva JLA so se pomerili v šahu vajenci Vajenske šole in dijaki gimnazije v Postojni. V tem dvokrožnem turnirju na petih deskah so prepirčljivo zmagali dijaki z 8:2. Posamezne partie so se končale z naslednjimi rezultati:

Modic: Jenček 2:0, Štefančič : Kavčič 2:0, Korošec : Srebotnjak 1:1, Čehovin : Bergoč 1:1, Baraga : Mevlj 2:0.

lobin

Novoletni POMENEK

Navada je, da se ob Novem letu športniki pomenijo o opravljenem enletnem delu ter zasnujejo nove načrte. Naj velja to tudi za našo športno rubriko! Za Novo leto smo se nameč namenili na kratko pregledati lansko delo na športnem in telesnovzgojnem področju ter nakazati nekaj možnosti razvoja v pr.hodnje.

Iz oblike uspehov, ki smo jih dosegli lani v koprskem okraju, je treba predvsem poudariti sodelovanje med športnimi in telesnovzgojnimi organizacijami. To sodelovanje je pripeljalo do mnogih tekmovanj, ki bi jih posamič ne smogli zaradi pomanjkanja organizatorjev ali gmotnih sredstev. Hkrati smo prav z druževanjem naporov športnih in telesnovzgojnih delavcev postavili temelje za urenjevanje sklepov Prvega Kongresa telesne kulture. Letos bo tudi naša osnova naloga, da sklepi Kongresa po svojih močeh urenimo, pri čemer pa se bo seveda odgovornosti prenesla na vso družbo. Pri tem bo treba gledati zlasti na množičnost ter paziti, da se razširijo vrste TVD Partizan, da bomo zgradili manjša športna igrišča pri tovarnah in na podeželju ter posvetili vso pozornost telesni vzgoji šolske mladine. Zato pa so Okrajna zveza TVD Partizan, Okrajna športna zveza, zlasti pa okrajni svet za telesno vzgojo že napravila vrsto ukrepov ter se tesneje povezati tudi z občinami in sindikalnimi sveti.

Ce si nekoliko približi ogledamo razvoj v posameznih panogah glede množičnosti in kvaliteti, potem moramo zlasti omeniti uspeh TVD Partizan v Piranu, ki je osvojilo prvo mesto v republiškem tekmovanju za pokal »Ljudske pravice«. Vsekakor je to lepo priznanje ne samo društva, ki je s pestrim in vsestranskim delom doseglo množičnost in tudi kvaliteto, ampak vsemu okraju. Za piranskim društvom namreč ne zaostajo dosti tudi Koper, Sežana, Postojna, Izola, Ilirska Bistrica in nekatera druga društva v okraju. Telovadna akademija v koprskem območju ob otvoritvi pristanišča je na primer pokazala vrsto izvirnih zamisli za poprestitev telesnovzgojnega dela.

Od iger z žogo je med občinstvom še zmeraj največ zanimanja za nogomet. V letošnji sezoni lahko ugotovimo velik napredok. Tako je Izola pristala v enotni slovenski ligi na četrtem mestu, na kar niso računali niti največji optimisti. V primorski ligi pa zastopa koprski okraj pet moštov, od katerih so kar štiri v vrhnjem delu tabele (Postojna, Tabor, Koper in Sidro). Razveseljivo je, da je nogomet precej napredoval v Sežani in Piranu in da je tudi Ilirska Bistrica končno dobila svojega zastopnika v ligi. Društva so začela posvečati večjo pozornost tudi mladini, tako da v vprašanju igralcev ne bo več tako pereče, kot je bilo doslej. Najslabša točka pri nogometu pa je še zmeraj vzgoja igralcev in občinstva. V tem pogledu čaka društva še precej dela, lotiti pa se ga bodo morali bolj resno kot doslej.

Napredok lahko ugotovimo tudi pri košarki. Odlični Postojnčani so se spet uvrstili v prvo slovensko ligo in upamo, da se bodo v njej tudi obdržali. Za košarko se je jeseni močno povečalo zanimanje, saj imajo skoraj povsod mladinske ekipe. Največ uspehov je imela Ilirska Bistrica, ki je v okviru okrajnega prvenstva premagala celo Postojno in se uvrstila v drugo slovensko ligo. Glede kvalitete igre je najmanj napredovala odborja, ker pač primanjkuje izkušenih igralcev, ki bi svoje znanje prenašali na mlajše. Zato pa je odborja zavzela širok razmah, saj smo imeli vrsto sindikalnih tekmovanj ter prvo prvenstvo vaških ženskih in moških ekip. Prihodnje leto bo treba s tem nadaljevati, hkrati pa organizirati več tekmovanj z močnejšimi ekipami, da bi dobili vsaj enega zastopnika v slovenski odborški ligi. Koprski okraj je na primer pokazal vrsto izvirnih zamisli za poprestitev telesnovzgojnega dela.

V rokometu so najbolj napredovala ženske. Pirančanke zavzemajo četrteto mesto v slovenski ligi. Med moškimi ekipami pa je napredoval najbolj koprski Partizan. V zvezi s tem naj omenimo, da bi bilo morda bolje, če bi se koprski Partizan vključil v primorsko tekmovanje, saj sedanje sodelovanje v Istrski rokometni ligi, v kateri igrajo izključno moštva Hrvatske Istre, prav malo prispeva k razvoju rokometu v koprskem okraju. Morda bi ustanovili koprsko okrajno ligo ali pa bi se koprška moštva priključila goriškemu okraju, kjer je ta športna panoga dosegla že širši razmah.

Od vodnih športov smo v preteklem letu dosegli največ uspehov v plavanju. Po zaslugi počitkovnih športnih delavcev je koprski plavalni klub z majhnimi možnostmi napravil krepak korak naprej tako v množičnosti kot v kvaliteti. Koper brani med drugim skoraj vse naslove okrajnih prvakov, pri

KISEL POKLIC

Danka Thora Christensen je praznovala pomemben jubilej: pokusila je svojo devetmilijonsko kumarico. Predstojnica vseh preizkuševalk v slovith jütländskih rastlinjskih planatah skozi vse leto ne počne drugega, kot da vsak zimski dan pred razpošiljatijo nabode in pokusi pet tisoč kumaric, ki so zrasle v rastlinjaku. Od vsake vzame za bučinkino glavico velik vzorec v usta, da bi kaka grena kumara ne pokvarila slovesa jütländskih rastlinjakov. Da to neverjetno množino zmore, porabi Thora Christensen dvajset funtov sladkih bonbonov na mesec, ker le tako ostaja njen jezik sprejemljiv za grenak okus.

SMEŠNA DRUŠTVA

Seveda domujejo v Ameriki. V Milwaukeeju n. pr. obstaja »Klub dolgočasnežev«, h kateremu imajo dostop le moški, ki veliko družbo ves večer lahko smrtno dolgočasijo s starnimi dovitpi. »Klub lenuhov« je moral biti nedavno razpuščen, ker je bil tajnik prelen, da bi opravljal svojo dolžnost. »Klub bojazljivev«, ki so se v njem zbrali zaradevali in jeclavci, je po nekaj tednih preminul, ker je bil blagajnik preboječ, da bi bil zbral prispevke.

Cez reko Kljazmo v Sovjetski zvezi gradijo v mestu Vladimirovu velikanski železobetonski most, ki ga je že videti na gornji sliki. Delavci zdaj izrabljajo priložnost, ko je reka zamrznjena, za montiranje in spajanje železne konstrukcije

KJE SE NAJPREJ SREČATA STARO IN NOVO LETO

Daleč od nas na južni polutki so minuli teden domači pacifisti priredili svojstveno demonstracijo: kakih 15 demonstrantov, med njimi tri ženske, se je vtihotapilo v skladisce raketnega orožja, tam poleglo po prehodih in za nekaj časa one-mogočilo vsako delo. Poklicana policija je demonstrante grobo vrgla na cesto, kar kaže naša sliku. Ker se kljub policijski intervenciji niso hoteli oddaljiti z nevarne mesta, jih je policija zaprla. Njihov vodja, osemindvajsetletna Patricia Arrowsmith, je zagrozila, da se bo obrnila na parlament zaradi nečloveškega ravnanja vojaštva

FILMSKI FESTIVAL S SLUŠALKAMI

V Karlovi varhi, CSR, so inozemski gostje na letosnjem festivalu spremljali filme s slušalkami na ušesih. S pomočjo dolgih valov so sprejemali prevod filmskih razgovorov v angleškem, francoskem, nemškem, ruskem in španškem jeziku. Koristno novotvori, doslej edinstveno na svetu, so vsi sprejeli z velikim odobravanjem.

Austrijski alpinec v hitlerjevski vojski Franz Wieser iz Ramsaua je bil leta 1941 huje ranjen v glavo. Na pol ozdravljen je šel zopet na fronto — najprej v Francijo, nato pa na Norveško. Tamkaj je v neki patrulji nenadoma izgubil spomin in zašel čez mejo na Švedsko, kjer so ga spravili v neko bolnišnico, nato pa je bil vse do nedavnega gost v družini nekega bolničarja. Te dni pa je nenadoma spet prišel do spomina in se je repatriiral v domovino. Na sliki ga kaže puščica ob sprejemu doma med svojimi nekdanjimi bojnimi tovariši, ki so si za to priložnost nadeli vsa

-GOODY-

Gramofonske plošče so danes zaželeno in iskano blago, od majhnih in navadnih do velikih long-play plošč. Morda največji izbor te vrste blaga ima na videz skromna, vsebinsko pa silno bogata trgovina na začetku njujorskega Broadwaya z lakovitnim napisom »Goody« (Gudi). Urejena je na podlagi samopostežbe, gre pa skozi njeno diskoteko dnevno do štiri tisoč in več ljudi. Največ se vrši prodaja preko pošte. Naročila prihajajo iz vseh delov sveta iz več kot 60 držav od preprostih do najvišjih osebnosti. Na razpolago je nepregledna izbirna plošč z domačo in tujo glasbo kakor tudi vseh vrst plošč, uvoženih iz celega sveta. Goody naroča letno nad milijon plošč, 650.000 s klasično, 200.000 z jazz glasbo in 150.000 plošč z ostalimi zvrstmi poljudne glasbe. Ima zelo sposobnega glasnega sotrudnika, ki skrbti za pravi izbor plošč in tako je zdaj v ZDA pa tudi drugod po svetu med ljubitelji na ploščah reproducirane glasbe naziv Goody že takoj rekoč pojem za prvorstno gramofonsko ploščo.

Meščanka na cesarskem prestolu. Poročali smo že, da se je japonski prestolonaslednik Akihito zaročil z Michiko Shoda, štirinajsetletno hčerko bogatega tokijskega industrijskega, in tem prelomil tisočletno tradicijo, ko so se smeli japonski plemiči ženiti samo s sebi enakimi. Kaže, da denar odpravlja tudi še takoj konservativne predstodke

POREKLO NOVOLETNE JELENKE

Prastar običaj, ki je na Zahod prišel iz Indije. Tam so v Budhovih svetiliščih že v letih pred našim stotjem obešali na drevje sadje, zvončke in razno okrasje. V Evropi so to najprej pričeli posnemati Nemci — nekako pred pet sto leti v Alzacija — zato je dolgo časa prevlačovalo mnenje, da je okrašena novoletna jelka nemškega izvora. Res pa je, da je navado okrašenih dreves uvedla v domove še nemška reformacija pred dobrimi štirimi sto leti. Običaj je bil ljudstvu vseč in tako si je pologoma utrl pot vseonaokrog po širnem svetu.

ZID OKROG BELGIJE

Izračunalni so, da bi se iz gradbenega materiala Keopsa preverjalo v Egiptu dal zgradiči okoli vse Belgije zid, višok 2 m, širok 66 cm in dolg 1800 km.

Novoletni dan v zgodovini

Novo leto se je nekdaj pričenjalo istočasno z nastopom pomladni. V Franciji in v Benetkah so 21. marec dolgo slavili kot novoletni dan, medtem ko so v raznih deželah v krajih, v Nemčiji n. pr. ob Renu in Meni, 25. marec smatrali za ta važni mejnik. Tudi 1. aprila je bili mnogimi narodom dolgo časa novoletni praznik. V številnih deželah se še v današnji dobi pričenja novo leto jeseni. Po starem francoskem revolucionarnem koledarju je padel začetek leta na 22. september. Mohamedanci, ki stejejo svoja leta od dne, ko je Mohamed začel iz Meke v Medino, začenja

NOVE VRSTE REŠILNI ČOLN

Zgradili in preizkusili so ga na britanskem otočju. Posluževala se ga bo predvsem obalna reševalna služba. Dolg je 11 m in tehta nad 9 ton. Tuji na pet metrov visokih valovih se redko prevrne, če pa se to le zgodi, najkasneje v sedmih sekundah spet sam zavzame normalni položaj. Celin lansirajo v morje s pomočjo traktorjev, zato ni potrebno, da bi ležal na vodi ali da bi ga spuščali nanjo s posebno priravo.

hitlerjevska odlikovanja. — Vse kaže, da jim grenka izkušnja ni bila dovolj, ko tako demonstrativno izpričujejo svoja militaristična nagnjenja

najdajo še danes novo leto v septembru. Imenujejo ga hidžred ali hedžra. Zdaj pišejo 1377. leto. Židovsko novo leto nima med septembrom in oktobrom, ker imajo navadna in prestopna leta. Letošnjo jesen so nastopili svoje 5719. leto. Grško-pravoslavni cerkvi velja 1. september leta 5509 pred n. št. Kot dan ustvarjenja sveta in je zato 1. september dolženca za novoletni dan. Tudi pri narodih, ki začenjajo novo leto s 1. januarjem, staro leto ne preneha povsod ob isti uri.

KOLEDAR JE VAŽNA STVAR

Važna stvar za vsakogar. Tega se človeštvo zaveda že pet tisočletij. Prvi doslej znani koledar so odkrili v starem Egiptu. Štel je dneve, mesece in leta že nekako pred n. št. Njihovo sončno leto je trajalo 365 dñi. Stari Rimljani so imeli leto razdeljeno na deset mesecov. Kasneje so uvedli dvanajst neenakih luninih mesecov s 365 dñevi. Popravljali so koledar večkrat, ker se je pokazala potreba. Leto traja namreč natančno 365 dñi 5 ur 48 minut in 46 sekund. Pa so v teku stoletij nastajale razlike. Važna je bila odločitev Julija Cezarja leta 46 pred n. št. Vpeljal je sončno leto 365 dñi, vsako četrto leto pa prestopno. Več kot šestnajst stoletij se je človeštvo ravnalo po julijanskem koledarju. Spet so nastale razlike. Papež Gregor XII. je koledar 1582. leta (15. oktobra) znova preosnoval in po njem se danes ravna večina narodov na Zemlji.

Najnovejša fotografija francoske pisateljice Francoise Saganove. Posneta je bila na neki zaročki v pariškem umetniškem svetu pred nekaj dnevi

Brez besed

Jack London:

29

SMOKE BELLEW

»Bob v steno. Verjeli bodo Hardingu in petim Francozom, ki so bili z njim. Poleg tega niso še nikogar obesili in komaj čakajo take priložnosti. Vidite, njihovo življenje je bilo ves čas precej enolično. Tako dolgo so iskali Jezero presenečenja, da jim je začelo presedati, tukaj pa niso našli nič posebnega. V prvih zimskih mesecih so napravili nekaj stamped, zdaj pa tudi tega ni več. Začela jih je prevzemati zloba in že komaj čakajo priložnosti, da bi dali duška svoji nejevolji.«

»In kakor kaže, se bodo znesli nad meno. Kako pa, da ste vi, Breck, zašli v to tolpo?«

»Začel sem izpirati zlato na svojih deležih v Babjem potoku in najel nekaj delavcev, nato pa sem odpotoval navzgor po reki Steward iskat staro selišče pri »Dveh kočah. Pa so me prehiteli. Zato sem se napotil še dalje po reki navzgor in šele včeraj sem se vrnil, ker mi je zmanjkal zivil.«

»Ali ste kaj našli?«

»Nič posebnega. Le nekaj zlatonosnega proda sem našel, ki ga bom začel izpirati spomladni. Morda bi se dala napraviti hidravlična izpiralnica.«

»Stojite! mu je nenadoma segel Dimač v besedo. »Potrite malo, jo že imam!«

Ko je zasledoval misel, ki mu je šinila v glavo, je opazil, kako krepko smrče prebivalci koče.

»Breck, ali so odprli zavoje mesa, ki so jih nosili moji psi?«

»Le nekaj. Bil sem zraven. Zaprli so jih v Hardingovo lopo.«

»Ali so kaj našli?«

»Meso.«

»Dobro. Pojdite tja in razvijte tisti ovoj, ki je zamenjan v rjavem platnu, zakrpanem tu pa tam z losjo kožo. Našli boste nekaj funtov zlata v debelem zrnju. Se nikdar niste videli takega zlata, pa tudi nihče drug v tej deželi ne. Zdaj pa le pazite, vam bom povedal, kaj boste storili.«

Cetrt ure pozneje je Breck, poučen o vsem potrebnem in točeč, da mu prsti na nogah zmrzujejo, odšel. Dimač je imel nos in desno lice tako odrevenelo, da ju je cele pol ure drgnil ob odejo, preden so mu bodicajoči občutki naznanili, da se kri vrača in da je njegovo meso rešeno.

»Moje pošteno mnenje je takole: Ni dvoma, da je ubil Kinada on. Vso zgodbo smo slišali že sinoči. Kaj je neki treba vse premlevati od kraja! Jaz glasujem: kriv.«

Tako se je začela obravnava proti Dimaču. Govornik, tršat mož iz Colorada, je vzkipel od jeze, ko je Harding ovrgel njegov nasvet in zahteval, naj se stvar vrši v postavnem redu, ter imenoval nekega Shunk Wilsona za sodnika in predsednika obravnave. Prebivalci »Dveh koč« so tvorili poroto, samo Luciji so kot ženski po kratkem prerekranju odvzeli pravico, glasovati o krvidi ali nekrivdi Dimačevi.

Medtem ko se je vse to godilo, je Dimač v svojem kotonu slišal pritajan pogovor med Breckom in nekim ruderjem.

»Ali imaš morebiti petdeset funtov moke naprodaj?« ga je Breck vprašal.

»Saj nimaš toliko prahu, da bi mi plačal, kar zahtevam zanjo.«

»Dve sto ti dam.«

»Mož je zmajal z glavo.«

»Tri sto. Tri sto petdeset.«

Ko je ponudil štiri sto, je mož priklimal in rekel:

»Pojdi z mano v mojo kočo, da boš odtehtal prah.«

Prerinila sta se skozi gneče proti vratom in odšla. Čez nekaj minut je Breck vrnil.

Pravkar je pričal Harding, ko je Dimač opazil, da so se vrata nahalko odprla in skozi špranjo je zagledal obraz ruderja, ki je bil prodal moko. Mrgodil se je in

migal nekomu, ki je sedel blizu peči. Tisti je vstal in se začel pomikati proti vratom.

»Kam pa greš, Sam?« ga je vprašal Shunk Wilson.

»Bom takoj nazaj,« je pojasnil Sam. »Grem nekam.«

Dimač so dovolili preizkušati priče in ta jih je vse križem izprševal, kar se je zaslilo od zunaj zvončkljene pasje vprege in polzenje sani. Eden izmed mož je odpril vrata in pokukal ven.

»Sam je in njegov tovariš!« je zaklical. »Na vso moč drvita s svojo vprego proti reki Steward.«

Pole minute ga ni bilo, ki bi črnil, toda mož je so medtem pomemljivo spogledovali in nenadoma je v nabito polni sobi zavladal splošen nemir. Dimač je motril ta pripor izpod trepalcine in zapazil, kako si Breck, Lucija in njen mož nekaj šepetaje dopovedujejo.

»Torej dalje!« je zaklical Shunk Wilson osorno proti Dimaču. »Le bolj na kratko tista vprašanja. Dobro vemo, kaj hočete dopovedati — da ona plat reke ni bila preiskana. Priče to priznavamo. Ni bilo potreba. Saj ni bilo sledu proti onemu bregu. Snežena površina je bila cela.«

»Pa vendar se je na nasprotnem bregu skrival morilec,« je odločeno vztrajal Dimač.

»Clovek, tvoj led je tako tenak, da se ni moči drsati po njem. Na Mc Question ni mnogo mož in mi vemo za vsakega.«

»Kdo pa je bil tisti človek, ki ste ga pred dvema tednoma pognali od tod?« je vprašal Dimač.

»Alozno Miramar. Mehikane je bil. Kaj pa ima tisti tati opraviti s sedanjo zadevo?«

»Ničesar drugega, gospod sodnik, kakor to, da ste nanj čisto pozabili.«

»On je odšel po reki navzdol, ne pa navzgor.«

»Kako veste, kam je odšel?«

»Videl sem ga, ko je odhajal.«

»Ali je to vse, kar o njem veste?«

»Ne, to ni vse, mladi mož. Jaz in vsi ostali vemo, da je imel živeža za štiri dni, pa nič orožja, da bi streljal na divjadi. Ako ni dosegel do kake naselbine na Yukonu, je že davno po njem.«

OBČINA HRPELJE DANES IN JUTRI

Pri ocenjevanju gospodarskega podjetja, ki ga doživlja občina Koper zlasti v svojem obalnem področju, je zanimivo ugotoviti, v kakšnem temenu napreduje gospodarski razvoj najbolj pasivne občine okraja. Razumljivo je, da ekonomski pridobitve Kopra in njegove neposredne okolice ne morejo imeti neposrednega vpliva na višinsko zaledje. Ta vpliv bo prišel do izrazita šele, ko bo koprsko pristanišče povezano z železnicno.

Sedanja občina Hrpelje se razprostira na površini 28.231 ha in ima okrog 7.700 prebivalcev. Več kot 50 % jih pripada kmetičkemu sloju.

Družbeni plan hrpeljske občine za leto 1958 je predvidel, da bo znašala skupna vrednost proizvodnje in blagovnega prometa v tem letu 1.732.557.000 dinarjev ali za 30 % več kot lani. Kaže, da bo ta plan letos dosežen, kar bo brez dvoma pomemben uspeh gospodarstva te občine.

INDUSTRIJA

Vodeče industrijsko podjetje v hrpeljski občini je tovarna za predelavo plastičnih mas Plama v Podgradu. Ko je začela pred dvema letoma obravati, je ostvarila 20.791.000 dinarjev brutto dohodka, letos pa ga je verjetno v višini predvidenega plana, to je v vrednosti okrog 130 milijonov dinarjev. S 1. januarjem se bo to podjetje spojilo s podjetjem Partizanka v Kopru in bo začelo obravati pod skupnim imenom »Iplas« — industrija plastičnih mas in smol.

KMETIJSTVO IN KMETIJSKE ZADRUGE

Vsa obdelovalna površina obsega 247 ha, od tega 1493 ha njih in vrtov, 63 ha sadovnjakov, 10 ha vinogradov in 881 ha travnikov. Senožeti je 4310 hektarov, pašnikov 11423 ha, gozdov 9519 ha in 532 ha nerodovitnih površin. Na obdelovalnih površinah zlasti zadnji dve leti izvajajo obsežne agrotehnične ukrepe za povečanje kmetijske proizvodnje, zato je bil tako lanski kot letošnji pridelek krompirja nad povprečjem prejšnjih let. Ker so v Brkinih odlične razmere za sadjarjenje, je bilo uvedeno sistematično čiščenje in škrpljenje sadnega drevja, kmetijske zadruge pa so začele v kooperaciji s privavnimi kmetovalci zasajevati strnjene sadovnjake.

Stevilo plemenske živine nevarno pada. Zato pripravlja ObLO načrtno akcijo za omejitev prodaje plemenskih krav in telic, kmetijsko posestvo Odolina pa naj bi uredilo vzrejalische plemenske živine in pitališče. KZ Hrpelje-Kozina bo z melioracijami usposobila na območju Slavnika okrog 400 ha pašnikov. Nekateri kmetijski zadruge so sklenile s privavnimi kmetovalci kooperacijske pogodbe za sejanje hibridne pšenice in za nasaditev kakovostnega krompirja.

OBRT

Na območju občine je 113 obrtnih obratov, od teh 93 v rokah privavnikov. Največje obrtno podjetje je »Jelka« v Kozini, ki se ukvarja z žaganjem in predelavo lesa ter ima okrog 40 milijonov prometa letno. Ostali obrtni obrati so uslužnostnega značaja. Hitrejši razvoj obrti močno zavira pomanjkanje in oprema delavnic. Občinski perspektivni plan predvideva tudi uvedbo domače obrti, zlasti tiste, ki bi bila navezana na industrijo steklopihaštva pa tudi na izdelavo galerijskih proizvodov Plame.

TRGOVINA

Julija je pričelo poslovanje samostojno trgovsko podjetje »Timav« s sedežem v Hrpeljah. To podjetje ima 23 poslovne, od katerih so tri na področju divaške občine, dve pa v Sežani. Mesečno ustvarja okrog 26 milijonov dinarjev prometa in uspešno rešuje redno oskrbovanje prebivalstva z živili ter drugim trgovskim blagom.

GOSTINSTVO IN TURIZM

V zvezi z nastopajočim razvojem turizma je reorganizacija gostinstva nedoločljiva. Družbeno gostinsko podjetje Jadran v Kozini s svojimi štirimi pomožnimi obrati ne ustreza načelom in zahtevam sodobnega gostinstva. Namestitev strokovnega kadra, ureditev tujskih sob, izboljšanje kakovosti in izbiro jedi ter pičač in kulturne postrežbe so pogoji, ki bodo upravičevali obstoj tega podjetja.

KOMUNALNA DEJAVNOST

Problem preskrbe prebivalstva z zdravo pitno vodo je le deloma rešen. Zato predvideva perspektivni plan gospodarskega razvoja občine

okrog 23 milijonov dinarjev investicij. Z vključitvijo tega področja v Vodno skupnost Koper pa bo vodno vprašanje nedvomno hitreje in učinkovitejše rešeno. Ureditev cestnega križišča v Kozini je tudi na programu najnujnejših komunalnih ureditev občine.

Najbolj zaostreno je vprašanje stanovanj. Občinski stanovanjski fond nimata na razpolago niti ene vseljive sobe. V prihodnjem letu namenjava občina najeti posojilo za gradnjo stanovanj in hkrati vplivati na gospodarske organizacije, naj z lastnimi gradnimi pomagajo ublažiti stanovanjsko stisko. Solska poslopja in njihova oprema so skrajno zastarela in pretresena. Tako je pouk osemletke v Hrpeljah tudi v improvizirani učilnici, preurejeni iz ene izmed obeh sejnih dvoran.

NOVE PERSPEKТИVE V GOSPODARSTVU

Prihodnje leto bodo začeli graditi v Jazerini pri Obrovu industrijsko opakarno, izdelujejo pa že tudi načrte za gradnjo industrijske apnenice

v Pedgorju. Podjetje Istra-Benz iz Kopra bo v kratkem pričelo graditi ob novem avtobusnem postajališču v Kozini bencinsko črpalko in mehanično servisno delavnico. Planinsko društvo v Kopru proučuje načrte po večjemu Tumove koče na Stavniku. Podjetje Inter Europa v Kopru bo v bližini železniške postaje v Kozini zgradilo svoja skladišča in ustanovilo samostojen obrat. Predviđena je gradnja bifejev na območju bloku v Krvavem potoku in na avtobusnem postajališču. Uprava carine in TOS namenjava za svoje uslužbence in delavce graditi stanovanjske bloke.

Premoje je časopisni prostor, da bi mogli izčrpno opisati gospodarski položaj občine Hrpelje, ki si vztrajno prizadeva, da bi usmerjevala svojo ekonomsko in kulturno politiko v napredne cilje in razvoj koprskoga okraja, katerega sestavni del je. Vsekakor moramo ugotoviti, da je bilo v zadnjih treh letih kljub pomanjkanju finančnih sredstev veliko opravljenega in če se bo občina razvijala v prihodnje s še pospešenim tempom, ne bo več možno čez leta govoriti o pasivnosti tega področja. J. Z.

Steklopihač v hrpeljskem obratu TOS

OBČNI ZBOR KOPRSKE ZADRUŽNE POSLOVNE ZVEZE

Poslej več pomoči kmetijskim zadrugam

Preteklo soboto so delegati Zadržne poslovne zveze v Kopru na polletnem občnem zboru obravnavali uspehe in neuspehe Poslovne zveze in zadružnih organizacij v preteklem letu in sprejeli program dela za prihodnje leto.

Ugotovili so, da je bilo delo Poslovne zveze vse od njene ustanovitve (pred letom in pol) do julija letos usmerjeno predvsem na družbeni sektor in le v manjši meri na zadružni sektor oziroma na kmetijske zadruge. To je tudi razumljivo, če upoštevamo, da je bila njena glavna naloga obnoviti v letu 1958 nad 500 ha sadarsko-vinogradniških površin na družbenem sektorju. Razen te-

ga je Poslovna zveza — razen zadrug — edina posegala v obalnem delu okraja v kmetijsko proizvodnjo in ki bi ji omogočili nemoteno izpolnjevanje prevzete naloge, vendar se je zgodilo, da so izostali gospodarsko najmočnejši obrati.

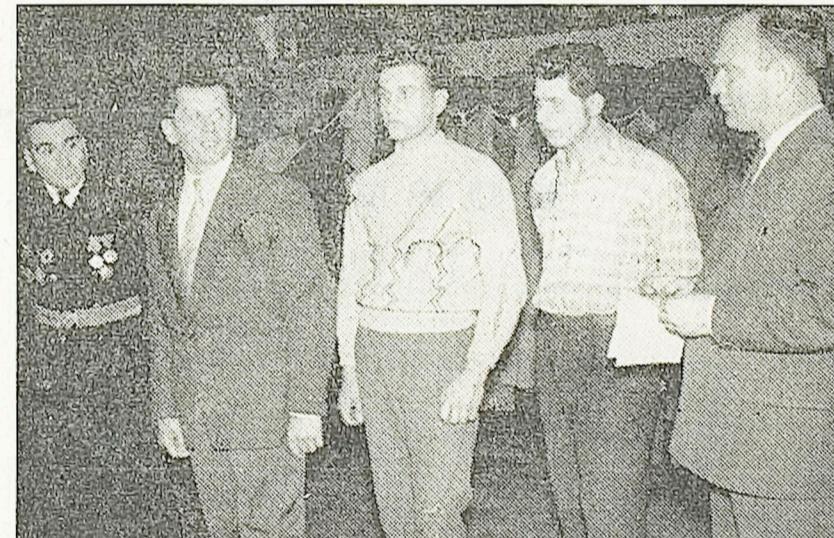
Zato so na polletnem občnem zboru sklenili izvršiti notranjo reorganizacijo, tako da bo Poslovna zveza, razen svoje upravne dejavnosti, opravljala tudi gospodarsko dejavnost. Posamezne dejavnosti bodo kot zaključena celota tvorile nov obrat, ki se bo ukvarjal z naslednjimi dejavnostmi: kmetijsko pospeševalno, strojno-traktorsko, remontno-mehanično, s kmetijskimi pridelki, s trgovino s stroji in nadomestnimi deli, semenji in umetnimi gnojili ter s sadarsko-vinogradniško dejavnostjo. Priklojen bo tudi »Zadržni servis«, ki ne bo posloval kot samostojen obrat, samostojni pa ostanejo »Mlekarna« Dekani, embalažni in gozdarski obrat.

Zato so na polletnem občnem zboru sklenili izvršiti notranjo reorganizacijo, tako da bo Poslovna zveza, razen svoje upravne dejavnosti, opravljala tudi gospodarsko dejavnost. Posamezne dejavnosti bodo kot zaključena celota tvorile nov obrat, ki se bo ukvarjal z naslednjimi dejavnostmi: kmetijsko pospeševalno, strojno-traktorsko, remontno-mehanično, s kmetijskimi pridelki, s trgovino s stroji in nadomestnimi deli, semenji in umetnimi gnojili ter s sadarsko-vinogradniško dejavnostjo. Priklojen bo tudi »Zadržni servis«, ki ne bo posloval kot samostojen obrat, samostojni pa ostanejo »Mlekarna« Dekani, embalažni in gozdarski obrat.

Plan dela za prihodnje leto je vskljen z osnovnimi načeli, ki jih predvideva okrajni družbeni plan, izdelan na osnovi analize Okrajne trgovinske zbornice.

Na program dela, ki je zelo obširen, se bomo še vrnil. Poudariti pa moramo razveseljivo dejstvo, da se v bistvu razlikuje od programov v prejšnjih letih v tem, da je podrobno razdeljena blagovna proizvodnja po občinah in zadragah ne samo količinsko, temveč tudi po posameznih kulturnih. V prejšnjih letih namreč niso imele niti občine niti zadruge izdelanih programov, ker ni bilo za to nobenega organizatorja, niti nobene zadolžitve. Izpolnitve tega programa pa je odvisna predvsem od pravilne porazdelitve dela v vsaki posamezni zadruzi.

V programu je predvideno počevanje pridelkov ne samo na enoto površine, temveč predvsem tistih kultur, ki so tesno povezane na povpraševanje trga, na podnebne in talne razmere. Torej na kulture, ki jim je zagotovljeno tržišče, tako domače kot inozemsko. R. U.

S sprejema za Dan JLA v Kopru, ki ga je priredil podpolkovnik Dušan Knežević (stoji na lev) v hotelu »Triglav«. V sredini stoji odlikovana mladinca predvojaške vzgoje Edvard Šav in Peter Škrbić poleg predsednika ObLO Koper Mirana Bertoka (drugi z leve)

Za več reda in čistoče

Svet za blagovni promet in turizem ObLO Piran se je na svoji 10. redni letosnji seji izkazal za pobudnika za večji red in snago v občini. Obravnaval je namreč delo tržne inšpekcije, potem pa redigiral še besedilo dveh novih odlokov, katera predlaga v potrdilo ObLO in se tičeta oddajanja lokalov v najem in prispevka za vzdrževanje čistoče, kanalizacije ter javnega vodovoda.

V obravnavi dela tržne inšpekcije je bilo najprej podano poročilo tega občinskega organa o svojem delu in ugotovitvah. Iz poročila povzemamo, da je bilo v času obstoja tržne inšpekcije danih 16 prijav zaradi prekoračenja odkupnih cen, zaradi prodaje zdravju škodljivih živil in podobno. Večje število prijav je bilo danih tudi ob ugotovitvah, da so v nekaterih trgovskih in mesarskih poslovnih prodajalci podjetje, da so prodajalci imeli posranski zaslužek. Tržna inšpekcija je dva primera takih prekrškov prijavila javnemu tožilstvu.

Upravi za dohodke pa je prijavila več primerov utajje dejanskega prometa z alkoholnimi piščaki. Med kaznovanimi bosta tudi gostišči »Vojko« iz Pirana in »Lantier« na Belém križu. Dalje je tržna inšpekcija ugotovila, da si trgovska podjetja »Prerad« zaračunava dosledno višjo maržo kot podjetje »Delavske zadruge«, tako da so maloprodajne cene v poslovnih prodajalci »Prerada« od 9 do 30 dinarjev višje kot v poslovnih prodajalci »Delavskih zadruž«. (Podjetje »Prerad«, katerega predstavniki so zastopani tudi v Svetu za blagovni promet, je obljudilo, da bo ponovno proučilo vzroke za te razlike in možnosti za izenačenje cen.) Končno je tržna inšpekcija ugotovila, da bi bila njena služba uspešnejša, če bi sodnik za prekrške dajal njenim prijavam prednost pri obravnavanju, ker sicer zaradi zastrelosti sankcije nimajo učinka.

Prav tako predlagani odlok o višini prispevka za odvažanje smeti, vzdrževanje snage in kanalizacije in javnih vodovodnih pip pa skuša po eni strani zagotoviti vsaj osnovna sredstva za kritje izdatkov, ki jih ima Uprava komunalnih dejavnosti v zve-

zi s tem, po drugi strani pa bo prispeval k povečanju čistoče in reda v Piranu, Portorožu, Fijesi in Strunjanu. Tako bodo vsa stanovanjska poslopja v teh krajih moralna nabaviti zadostno število tipiziranih rločevinastih posod za smeti, za katerih odvoz bo skrbela UKD. Uvedli bodo tudi redni mesečni prispevek za odvoz smeti, ki se bo računal po kvadratnem metru za privatna stanovanja po 1 din, za poslovne prostore pa po 3 din. Kmetje, ki bodo imeli lastne gnojne jame, bodo seveda tega prispevka oproščeni. Uveden bo tudi prispevek za vzdrževanje čistoče na javnih prostorih. Tega bodo plačevala avtobusna podjetja, branjeveci in drugi, ki uporabljajo javne prostore in povzročajo njih onesnaženje. Končno bo z odlokom urejeno tudi vprašanje prispevka oziroma odškodnine za uporabo vode iz javnih pip in za kanalizacijo.

Jule

Prav s koledarskim nastopom zime me je obiskal znanec, ki je bil letosni poletje prvkrat v našem Portorožu. Bil je navdušen in od takrat prihaja vsak mesec vsaj eno nedeljo — vsekakor vsakokrat manj navdušen. Preteklo nedeljo me je poiskal, da bo poleti pomislil s seboj z nič preveč prijetnim povabilom: »Pojd z menoj, če si upaš, da bova skupaj videla, kako je s tvojim prijetnim Portorožem!« Samo poldružno uro sva kolovratila po cestah, pa sem jih moral slišati toliko, da bi polovica »Jadrana« ne zastovala, če bi hotel zapisati vse. Naj navedem zato samo »glavnice«.

Najprej je zahteval, naj mu pojasnjam, zakaj imamo v Portorožu asfaltiran ceste, »ko je to vendar brez potrebe, saj se ne vidijo iz blata«. Sodelal sem, da je to samo po zadnjem dežju, pa je zlobno vprašal, če sem prepričan, da je bil to zadnji dež. Po njegovem ne bo bolje, dokler ne bodo asfaltirane tudi stranske ceste, ki vodijo na glavno, dokler ne bo urejen sistem odtočnih kanalov in dokler ne bo Uprava komunalnih dejavnosti imela lastnega brizgalnega avtomobila in dobro organizirane službe čiščenja cest po neurjih. Prepričeval sem ga, da bo do prihodnje sezone večina teh stvari urejena, pa nihil bil zadovoljen. »Prvič ne verjam, da bo vse tako, kot pravši: saj si mi tudi vse poleti obljudil, kaj boste se vse storili letos, zdaj pa ni nikjer nihil; drugič pa se menda ne zavedate, da mora letovišče, če naj ima

pravico uživati mednarodni sloves, nuditi tudi v mrtvi sezoni vsaj tako sklico kot drugi, neletoviški kraji, ne pa da dajo vtič popolnoma pozabljenega kraja. Verjem mi, da bo marsikater teh gostov, ki jih navsezadne tudi v zimskem času pri vas ni malo, poleti pomisli, če naj gre na letovanje morda v Portorož — in si bo premisil! Sploh vas pa ne razumeš; poleti si pripovedoval, kako si razbijate glavo, da bi našli način pritegnitev gostov v Portorož tudi v izvensesonem času, skratka, kako bi dosegli podaljšanje sezone preko vsega leta, dejansko pa ne znate izkoristiti niti idealne priložnosti, da bi napravili Portorož za priljubljen cilj nedeljskih izletnikov iz Trsta. Saj jih je vendar načelo v tisoči in tisoče — a kje se ustavijo, kam gredo? V tako puštem kraju, kot se zdi Portorož v teh mesecih, se prav gotovo ne bodo radi ustavljal. Ko bi se vsaj vidoval, da pripravljate kaj novega za prihodnjo sezono!«

Omenil sem mu tistih 300 milijonov odobrenih posojil in kaj je predvideno, da bo urejeno in zgrajeno z njimi, pa je dejal: »Vse prav lepo: odlično bo, kadar bo to gotovo. Toda, kaj vraga, čakate? Saj to se vendar ne bo bodo gotova v enem ali dveh mesecih. Ali bo Portorož spet ves razkrit v sezoni? Nikar se ne zanašaite na to, da je še mnogo časa. Kaj pa, če bo nagajalo vreme? Ali če nastopi kakšna druga neprivedena ovira? Saj verjamem, da je mogoče kdaj tudi pritisniti in znamurnim delom nadoknaditi zametu-

jeno — toda zakaj bi morali na ta način vedno znova podražiti vsako investicijo?«

»Imaš prav.

In še šport

NOGOMET

POSTOJNA — GARNIZIJA JLA
4:1 (3:0)

V nedeljo je bila nogometna tekma med enajstoricama domačega nogometnega kluba in garnizije JLA. Zmagali so Postojnčani z rezultatom 4:1. Gole pa so dali: Tomič, Kostič, Slivar. M. A.

KOŠARKA

DVE LEPI ZMAGI
POSTOJNČANOV

V Sežani so 20. in 21. decembra gostovali košarkarji športnega kluba S. G. Portuale iz Trsta in odigrali dva prijateljska dvobojja s košarkarji TVD Partizan iz Postojne. Prvo tekmo so zgubili gostje s 60:53 (24:26), drugo pa s 66:53 (36:26).

V drugem polčasu, medtem ko so prvi del igre odločili gostje v svojo korist, sta se moštvi neprestano menjavali v vodstvu in šele vstop Jurce v igro, ki je v zadnjih minutah dosegel s preciznimi meti od daleč 10 košev, so Postojnčani odšli kot zmagovalci prvega srečanja.

Nedeljska tekma je bila za razred boljša od sobotne, živahnejša, duhovitejša in vseskozi preplete na z obojestranskimi smiselnimi kombinacijami. Najboljši igralec je bil Peter Tavčar, ki je igral kljub obolenosti in s 40 doseženimi koši daleč nadkrilil vse ostale.

Povratni prijateljski tekmi bošta spomladti v Trstu. M. A.

PRIJATELJSKO STRELSKO TEKMOVANJE

V počastitev Dneva JLA je Streletska družina v Pivki pripravila strelesko tekmovanje, ki se ga je udeležilo šest ekip: iz Izole, Portoroža in Postojne po 2 in iz Pivke ena ekipa. Rezultati tekmovanja z zračno puško so bili naslednji: moški: Izola 837 krogov, Postojna 800 krogov, Pivka 786 krogov, Portorož 624 krogov. Ženske: Postojna 688 krogov, Izola 661 krogov.

Diplome so dobili tisti najboljši strelec: Franc Strehovec 176 krogov, Josip Jurcula 174 krogov, Josip Djusič 171 krogov in Ana Benčina 157 krogov, Lea Puško 152 krogov ter Danica Čepek 148 krogov. Zmagovalnima ekipama je predstavnik podjetja Javor podaril lepa pokala. S. M.

NA KRATKO

V tekmovanju elektrogospodarskih podjetij so Soške elektrarne prepričljivo premagale Elektro-Tolmin. Srečanje v šahu se je sicer končalo neodločeno 2:2, v vseh drugih panogah pa so Soške elektrarne prepričljivo zmagale. Na tekmovanju vodi Elektro-Koper, vendar sta se mu Elektro-Gorica in Soške elektrarne zelo tesno približali.

OBVESTILO

Veletrgovina »PRERAD« v Portorožu obvešča vse cenjene odjemalce, da bo skladišče zaradi letne inventure zaprto v dneh 28., 29. in 30. decembra 1958. Dne 31. decembra 1958 pa bomo spet redno poslovali.

NEVARNI AVTOBUSI

Na velikobritanskem otočju so v navadni enonadstropni avtobusi. Pri nas jih lahko vidimo na Reki. In ti so naenkrat postali nevarni. Izjema pa ne ljudskemu zdravju, marveč njegov morali. V Blackpoolu na Angleškem so morali neko avtobusno postajo premakniti za 50 metrov, ker so se okoliški prebivalci pritožili, da potniki na gornjem krovu avtobusov gledajo v njihove spalnice. To pa vendar ne gre, so pritrdili tudi mestni očetje.

BANJIČNO BRANJE

Kdor v banji bere, daje prednost kratkim storijam. To je pravilno spoznalo in ocenilo neko založništvo v New Yorku, ki je nedavno izdalо prvi zvezek posebne knjižne izdaje za banjčne bralec. Zbirka napetih kratkih storij je natisnjena na plastičnih listih, tankih kot papir ter neobčutljivih za vlogo. Povezani so v prav tako platnice. Ze prvi teden so razprodali nad 100.000 izvodov. Za morebitne primere nesreče, n. pr. če bralec med branjem zaspri v pod, založništvo odklanja vsako odgovornost. Na to knjižica posebej opozarja.

MIZARSTVO

»BOLČIČ«

Klanci pri Kozini

želi mnogo sreče in blagostanja vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem naše domovine.

Vabi vse potrošnike, da si ogledajo opreme za spalnice prvorstne izdelave.

Naročila izvršuje po najnižjih dnevnih cenah.

Delovni kolektiv

tovarne sardin

»IKRA« Koper

vošči srečno novo leto vsem delovnim ljudem naše domovine ter jim želi uspehov pri delu.

Hotel »ALLA POSTA« Trst,

Trg Oberdan štev. 1 — telefon 24-157

vošči srečno novo leto 1959.

Pri nakupu vseh vrst goriva, maziva in industrijskih plinov ter plina za gospodinjstvo se vedno poslužujte

Trgovskega podjetja

»ISTRABENZ« KOPER

telefon 65 — skladišče plinov 277

Servisne postaje v Kopru, Izoli, Piranu, Umagu, Novem gradu Divači.

ISKRENA VOŠČILA ZA NOVO LETO 1959

Trgovsko podjetje

„PIVOPROMET“ IZOLA

sprejme takoj v službo

TRGOVSKEGA POMOČNIKA

in

BLAGAJNIKA

Blagajnik bi vodil tudi posle v administraciji. Stanovanje ni preskrbljeno. Plača po tarifnem pravilniku. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom ter navedbo dosedanjih služb pošljite na upravo podjetja do 5. januarja 1959.

SLAVICA

TRGOVSKO PODJETJE
Z INDUSTRIJSKIM BLAGOM
NA VELIKO V KOPRU

se še nadalje toplo priporoča svojim cenjenim odjemalcem
ter želi vsemu delovnemu
ljudstvu mnogo uspehov
in zadovoljstva v novem letu
1959

KINEMATOGRAFSKO PODJETJE

PIRAN

z obrati v Piranu in Portorožu se pridružuje novoletnim čestitkam ter želi mnogo uspeha v novem letu.

IŠČEMO STĀVBO S ŠESTIMI DO DESETIMI SOBAMI Z VRTEM ALI ZEMLJIŠČEM, PRIMER-NIM ZA POSTAVITEV WEEK-END HIŠIC ALI ŠOTOROV V BLIŽINI MORJA!

PRIPRAVLJENI SMO STAVBO ODKUPITI, ADAP-TIRATI ALI PREVZETI V NAJEM. PONUDBE POSLATI NA OGLASNI ODDELEK POD ŠI-FRO »POČITNIŠKA KOLONIJA«.

Upravni odbor KMETIJSKE ZADRUGE v Sežani razpisuje delovno mesto

KMETIJSKEGA TEHNIKA

Pogoji: dovršena kmetijska šola in najmanj 2 leti prakse v stroki. Rok prijave 7 dni po objavi. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite upravi Kmetijske zadruge Sežana.

Upravni odbor Avtoturističnega podjetja

»SLAVNIK« Koper

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. TEHNIČNEGA VODJE,

ki mora biti strojni inženir z najmanj 5-letno prakso, po možnosti v avtomobilski stroki, ali strojni tehnik z najmanj 10-letno prakso, po možnosti v avtomobilski stroki.

2. VODJE POSLOVALNICE

V PIRANU,

ki mora imeti popolno srednjo šolo z najmanj 5-letno prakso v avtobusnem prometu in turizmu. Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Prijave dostavite tajništvu podjetja v Kopru.

OBRTNO GRADBENO PODJETJE

„KONSTRUKTOR“ PIRAN

proda 3-TONSKI TOVORNI AVTOMOBIL

znamke »CHEVROLET«

Interesenti si lahko ogledajo tovornik v prostorih bivšega podjetja »Primorje« v Portorožu.

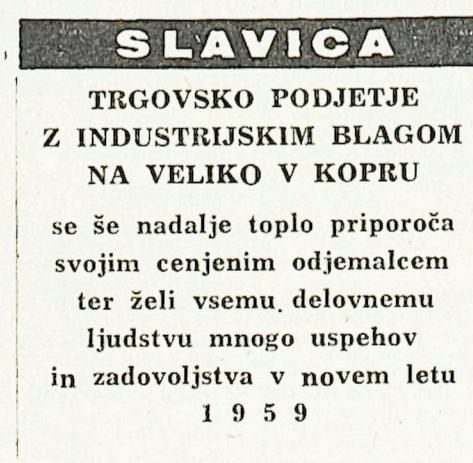
Podjetje za projektiranje visokih in nizkih zgradb

»PROJEKT« KOPER

pošilja iskrena novoletna voščila vsem poslovnim sodelavcem ter vsemu jugoslovanskemu ljudstvu.

Vsem našim odjemalcem — potrošnikom ter delovnemu ljudstvu mnogo uspehov in zadovoljstva v letu 1959 želi

KOLEKTIV
»PEKARNE«
IZOLA

KOLEKTIV TOVARNE

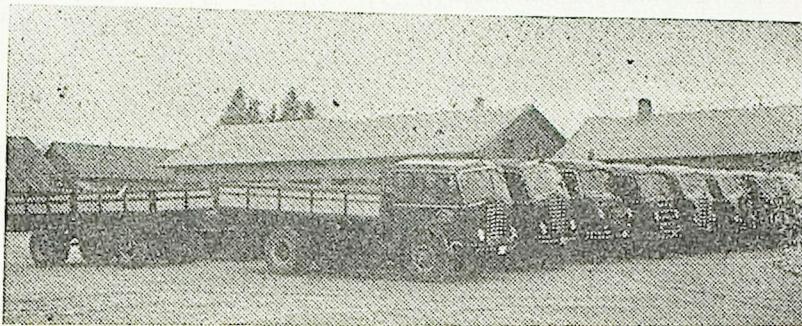
»PLETENINA-SEŽANA«

priporoča vsem potrošnikom svoje prvorstne
cenene izdelke

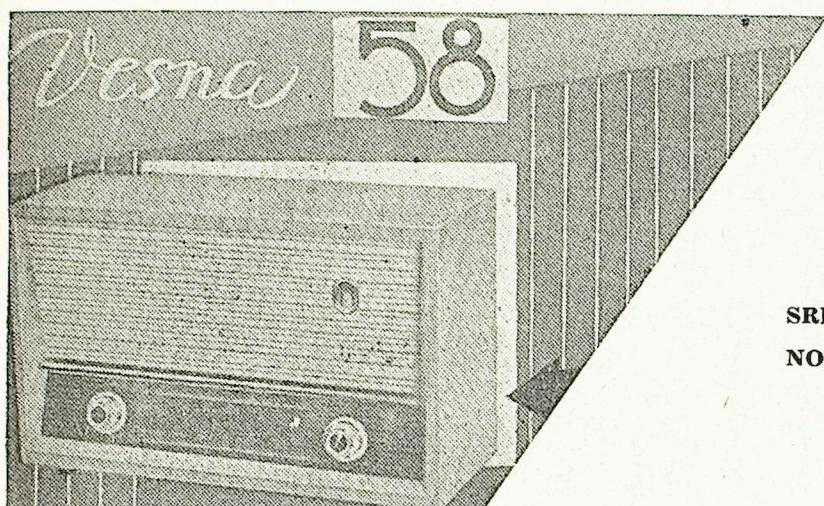
NOVOLETNA VOŠČILA VSEM NAŠIM
ODJEMALCEM
TER DELOVNUMU LJUDSTVU
JUGOSLAVIJE

AVTOPREVOZNIŠKO

**PODGETJE
POSTOJNA**

SE PRIPOROČA CENJENIM NAROČNIKOM TER
JIM ZAGOTAVLJA, DA BO TUDI V BODOČE
POSLOVALO PO NAJNIŽJIH CENAH
VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM
TER DELOVNUMU LJUDSTVU
JUGOSLAVIJE ŽELI

SREČNO
**NOVO
LETO!**

TELEKOMUNIKACIJE

INDUSTRIJSKO
PODGETJE
ZA ELEKTROZVEZE
OBRAT III.
SEŽANA

vošči vsem delovnim
kolektivom Jugoslavije

SREČNO
NOVO LETO 1959
z željo, da bi imeli pri
svojem delu mnogo
gospodarskih uspehov!

KOLEKTIV

Kmetijske zadruge Hrpelje-Kozina

POŠILJA NOVOLETNA VOŠČILA
VSEM ČLANOM-KMETOVALCEM
TER JIM ŽELI SREČE IN USPEHOV

GOSTINSKO PODGETJE

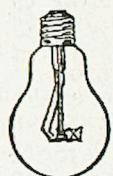
**»JADRAN«
KOZINA**

SE PRIPOROČA CENJENIM GOSTOM TER JIM
ŽELI SREČE IN ZADOVOLJSTVA V LETU 1959

DELOVNI KOLEKTIV PODGETJA

**»JADRAN«
import-eksport****S e ž a n a**

ŽELI SVOJIM
POSLOVNIM PRIJATELJEM
TER DELOVNUMU LJUDSTVU
JUGOSLAVIJE
SREČNO NOVO LETO!

„ELEKTRO-SEŽANA“ Sežana

Z RAJONI:

SEŽANA, POSTOJNA, ILIRSKA BISTRICA, PODGRAD, PIVKA,
KOZINA IN DIVAČA

ŽELI USPEHOV POLNO NOVO LETO 1959 VSEM POTROŠNIKOM
ELEKTRIČNE ENERGIJE

VSO GROSISTIČNO MREŽO OPOZARJAMO NA NAŠE SOLIDNE IZDELKE BOM-
BAŽNIH IN STANIČNIH TKANIN. IZDELUJEMO SUROVE, ENOBARVNE, KARO
IN PROGASTE TKANINE ZA MOŠKO IN ŽENSKO PERILO
KONFEKCIJE NAJ SE ZA VEČJA NAROČILA OBRAČAO DIREKTNO NA

KOMERCIALNI ODDELEK V AJDOVŠČINI — TELEFON ŠT. 17

OZIROMA NA NAŠEGA ZASTOPNIKA
NUDIMO NIZKE CENE IN SOLIDNO POSTREŽBO

Tekstilna tovarna Ajdovščina

KOLEKTIV SPLOŠNEGA GRADBENEGA PODGETJA

»PRIMORJE« Ajdovščina

OPRAVLJA VSE VRSTE GRADENJ Z VSEMI V TO STROKO SPADAJOČIMI OBRT-
NIŠKIMI DELI SOLIDNO IN PO KONKURENČNIH CENAH
NOVOLETNA VOŠČILA VSEM DELOVnim KOLEKTIVOM

HOTEL

„GALEB“ KOPER
Vabi na
SILVESTROVANJE
IGRALA BO
PRIZNANA GODBA
Vsem cenjenim gostom vošči
SREČNO NOVO LETO!

HOTEL

„ISTRÀ“
PORTOROŽ
pošilja iskrena novoletna
voščila vsem obiskovalcem
slovenske Istre

VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM JUGOSLAVIJE SREČNO

IN VESELO NOVO LETO 1959 ŽELI

»SPLOŠNA TRGOVSKA«

import - export
KOPER

AVTOTRANSPORTNA PODJETJA
AVTOMOBILISTI — MOTORISTI

AUTOCOMMERCE KOPER

SREČNO NOVO LETO VAM ŽELI KOLEKTIV

Priporočamo Vam tudi v novem letu nakup avtomobilov znamke MERCEDES-BENZ in motornih koles TOMOS ter rezervnih delov in gum ☆ Servisne usluge in popravila v avtomehanični delavnici in pralnici avtomobilov ☆ Nabavo goriva in maziva na črpalki postaji ☆ Gostinske usluge v okrepčevalnici
Poslužujte se našega konsignacijskega skladišča avtogum MICHELIN in batov tovarne KOLBENSCHMIDT
ZA VAŠE ZAUPANJE V PRETEKLEM LETU SE VAM NAJ-LEPŠE ZAHVALJUJEMO

AVTOTURISTIČNO PODJETJE

„SLAVNIK“ KOPER

ŽELI V NOVEM LETU 1959

VSEMU PREBIVALSTVU NAŠE DOMOVINE
SREČE IN BLAGOSTANJA!

PRIPOROČA SE ZA NAROČILA VSAKOVRSTNIH
POPRAVIL NA MOTORNIH VOZILIH
OPRAVLJA POTNIŠKI IN TOVORNI PROMET PO
VSEJ DRŽAVI TER INOZEMSTVU

ZADRUŽNA HRANILNICA IN POSOJILNICA

S PODRUŽNICAMI V ILIRSKI BISTRICI, POSTOJNI IN SEŽANI

ŽELI NADALJNJEGA NAPREDKA VSEM ZADRUŽNIM ORGANIZACIJAM, ZADRUŽNIKOM IN
KMETOVALCEM V LETU 1959!

KOLEKTIV
OBRTNEGA GRADBENEGA PODJETJA

„OBNOVA“

— IZOLA —

obvešča, da opravlja solidno vsa gradbena, mizarska,
slikarska, plesarska, kleparska in vodnoinstala-
terska dela po konkurenčnih cenah — Vsem
poslovnim prijateljem in naročnikom
vošči srečno novo leto!

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU
IN POSLOVNIM PRIJATELJEM

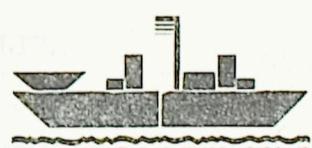
SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO

1959

ELEKTROKOVINA MARIBOR

Telefon 40-21 — Brzovaj ELKO Maribor

PRISTANIŠČA KOPER

MNOGO SREČE IN BLAGOSTANJA V LETU 1959

VSEM GRADITELJEM BOLJŠE PRIHODNOSTI!

KOPER